

DUTCH BIRDING

VOLUME 19 • NO 3 • 1997

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over
Palaarctische vogels

REDACTIE

Dutch Birding
Postbus 116
2080 AC Santpoort-Zuid
Nederland
fax 023-5376749

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 1007
1780 EA Julianadorp
Nederland

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Financiële zaken:
p/a Jeannette Admiraal
Iepenlaan 11
1901 ST Castricum
Nederland

Ledenadministratie:

Ron van den Enden
p/a Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Postbus 45
2080 AA Santpoort-Zuid
Nederland

TELEFOONLIJNEN

Nederland:
0900-20 321 28
(vogellijn, 75 cpm)
078-6180935 (inspreklijn)

België: 03-4880194
(vogel- en inspreklijn)

INTERNET

<http://www.mebweb.nl/DutchBirding>

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (tel 023-5378024, fax 023-5376749,
e-mail Arnoud.vandenBerg@inter.nl.net)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (tel / fax 030-2961335, e-mail ebels@worldaccess.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (tel / fax 020-6997585)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (tel 0223-690141, fax 0223-690142)

REDACTIERAAD Ferdij Hieselaar, Graham Holloway, Peter Meininger en George Sangster

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel (Duitsland), Gerald Driessens (België), Klaas Eigenhuis (Nederland), Dick Forsman (Finland), Ted Hoogendoorn (Nederland), Lars Jonsson (Zweden), Anthony McGeehan (Noord-Ierland), Killian Mullarney (Ierland), Gerald Oreeal (Nederland), Kees Roselaar (Nederland), Frank Rozendaal (Nederland), Hadoram Shirihai (Israël), Gunter De Smet (België), Lars Svensson (Zweden) en Peter Symens (België)

REDACTIEMEDEWERKERS Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Nils van Duivendijk, Remco Hofland, Diederik Kok, Hans van der Meulen, Peter de Rouw en Roland van der Vliet

PRODUCTIE EN LAY-OUT André van Loon en René van Rossum

ADVERTENTIES Peter Meijer (tel 0348-431905, fax 0348-420394,
e-mail meijerpc@worldonline.nl)

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 1997 bedraagt: NLG 60.00 (Nederland), BEF 1250.00 (België), NLG 67.50 (overige landen binnen Europa) en NLG 72.50 (landen buiten Europa, luchtpost).

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN-AMRO (Bilthoven), ovv 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift met nummers in februari, april, juni, augustus, oktober en december. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palaarctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De Nederlandse, Engelse en wetenschappelijke vogelnamen volgen: de *Lijst van Nederlandse vogels* door A B van den Berg & C A W Bosman (1996, Santpoort-Zuid); *The 'British Birds' list of English names of Western Palearctic birds* door British Birds (1993, Blunham); de door C S Roselaar samengestelde lijst in de *Geïllustreerde encyclopedie van de vogels* door C M Perrins (1991, Weert); en *Distribution and taxonomy of birds of the world* door C G Sibley & B L Monroe Jr (1990, New Haven).

Een lijst met tarieven voor de vergoeding van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij de redactie.

Dutch Birding Association

BESTUUR Theo Admiraal (penningmeester), Gijsbert van der Bent (voorzitter, tel 071-4024547), Peter Meijer, Marc Plomp en Chris Quispel (secretaris, tel 071-5124825); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd

BESTUURSMEDEWERKERS Jeannette Admiraal, Gerald Driessens, Ron van den Enden, Hans Gebuis, Leo Heemskerk, Remco Hofland, Paul Knolle, Ger Meesters, Arnold Meijer, Kees Tiemstra en Arnold Veen

DUTCH BIRDING TRAVEL REPORT SERVICE (DBTRS) Ib Huysman, Postbus 737, 9700 AS Groningen, Nederland, tel 050-5274993, fax 050-5272668,
internet <http://www.mebweb.nl/DBTRS>

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Max Berlijn, Ruud van Beusekom, Karel Mauer, Jan van der Laan (voorzitter, tel 020-6834522), Kees Roselaar, Jelle Scharringa (secretaris, tel 030-2532801), Gerard Steinhaus en Wim Wiegant (archivaris)

De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

De Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) is de subcommissie van de CDNA betreffende taxonomie, nomenclatuur en status van Nederlandse (onder)soorten en bestaat uit Arnoud van den Berg, Cornelis Hazevoet, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris, tel / fax 071-5143790).

© 1997 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij Steens Schiedam BV, Postbus 59, 3100 AB Schiedam, Nederland

F O C U S

THOMSONLAAN 96
TEL: 070-3638398

2565 JE DEN HAAG
FAX: 070-3617147

**DÉ SPECIAALZAAK OP HET GEBIED VAN
KIJKERS - CAMERA'S - TELESCOPEN - STATIEVEN
OPNAMEAPPARATUUR - VIDEO**

VOOR DB-LEDEN DE LAAGSTE PRIJZEN

Bausch & Lomb • Bresser • Bushnell • Bynolyt • Canon • Gitzo • Kowa

Kijkers

Bijv: Bausch & Lomb 10x42

Normaal f 2899,-

DB-prijs f 2299,-

Objectieven

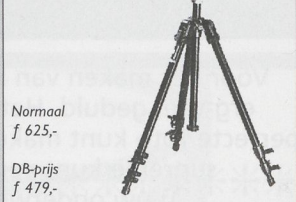
Bijv: Sigma 400/5.6 AF

Normaal f 2149,-
DB-prijs f 1799,-

Statieven

Bijv: Slik 67

Normaal f 625,-

DB-prijs f 479,-

Telescopen

Bijv: Leica Televid 77 + ocul.

Vanaf f 1899,-

Geluidsapparatuur

Sony opnamewalkman +
paraboolmicrofoon

Normaal f 549,-
DB-prijs f 489,-

Mobiele Telefoons

Ericsson GA 318

Gratis bij Libertel regio 20 abonnement

Pentax • Sigma • Slik • Sony • Swarovski • Swift • Tamron • Zeiss e.v.a.

Alle apparatuur geleverd met Nederlandse garantie
Verzending mogelijk door heel Nederland
Met 20 jaar veldervaring geheid een goed advies
Inruil van camera's, kijkers e.d. mogelijk

BEL VOOR DE LAATSTE PRIJS!

Prijzen incl. BTW. excl. verzendkosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

Leica • Manfrotto • Minolta • Nikon • Novoflex • Olympus • Optolyth

SCHERPE BLIK VAN TAMRON

Voor het maken van natuurfoto's is op de eerste plaats geduld nodig, erg veel geduld. Het kan vaak uren, dagen, weken duren voor u de perfecte foto kunt maken. Dan is het goed te weten dat u op het moment suprème kunt vertrouwen op een perfect objectief, waarmee u uw onderwerp zo haarscherp dichtbij kunt halen dat u het bijna kunt aanraken.

Met de **TAMRON 200 - 400 f/5.6 LD [IF]**
bent u verzekerd van topkwaliteit.!
(leverbaar voor Canon, Minolta en Nikon AF-camera's)

Informatie kunt u aanvragen bij:

 TRANSCONTINENTA

Postbus 79 2150 AB Nieuw Vennepe
Tel. (0252) 687555, Fax (0252) 676149

Bever Zwerfsport bestaat 20 jaar!

Al twintig jaar -in twaalf vestigingen- de beste lichtgewicht kampeer- bergsport- expeditie-en wintersport-uitrustingen. Wij vieren ons twintigjarig bestaan met twintig feestelijke aanbiedingen. Kom gauw kijken of vraag even het speciale jubileumnummer van onze superdikke catalogus aan. (070-3883700)

Den Haag Calandplein 4 • Rotterdam Adm. de Ruyterweg 33-35
Utrecht Balijelaan 10-12 • Arnhem Utrechtsestraat 3-5
Haarlem Zijlweg 63 • Breda Wilhelminastraat 22
Apeldoorn Stationsstraat 134 • Hilversum Havenstraat 16
Amsterdam Stadhouderskade 4 • Steenwijk Woldmeentherand 11
Groningen St. Jansstraat 17 • Alkmaar Kanaalkade 53

NATUURLIJK voor het beste boek
als eerste naar NATUUR en BOEK

NIEUW nieuwer NIEUWST:

Harrap & Quinn, TITS NUTHATCHES & TREECREEPERS	82,50
van Perlo, BIRDS of EASTERN AFRICA	47,50
Shirihai, The BIRDS of ISRAEL	185,- -
Gorman, The BIRDS of HUNGARY	62,50
BIRDS of KENYA & Northern Tanzania	115,- -
Jonsson – engelstalig in paperback	50,50

NATUUR en BOEK
Bankastraat 10
NL 2585 EN - Den Haag

tel. +31(0)70 350 56 48

voor vogelaars een begrip !!!

**Asa Wright
Nature Centre and Lodge
TRINIDAD**

A Bird Watchers Paradise

A beautiful 24 room Lodge on a 200 acre conservation estate situated at an elevation of 1200 feet in the lush rain forests of North Trinidad.

Visit the most accessible colony of Oilbirds in the world. See Manakin Leks, Toucans, Bellbirds, Trogons, Motmots, Hummingbirds, Tanagers, Honeycreepers, Woodpeckers, Antshrikes and many more species from the verandah of the main house while enjoying the home-grown coffee of the Nature Centre.

Field Trips accompanied by knowledgeable and experienced guides are conducted to many 'hotspots' including the Caroni Swamp to observe Scarlet Ibises and the Nariva Swamp to see Macaws.

Twenty-four charming rooms each with private balcony, bathroom and hot/cold showers.
Excellent local cuisine.

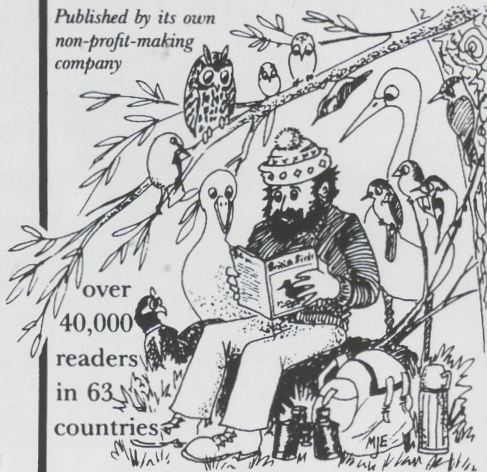

Information/reservations contact
the Manager

Asa Wright Nature Centre
P.O. Box 4710 ARIMA, Trinidad and Tobago
Tel: (809) 667-4655. Fax: (809) 667-4540

British Birds

Published by its own
non-profit-making
company

over
40,000
readers
in 63
countries

**The independent monthly
magazine that's always
worth reading . . .**

For your FREE sample copy, write to
Mrs Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham,
Bedford MK44 3NJ, England

Subscribers to Dutch Birding can claim 25% off a British Birds subscription

architectura+natura
international booksellers

Leliegrecht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-6 23 61 86 - Holland
Fax 020-6 38 23 03
e-mail kemme@architectura.nl

- Photographic handbook of the seabirds of the world
Jim Enticott & David Tipling f 109.45
- Rare birds in Britain & Ireland a photographic record
David Cottridge & Keith Vinicombe f 91.25
- The larger illustrated guide to birds of Southern Africa
Ian Sinclair & Phil Hockey f 91.50
- Vogels herkennen - basis veldgids
Benny Génsbal f 49.50
- Vogels van de wereld - Complete checklist
Michael Walters f 49.50
- Vogels in de kijker
Arnoud B van den Berg & Dominique Lafontaine f 49.50

**SOVON
Vogelonderzoek
Nederland**

Sovon

verricht Vogelonderzoek ten behoeve van natuurbehoud, -beleid en wetenschap. Hierbij zijn duizenden vrijwilligers betrokken. Hun resultaten worden o.a. gebruikt door Vogelbescherming.

Ook u kunt ons helpen.

Heeft u hart voor vogels, dan verdient SOVON uw steun. Voor slechts f 15,- per jaar ontvangt u viermaal SOVON-Nieuws. Wilt u waarnemer worden of meer informatie hebben, vraag dan de folder aan bij:

**SOVON, Rijksweg 178,
6573 DG Beek-Ubbergen,
tel: 024-6848111.**

Rare birds in the Netherlands in 1995

Wim M Wiegant, Gerard H Steinhaus & CDNA

This is the 16th annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. This report comprises records from 1995 as well as belated and reconsidered records, dating from 1994 back to 1916, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several records for 1995 and earlier years are still under consideration, for various reasons.

Compared with previous reports, the records are presented in a slightly different way. Details included for each accepted record are, if available: date(s); locality and/or municipality, province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record if trapped, photographed, videoed, sound-recorded or found dead (and where specimen is stored); names of up to three observers and relevant references in the literature, which normally include (international and not regional journals, and published photographs. A compilation of most of the birds videoed can be found in ter Ellen et al (1996) and some (also) appear in Opperman et al (1997). In contrast with previous reports, the sequence in which the records are presented is chronological, not by province. Numbers after each (sub)species' name refer to the total number of individuals 1 from 1 January 1800 to 31 December 1979, 2 since 1 January 1980 but excluding 3 the current year. (Sub)species marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Edward J van IJzendoorn, Jan van der Laan, Karel Mauer, C S (Kees) Roselaar, Jelle Scharringa, Hans Schekkerman, Gerard H Steinhaus and Wim M Wiegant. In February 1997, Edward van IJzendoorn and Hans Schekkerman have left the committee, to be succeeded by Max Berlijn and Ruud F J van Beusekom; Jan van der Laan has become chairman. Records should be sent to CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands, preferably using standard forms, which can be obtained free of charge from CDNA.

The CDNA has decided not to consider records of Cattle Egret *Bubulcus ibis* and Pallas's Leaf Warbler *Phylloscopus proregulus* from 1

January 1997 onwards. Both species were recorded more than four times, on average, per year during the last five years, and had a nearly 100% acceptance rate. Of course, pre-1997 records are still welcomed by the committee.

In 1995, again more species than ever were recorded, clearly the result of improved telecommunication between birders. Four new species were added to the Dutch list in 1995, all of which were documented photographically while being observed by 10s to 100s of observers: Bulwer's Petrel *Bulweria bulwerii*, Upland Sandpiper *Bartramia longicauda*, Greater Yellowlegs *Tringa melanoleuca* and Daurian Jackdaw *Corvus dauuricus*. An amazing seven species had their second accepted record: Bonelli's Eagle *Hieraetus fasciatus*, Demoiselle Crane *Anthropoides virgo*, Greater Yellowlegs, Forster's Tern *Sterna forsteri*, Hawk Owl *Surnia ulula*, White-throated Robin *Irania gutturalis* and Dartford Warbler *Sylvia undata*. Noteworthy older records were the first Caspian Yellow-legged Gull *Larus cachinnans cachinnans*, dating from 1991, and the second Cretzschmar's Bunting *Emberiza caesia*, from 1994.

Systematic list of accepted records

White-billed Diver *Gavia adamsii* 20,8,1

30 December to 20 January 1996, Reeuwijk, Zuid-Holland, first-winter, photographed, videoed (B de Lange, E van der Burg, M Berlijn et al; Dutch Birding 18: 42, plate 27, 1996; Birding World 9: 11, 1996, 10: 20, 1997; Birdwatch nr 45: 60, 1996).

An earlier record of probably the same bird at a different locality is still under consideration. After a moribund bird in 1986 and a dead one in 1994, this was the first healthy bird since November 1985.

* Bulwer's Petrel *Bulweria bulwerii* 0,0,1

21 August, Westplaat, Westvoorne, Zuid-Holland, photographed (A Schaftenaar, B de Bruijn et al; Schaftenaar 1995, 1996; Dutch Birding 17: 175, plate 144, 180, plate 153, 1995, 18: 222, plate 220-221, 1996; Birding World 8: 333, 1995).

While trying to relocate a 'lesser golden plover' *Pluvialis dominicus / fulva*, this astonishing new species came into view of the observers. This species can be regarded as one of the rarest Western Palearctic seabirds in north-western Europe, with only six records north of Spain until 1996 (Schaftenaar 1996).

95 White-billed Diver / Geelsnavelduiker *Gavia adamsii*, first-winter, Reeuwijk, Zuid-Holland, 14 January 1996 (Arnoud B van den Berg)

96 Birders twitching Bonelli's Eagle / Havikarend *Hieraaetus fasciatus*, Vliehors, Vlieland, Friesland, 17 September 1995 (Rudy Offereins)

Mediterranean Shearwater *Puffinus mauretanicus* 5,35,3

17 July, *Vlieland*, Friesland (N C Hoogendoorn); 22 July, Lauwersoog, *De Marne*, Groningen (W P Vellinga); 3 August, Camperduin, *Schoorl*, Noord-Holland (A Schaftenaar, R de Beer, M van Steenis).

1993 2 August, Camperduin, *Schoorl*, Noord-Holland (T M van der Have, J D Eerdman, H Schekkerman).

These records further illustrate the midsummer occurrence of this species in Dutch coastal waters. More than half of the records are from July and August. The 1993 record fits in the array of records between 24 July and 5 August of that year, which all were assumed to refer to a single bird (Wiegant et al 1996). The record at Lauwersoog on the Wadden Sea coast was the first away from the North Sea coast.

European Storm-petrel *Hydrobates pelagicus* -48,1

22 October, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland (M Wilsefors, L J A Edelaar).

1993 16 November, Camperduin, *Schoorl*, Noord-Holland, two (N F van der Ham).

The two 1993 birds are the first accepted without description of the underwing pattern (cf Wiegant et al 1996). Apart from the huge influx of at least 27 on 21-23 September 1990, the annual average of accepted records is only one.

Atlantic Great Cormorant *Phalacrocorax carbo carbo* 6,6,0

20 December 1994 to 18 February, *Rotterdam*, Zuid-Holland, adult, ring read (P G Schrijvershof).

This record was already included in the 1994 report.

Cattle Egret *Bubulcus ibis* 33,59,1

23 August, Wanneperveen, *Brederwiede*, Overijssel, adult (M Klemann).

1994 4-6 November, *Wassenaar*, Zuid-Holland, photographed (A Remeus).

1993 27-28 April, Driessensven, *Bergen*, Limburg, adult (E Nieuwstraten).

1992 15 May, Broekhuizenvorst, *Broekhuizen*, Limburg, two (J J F J Jansen).

1986 29 October, *Heiloo*, Noord-Holland (W A van Splunder).

The two 1992 birds were erroneously published in the 1994 report for 14 May. A poor year compared with the average for the previous years. Since 1984, the numbers were always higher than one per year, with an average of almost four.

Glossy Ibis *Plegadis falcinellus* -44,2

4 November 1994 to 20 May, *Haarlem*, Noord-Holland, first-winter (A B van den Berg, P Munsterman et al; Dutch Birding 18: 297, plate 289-290, 1996); 7 April, Welsrijp, *Littenseradiel*, Friesland (J J F J Jansen); 25-30 April, Willige-Langerak, *Lopik*, Utrecht (E B Ebels et al).

The Haarlem record was already included in the 1994 report. Apart from the 1994 influx, three would still be slightly higher than the average of one for the

years 1980-95, possibly indicating a few individuals lingering from 1994. A bird photographed at Eemshaven, Groningen, on 3 May (Grauwe Gors 23: 94, 1995) is still under consideration.

Greenland White-fronted Goose *Anser albifrons flavirostris* -,9,5

25 November, Rutten, *Noordoostpolder*, Flevoland, five, two adult, three first-winter (J D Vermeulen, E D van der Linden).

Contrary to popular belief, the orange bill-colour is not the single identification pointer. Larger size, darker overall colour, and higher intensity of black belly-markings should help to identify this taxon.

Ross's Goose *Anser rossii* 0,3,0

13 January to 10 March, Scheelhoek, *Goedereede*, Zuid-Holland (M van Dijk; Dutch Birding 17: 82, plate 67, 1996; Birding world 8: 58, 1995; 9: 22, 1996, erroneously captioned December 1995).

For the winter of 1995/96, no record of this individual has (yet) been submitted.

Lesser Canada Goose *Branta canadensis hutchinsii / parvipes* 0,1,1

25 January, Gaast, *Wûnseradiel*, Friesland, photographed (M Berlijn).

Most submitted Lesser Canada Geese are of darker, western subspecies, which are not accepted because it is assumed that they cannot arrive as wild vagrants.

Black Brant *Branta nigricans* 7,57,3

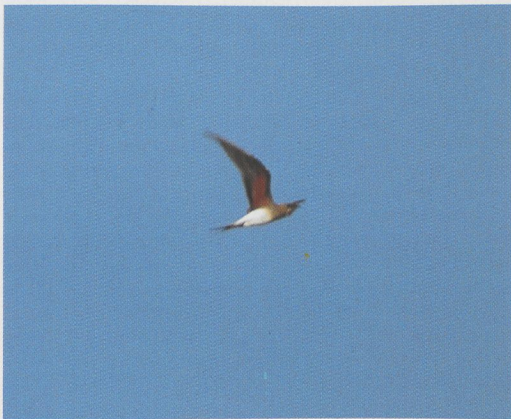
16 October 1994 to 27 May, Zeeburg, *Texel*, Noord-Holland, two, adult (M Berlijn, J J F J Jansen); 28 March to 24 April, Midsland, *Terschelling*, Friesland, adult, photographed (T Bakker, A Ouwkerk; Birding World 10: 13, 1997); 10-11 April, Formerum, *Terschelling*, Friesland, adult, photographed (T Bakker); 8-27 May, *Vlieland*, Friesland, two, adult (J J F J Jansen); 25 November to 12 May 1996, *Texel*, Noord-Holland, two, adult (A Wassink).

The record of two birds on Texel from 1994 into 1995 was erroneously recorded as concerning only one individual (Wiegant et al 1996). One of these individuals is considered the same as the one recorded there in previous years. The record of two birds from 25 November to 12 May concern the same as those in the preceding winters. The long-staying Midsland, *Terschelling*, individual is the same as an individual recorded on 6 April 1993 and from 27 March to 10 May 1994, which could be recognized by the fact that it had a leg injury.

Falcated Duck *Mareca falcata* 0,5,0

1 January to 18 March, Spaarnadam, *Haarlem*, Noord-Holland, adult male (A P Ros); 3 May to 12 June, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult male (M P Olthoff). 1992 18 April, *Bennebroek*, Noord-Holland, adult male (A P Ros).

The records in Bennebroek in 1992 and at Spaarnwoude in 1995 are considered to refer to the same

97 Booted Eagle / Dwergarend *Hieraetus pennatus*, second-year, dark morph, Hoge Veluwe, Gelderland, 14 July 1995 (Arnoud B van den Berg) 98 Upland Sandpiper / Bartrams Ruiters *Bartramia longicauda*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 28 October 1995 (Arnoud B van den Berg) 99 Greater Yellowlegs / Grote Geelpootruiter *Tringa melanoleuca*, first-summer, Braakman, Zeeland, 21 April 1995 (Marc Güyt) 100 Golden Eagle / Steenarend *Aquila chrysaetos*, immature male, collected at Noordlaren, Groningen, 16 November 1916 101 Collared Pratincole / Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*, Lutjebroekerweel, Noord-Holland, 30 May 1995 (Niels L M Gilissen) 102 Collared Pratincoles / Vorkstaartplevieren *Glareola pratincola*, Lutjebroekerweel, Noord-Holland, 30 May 1995 (Arnoud B van den Berg)

individual as the one seen each consecutive winter in Zuid-Kennemerland, Noord-Holland, from 22 January 1992 into 1996. The bird at Lauwersmeer is presumed to be the same as the one recorded at this site on 21-22 May 1994.

The status of this species is currently under review.

Green-winged Teal *Anas crecca carolinensis* 6,4,2
6-20 April, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, two, adult male, photographed (K van Dijken et al).

This is the first record of two birds together and the first since 1991.

Blue-winged Teal *Anas discors* 6,13,1
18 February, Kroonpolders, *Terschelling*, Friesland, adult male (J A J Vink, C M Lok).

It has been rumoured that this bird was ringed with a plastic ring, in which case it should be considered escaped. However, until this rumour is substantiated it will be considered wild. Records of this species are quite scattered over the year, with the majority in April-June. There are now records from January (2), February (1), April (5), May (5), June (2), August (1), September (1), October (2) and December (1).

Ring-necked Duck *Aythya collaris* 5,11,2
9-17 April, Ondernijk, *Wervershoof*, Noord-Holland, adult male (B Winters, M Berlijn); 3 May, Zuidermeerdijk, *Noordoostpolder*, Flevoland, adult male (R Vermoolen, P Krijnen, J Vermoolen).

Again two records, as in 1993. Only in 1982 there were three records in one year.

Lesser Scaup *Aythya affinis* 0,1,0
21 November 1994 to 13 January, *Veere*, Zeeland, 14 January to 5 February, *Middelburg*, Zeeland, 26 March to beginning of May, *Veere*, and 27 May to 21 June, *Sas-van-Gent*, Zeeland, first-winter male, photographed, videoed (J Goedbloed, M Berlijn, E B Ebels et al; Goedbloed & Sponselee 1996; Dutch Birding 17: 34, plate 30, 1995, 18: 64, plate 59, 107, plate 103, 1996).

The 1994 individual, already included in the 1994 report, was the first for the Netherlands and remained in the region until late spring.

King Eider *Somateria spectabilis* 1,6,0
1994 25 September 1994 to 28 May, *Texel*, Noord-Holland, adult female (A Wassink).

This individual was already included in the 1994 report, where the record was erroneously published with 18 May as latest date. The bird was first recorded on 24 March 1993.

White-headed Duck *Oxyura leucocephala* 5,6,0
1989 8 January to at least 13 February, immature, Stevensweert, *Maasbracht*, Limburg (P Verbeek, W Vergoossen).

This record was already given in the 1989 report (van den Berg et al 1991) for 22 January.

Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* 4,2,0
1994 3 May, *Schiermonnikoog*, Friesland, adult, photographed (R Mulder).

This was the first record of a bird not (eventually) collected. Most submitted sight records are rejected, due to the difficulty of identifying (and adequately describing) large eagles. Although not suitable for publication, the photographs facilitated acceptance.

Golden Eagle *Aquila chrysaetos* 10,4,0
1916 22 November, Noordlaren, *Haren*, Groningen, immature male, collected (specimen disposed), photographed (H A M van Asch van Wijck; Jaarber Club Ned Vogelk 7: 18, 1917, H van Asch van Wijck in litt).

A photograph of the mounted specimen (which was burned because of its very bad condition in the late 1940s or 1950s) recently emerged, enabling the CDNA to re-instate this record, which earlier had been removed from the Dutch list (van IJzendoorn et al 1996).

Booted Eagle *Hieraaetus pennatus* 0,2,1
13-26 July, Hoge Veluwe, *Ede*, Gelderland, dark morph, second-year, photographed, videoed (N L M Gilissen et al; Dutch Birding 17: 178, plate 147-148, 1995; Birding World 8: 290, 1995; Birdwatch nr 39: 60, 1995; Br Birds 89: 30, plate 18, 1996).

The third record in only four years. The two previous records were a dark-morph on 30 May 1992 and a pale-morph on 24 April 1993. This year's bird was discovered during a count of Dark Green Frillary *Mesoacidalia aglaja*. It demonstrates that even while watching butterflies it may pay to carry a pair of binoculars and look up occasionally.

Bonelli's Eagle *Hieraaetus fasciatus* 1,0,1
17-20 September, Vliehors, *Vlieland*, Friesland, and 20 September, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, juvenile, photographed, videoed (P I Waanders et al; Waanders & Ebels 1995, Waanders 1996; Dutch Birding 17: 221, plate 194, 1995, 18: 123, plate 121-124, 1996; Birding World 8: 333, 1995).

A very spectacular record on the desolate sand flats of the Vliehors, used for training by military aircraft, where it was found in the morning after a day of good raptor migration. It was first seen on a Sunday, when there were no military activities, but the following Monday and Tuesday the bird did not seem disturbed by artillery. After a three-day stay, it left flying high over Texel, heading south. After revision of older records (van IJzendoorn et al 1996), only one record remained, so this record constituted the second. The previous one was a first-winter male found dead on 24 January 1958 at Gendringen, Gelderland.

Little Crake *Porzana parva* -,5,1
26-29 May, Nederland, Weerribben, *IJsselham*, Overijssel, singing male, tape-recorded (P Martens, S Deuzeman).

Baillon's Crake *Porzana pusilla* -,15,0
1994 16-25 May, Groenlanden, Ooypolder, *Ubbergen*,

Gelderland, male, sound-recorded (G W M van Aalst); 4-7 July, Oude Waal, Ooypolder, *Nijmegen*, Gelderland, male, sound-recorded (O van Hoorn, E A W Ernens). 1992 16-17 May, Blauwe Kamer, *Wageningen*, Gelderland, sound-recorded (J W de Roever, F Ossendorp).

In the 1994 report, the first of the 1994 records was erroneously published under the name of the first observer of the second record and the second record was erroneously omitted.

Demoiselle Crane *Anthropoides virgo* 0,1,1

1 May, *Baarn*, Utrecht, adult (H Schekkerman, N Swijnenberg, O Vervoort).

The bird flew past, like the previous one on 30 April 1993 on Rottumeroog, Groningen. Given the longevity in this species, one single individual (whether wild or not) may lead to several records, perhaps including two records from 1993 that are still under consideration.

Little Bustard *Tetrax tetrax* -,6,1

29 December to 2 January 1996, Den Hoorn, *Texel*, Noord-Holland, photographed, videoed (M C Witte et al; Dutch Birding 19: 46, plate 39, 1995).

Field observations of this species are all since 1982: February 1983, January 1986, January 1987, December 1987, April 1988 and December 1993. The dates suggest that 'wintering' birds arrive quite late, unless all were discovered after they had been present for several months.

Stone-curlew *Burhinus oedipnemus* -,16,0

1994 5-7 June, Wilp, *Voorst*, Gelderland, first-summer, ring read, photographed (R Versteeg, P de Vries, M Zekhuis).

1980 4 April, Echterweerd, *Echt*, Limburg, photographed (P Verbeek, R Schols).

1975 1 May, Ohé en Laak, *Maasbracht*, Limburg, found dead, skin retained by Heemkundig Museum, Echt.

The 1994 record was erroneously published with 6 June as first date (Wiegant et al 1996) at Wilp, Deventer, Overijssel, which should read Voorst, Gelderland.

Collared Pratincole *Glareola pratincola* 5,3,2

29-31 May, Lutjebroekerweel, *Drechterland*, Noord-Holland, two, adult, summer plumage, photographed (J Buisman, E B Ebels et al; Dutch Birding 17: 128, plate 103-104, 1995).

This was the second occasion that two birds were recorded together. The first time was in March 1965. It remains intriguing that this species is much rarer than Black-winged Pratincole *G nordmanni* of which there are 20 records, whereas in all neighbouring countries the reverse is true.

American Golden Plover *Pluvialis dominicus* 1,5,1

16-19 October, Mokbaai, *Texel*, Noord-Holland, adult, moulting into winter plumage (M Berlijn et al).

Possibly this individual was the same as recorded on 16-28 October 1994 on Texel, but since it was seen on quite a different spot on this large island, it is counted as a separate record.

Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva* 9,6,0

1991 13-15 September, *Middelburg*, Zeeland, adult, photographed (J Walhout et al; Catley 1994, van Dongen et al 1994, Eigenhuis et al 1994, Millington 1994; Dutch Birding 16: 70, plate 47-51, 1994).

This record was first accepted, but before it could be published as such, its acceptance was argued in favour of American Golden Plover *P dominicus* (Eigenhuis et al 1994), and the record was recirculated, rejected and accepted as 'lesser golden plover' *P dominicus / fulva*. The rejection and the series of photographs published in Eigenhuis et al (1994) provoked much discussion, this time in favour of the identification as *P fulva* (Catley 1994, van Dongen et al 1994, Millington 1994). After revision, the CDNA has decided to accept this record again as *P fulva*, which may cast a dark light on the abilities of the CDNA to form an opinion on its own, but on the other hand may be taken as an indication of its willingness to open and re-open discussions on any record!

American / Pacific Golden Plover *Pluvialis dominicus / fulva* 0,1,1

19-20 August, Westplaat, Maasvlakte, *Westvoorne*, Zuid-Holland (R de Beer, M van der Aa, L Steijn).

This individual, by withholding its specific identity, actually led to the discovery of the Bulwer's Petrel *Bulweria bulwerii*.

Sociable Lapwing *Vanellus gregarius* 12,15,2

8-22 July, Kamerik, *Woerden*, Utrecht, adult, moulting into winter plumage, photographed (F Parmentier, N van Duivendijk, M Berlijn; Dutch Birding 17: 178, plate 152, 1995); 16 October, Bolwerkswelden, *Deventer*, Overijssel (V Kalkman).

Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* 9,58,3

29 July to 3 August, *Texel*, Noord-Holland, adult (A Wassink); 5-7 August, Julianadorp, *Den Helder*, Noord-Holland, juvenile (E Groenewoud); 7-11 August, Knardijk, *Lelystad*, Flevoland, juvenile (E Groenewoud).

A return to a regular number of records, after only one in 1994.

Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus* 22,49,1

20 May, Den Oever, *Wieringen*, Noord-Holland (A Vink, W M Wiegant).

There are now only three records since 1992, whereas there were 45 in 1984-91, averaging more than five records annually.

Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus* 0,9,1

26-27 May, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, photographed (J Buisman, S Lagerveld).

Since the second record in 1986 (the first was as recent as 1983), this species has been recorded each year, with the exception of 1993. The pattern of records strongly suggests that some records are referring to returning individuals.

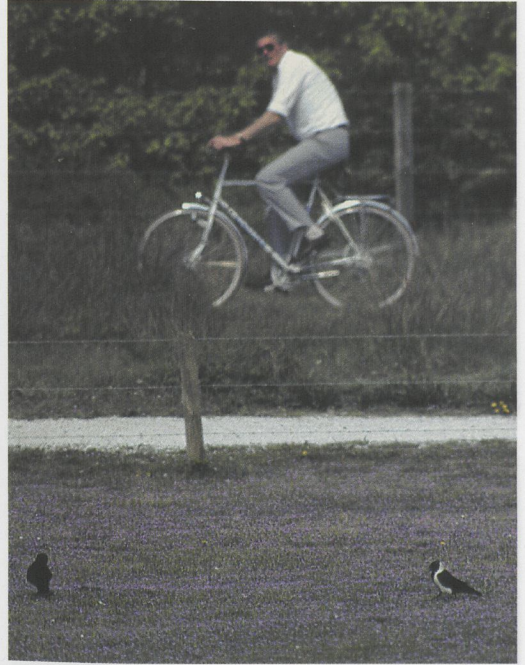
103 Western Bonelli's Warbler / Bergfluits *Phylloscopus bonelli*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 17 September 1995 (Hans Gebuis) **104** Whiskered Tern / Witwangstern *Chlidonias hybridus*, Den Oever, Noord-Holland, 18 November 1995 (Ruud E Brouwer) **105** Yellow-breasted Bunting / Wilgengors *Emberiza aureola*, first-winter, Westkapelle, Zeeland, 12 September 1995 (Marc Guyt) **106** Little Bunting / Dwerggors *Emberiza pusilla*, Breezanddijk, Friesland, April 1995 (Roef Mulder)

* **Upland Sandpiper** *Bartramia longicauda* 0,0,1
28 October, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, first-winter, photographed (H E Mom, D van der Spoel et al; Mom & van der Spoel 1995; Dutch Birding 17: 228, plate 207-208, 1995).

One may wonder whether the behaviour of slightly over-enthusiastic birders may have tempted this individual to an early leave; the bird stayed for only a few hours. This new American wader for the Dutch list complies with the general rule-of-thumb that American waders have to be recorded some 20-40 times in Britain before the Netherlands have a fair chance. After Buff-breasted Sandpiper *Tryngites subruficollis* in 1955, Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* in 1961, Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor* in 1966, Spotted Sand-

piper *Actitis macularia* in 1975, White-rumped Sandpiper *C fuscicollis* in 1977, Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* in 1979, Baird's Sandpiper *C bairdii* in 1980, Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus* in 1983, Semipalmated Sandpiper *C pusilla* in 1989 and Upland Sandpiper and Greater Yellowlegs *T melanoleuca* in 1995, Stilt Sandpiper *Micropalama himantopus* or Least Sandpiper *C minutilla* seem due to enter the Dutch list before long.

* **Greater Yellowlegs** *Tringa melanoleuca* 0,0,2
15 January, Grijskerke, Mariekerke, Zeeland, photographed (J Goedbloed; Driessens & Ebels 1996; Dutch Birding 17: 34, plate 32, 1995); 21 April to 26 May, Braakman, Terneuzen, Zeeland, first-winter moulting to

107 Iceland Gull / Kleine Burgemeester *Larus glaucooides*, first-winter, Groningen, Groningen, 10 March 1995 (Rudy Offereins) **108** Daurian Jackdaw / Daurische Kauw *Corvus dauuricus*, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, May 1995 (Hans Gebuis) **109** Rosy Starling / Roze Spreeuw *Sturnus roseus*, juvenile, 't Horntje, Texel, Noord-Holland, 21 October 1995 (Hans Gebuis)

first-summer, photographed (A Kind et al; Ebels 1996a; Dutch Birding 17: 128, plate 105, 1995; Birding World 9: 26, 1996).

It is not clear whether the Grijpskerke record refers to the same individual as the one in Cumbria, England, in November 1994 and the first for Belgium at Zeebrugge, West-Vlaanderen, in November-December 1994. Comparison of the photographs taken at Braakman and the detailed description of the Belgian bird show that they were different individuals (Gunter De Smet in litt). Given the relatively poor documentation of the Grijpskerke bird, it is not possible to reach a definite conclusion on the individual identity of this bird, but in time it was closer to the Belgian bird than to the bird of Braakman; therefore, the CDNA has tentatively accepted these records as referring to two different birds. The distance between Zeebrugge and Grijpskerke is roughly the same as the distance between Zeebrugge and Braakman, c 35 km.

With the discovery of the Grijpskerke bird, Jan Goedbloed managed to discover two new species for the Netherlands in a row, an achievement hard to beat. He also discovered the first Lesser Scaup *Aythya affinis*.

Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* 1,1,1

6 August, Bakkersdam, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, adult, summer plumage (G O Keijl, T M van der Have; van der Have & Keijl 1995).

This was only the third record. Within 15 minutes after its discovery, it flew off, never to be relocated.

Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor* 6,9,1

24-25 June, Wevers Inlaag, *Middenschouwen*, Zeeland, adult male, pied morph (D Kok, H Zevenhuijzen, A van Kleunen; Dutch Birding 17: 178, plate 151, 1995).

50% of all records refer to summer occurrences. There are now records from April (2), May (2), June (3), July (3), August (2), September (2) and October (2).

Ring-billed Gull *Larus delawarensis* 0,3,1

8 January, Stevensweert, *Maasbracht*, Limburg, adult (P J M Evers, H Swinkels, T Cuypers; Evers et al 1996).

This bird constituted the fourth record for both the Netherlands and Belgium. Border crossings of vagrant gulls are not as rare as they may seem: it happened also with the second record of this species in 1991, and with the first Franklin's Gull *L pipixcan* for both countries in 1987.

* **Caspian Yellow-legged Gull** *Larus cachinnans cachinnans* 0,1,0

1991 11 December, *Geldermalsen*, Gelderland, first-winter, ring read (J M van Muiswinkel; Ebels et al 1996).

This bird was ringed as a chick on 25 May 1991 at the northern shore of the Sea of Azov, Ukraine (Ebels et al 1996). Although this is the first documented record of this taxon, Ebels et al (1996) indicate that it is probably a regular winter visitor in very small numbers in eastern parts of the Netherlands. Subtle differences

identify it from Mediterranean Yellow-legged Gull *L c michahellis*, such as smaller size, longer projection of wing beyond tail, longer legs and longer neck. Adults may have a dark iris, at least in winter, and a black bill band. Papers on the identification and taxonomy of *cachinnans* and *michahellis* (which may deserve species status) have recently been published by Garner (1997), Klein & Buchheim (1997) and Klein & Gruber (1997).

Iceland Gull *Larus glaucooides* -,52,7

5 January to 28 March, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, first-winter, photographed (G van der Bent, P de Vries); 17 January, *Enschede*, Overijssel, immature (P Knolle); 4 March to 20 April, *Groningen*, Groningen, first-winter to first-summer, photographed (K van Dijk et al; Dutch Birding 17: 83, plate 68, 84, plate 69, 1995; Birding World 8: 88, 1995); 17-23 April, *Deventer* and *Wilp*, Overijssel, second-year, photographed (P de Vries, R Versteeg); 22 April, Oosterscheldedam, *Westerschouwen*, Zeeland, second-winter, photographed (D J Moerbeek); 23 April to 1 May, Twentekanaal, *Gorsseel*, Gelderland, photographed (H van Oosten); 30 April, Camperduin, *Schoorl*, Noord-Holland, first-summer (N F van der Ham); 8 May, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, second-year (D J Moerbeek).

1994 22 to 26 January, Aijen, *Bergen*, Limburg, found dead on 26, first-winter, skin retained by P Palmen (P Palmen). 28 December, Wevers Inlaag, *Middenschouwen*, Zeeland, second-winter (D Kok).

1993 2 April, Egmond aan Zee, *Egmond*, Noord-Holland, second-year, photographed (W A van Splunder, R A van Splunder); 20 November, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, first-winter (M Plomp, D Kok).

1992 14 April Egmond aan Zee, *Egmond*, Noord-Holland, second-year (W A van Splunder).

In the 1994 report (Wiegant et al 1996) it was erroneously stated that the skin of the bird found dead in January 1994 was not retained. In the same report the first of the two 1993 records was given for 2 March instead of 2 April.

Ross's Gull *Rhodostethia rosea* 1,6,2

4 November, *Westkapelle*, Zeeland, first-winter (G Davidse, T Koppejan); 7-9 and 11 November, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, second-winter, photographed (P Vink, E Groenewoud, J J F Jansen et al; Dutch Birding 17: 262, plate 240-241, 1995), 15 November, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland (B D van der Burg).

The IJmuiden and Katwijk records are presumed to refer to the same individual. Who could have expected this former extreme rarity to occur so often? There have now been five records in the last three years.

Forster's Tern *Sterna forsteri* 0,1,1

5 January, Kinderdijk, *Nieuw-Lekkerland*, Zuid-Holland, first-winter, photographed (P van Meerkerk; Dutch Birding 17:32, plate 26, 1995).

Possibly, this bird succumbed at the time of discovery, as it already seemed to be in a bad condition. It constituted the second record for both the Netherlands

Rare birds in the Netherlands in 1995

and continental Europe; the first was an adult at Sloehaven, Vlissingen, Zeeland, on 1-2 November 1986.

Bridled Tern *Sterna anaethetus* 0,2,0

1989 3 August, following ferry between *Vlissingen* and *Breskens*, *Oostburg*, Zeeland, adult (B D van der Burg).

A complementary record of one of the two birds seen in Zeeland in summer 1989. It is believed that all records from 1989 refer to no more than two birds.

Whiskered Tern *Chlidonias hybridus* -,79,21

22 April, *Scheveningen*, *Den Haag*, Zuid-Holland, adult, summer plumage (V van der Spek); 29-30 April, *Wolderwijd*, *Harderwijk*/*Zeewolde*, Flevoland/Gelderland, two, adult, summer plumage (P Wink); 3-4 May, *Braakman*, *Terneuzen*, Zeeland, two, adult, summer plumage, photographed (T Koppejan, A Wieland); 26-27 May, *Bandpolder*, *Dongeradeel*, Friesland, two, adult, summer plumage (M P Olthoff, R E Brouwer, R Half); 27 May, *Knardijk*, *Lelystad*, Flevoland, five, adult, summer plumage (W van Assche, J Huyghe); 27 May, *Markiezaatmeer*, *Reimerswaal*, Zeeland, adult, summer plumage (M Berlijn, P M Gnodde); 27 May, *Sondelerleijen*, *Gaasterlân-Sleat*, Friesland, adult, summer plumage (G A Morel); 29 May, *Eindhoven*, Noord-Brabant, adult, summer plumage (R G Bouwman, M Berlijn); 30 May, *Soerendonk*, *Maarheeze*, Noord-Brabant, adult, summer plumage (H Vrolijk); 11 June, *Soerendonk*, *Maarheeze*, Noord-Brabant, adult, summer plumage (H Vrolijk); 17-18 September, *Harlingen-Haven*, *Harlingen*, Friesland, winter plumage (E B Ebels, E van der Burg et al); 4 November to 4 December, maximum of three (4 November one, 5 November two, 6-15 November three, of which one to 4 December), *Den Oever*, *Wieringen*, Noord-Holland, one adult winter and two first-winter, photographed (R E Brouwer, J Bisschop, E B Ebels); Dutch Birding 18: 46, plate 37, 1996).

1994 1 November, *Kornwerderzand*, *Wûnseradiel*, Friesland, winter plumage, photographed (S Bernardus).

1993 25-29 May, *Woerden*, Zuid-Holland, adult, summer plumage (C Witkamp, D Kok); 30 June, *Woerden*, Zuid-Holland, two, adult, summer plumage (J de Brijn, D Kok).

1988 8 May, *Steyl*, *Tegelen*, Limburg, four, adult (W J M Scheres)

With an average of just over six records per year since 1980 (but none in 1984-85) and virtually all reports being accepted, it seems justified not to consider this species any longer. This was the last year for which reports were considered. As always, earlier records are still wellcomed.

Black Guillemot *Cephus grylle* -,32,2

28 December 1994 to 18 January, West-Terschelling, *Terschelling*, Friesland, first-winter, photographed (J van der Laan, A Ouwerkerk); 16 September, *Camperduin*, *Schoorl*, Noord-Holland, adult, winter plumage (N F van der Ham); 19 November, *Westkapelle*, Zeeland, first-winter (G A Davitse).

1992 7-10 October, *Egmond aan Zee*, *Egmond*, Noord-Holland, first-winter (W A van Splunder, L Stegeman).

1990 10 October *Egmond aan Zee*, *Egmond*, Noord-Holland, first-winter (W A van Splunder).

The West-Terschelling record was already included in the 1994 report. The 1992 record, published in the 1994 report for 7-10 September, is considered to refer to the same bird already recorded on 25 September and 10 and 18-25 October 1992 (van den Berg et al 1994). The 1990 record is considered to refer to the same first-winter individual recorded at *Camperduin* on the same day (van den Berg et al 1992). It was erroneously presented in the 1994 report as an adult in winter plumage.

Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius* 6,7,2

28-29 July, *Schiernonnikoog*, Friesland, juvenile, photographed (J Mulder); Dutch Birding 17: 178, plate 150, 1995); 7 October, *Makkumerwaard*, *Wûnseradiel*, Friesland, first-year (G Minnema, S Bernardus, P M A van der Wielen).

Only once before, in 1982, there were two records in one year.

Hawk Owl *Surnia ulula* 1,0,1

2 April, *Brunssum*, Limburg, photographed (H van de Laar; van de Laar & Ebels 1997; Dutch Birding 17: 128, plate 106, 1995, 19: 13, plate 14-15, 1997).

Enjoying the delights of spring in his garden, the observer made a quite remarkable discovery just outside it, which he was able to document with a few photographs. The only previous accepted record concerns a bird collected at *Amerongen*, *Utrecht*, on 5 October 1920.

Alpine Swift *Apus melba* 7,16,0

1987 20 October, *Lijkduin*, *Den Haag*, Zuid-Holland, photographed (D Lapouder, R Messemaker).

1994 30 April, *Nummer Eén* and *Breskens*, *Oostburg*, Zeeland (A Wieland; Wieland 1994).

A report at *Velsen*, Noord-Holland, on 27 May 1995 is still under consideration. A much disputed, multi-observer report at *Breskens* on 2 May 1995 was rejected.

Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius* -,6,1

25 February, *Heeswijk*, *Heesch*, Noord-Brabant, male (F van Binsbergen).

It seems that this species slowly is reclaiming the ground it has lost previously. When will it reappear as a breeding bird?

Short-toed Lark *Calandrella brachydactyla* 3,12,3

5-6 May, *Katwijk aan Zee*, *Katwijk*, Zuid-Holland, photographed (R E van der Vliet et al; Dutch Birding 17: 128, plate 108, 1995); 30 May, *Breezanddijk*, *Wûnseradiel*, Friesland (R Keizer, P Eerdmans et al); 18-19 August, *Terschelling*, Friesland (D van Dulleman, P P Jonker, S H Laan).

1994 5-7 May, *Rottumeroog*, *Eemsmond*, Groningen, photographed (K van Dijken, S de Bruin).

A record year. The bird seen at *Maasvlakte*, Zuid-

110 Forster's Tern / Forsters Stern *Sterna forsteri*, first-winter, Kinderdijk, Zuid-Holland, 5 January 1995
(Piet van Meerkerk)

111 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, first-winter, Petten, Noord-Holland, 29 September 1995
(Hans Gebuis)

Holland, on 28-29 October, found during the search for the Upland Sandpiper *Bartramia longicauda*, which was observed being killed by a Great Grey Shrike *Lanius excubitor*, is still awaiting submission.

Red-rumped Swallow *Hirundo daurica* 2,23,2
4 May, Breskens, *Oostburg*, Zeeland (M Hoekstein); 6 May, *Texel*, Noord-Holland (A Wassink, R G Bouwman, H Vrolijk).

Records away from Breskens, where this species is mainly discovered on days with impressive migration of Barn Swallows *H rustica*, are still quite rare.

Citrine Wagtail *Motacilla citreola* 0,4,1
25-29 September, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, first-winter, photographed (G Driessens, M Berlijn; Dutch Birding 17: 222, plate 198, 1995).

This individual was a fair consolation prize for those searching in vain for the much studied mystery sandpiper *Calidris* at nearby Groote Keeten, Noord-Holland, which most probably was a hybrid Temminck's x Little Stint *C temminckii* x *minuta* (Jonsson 1996). There have been records in 1984, 1991 and 1993-95.

Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* 7,20,7
3-24 June, *Zeewolde*, Flevoland, seven, pair raising five young, photographed, sound-recorded (R F J van Beusekom, N Marra sr).

1980 18 May to 12 June, *Ooij*, *Ubbergen*, Gelderland, singing, sound-recorded (J W de Roever et al).

The 1995 record represents the first proved breeding of this slowly increasing species. The observer who discovered it had great remorse keeping the breeding pair secret, because to do so he also had to withhold a singing River Warbler *Locustella fluviatilis*! The 1980 record is a correction to previous publications on two records at Tubbergen, Overijssel, and Ubbergen (Blankert & CDNA 1982, Scharringa & Osieck 1981).

Red-spotted Bluethroat *Luscinia svecica svecica* -,24,3
23 May, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, male, summer plumage (A van Duijvenboden, G van der Bent); 26 May, Egmond aan Zee, *Egmond*, Noord-Holland, male, summer plumage (W A van Splunder); 26 May, *Vlieland*, Friesland, male, summer plumage, photographed (L J A Edelaar).

1994 24 May, Rottumeroog, *Eemmond*, Groningen, male, summer plumage, photographed (K van Dijken, S de Bruin).

Although the format of this report in Dutch Birding prescribes making notion of sex, this seems a little bit superfluous in this subspecies, of which only males are identified.

White-throated Robin *Irania gutturalis* 0,1,1
2 June, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, second-year female, photographed (J Dijkhuizen et al; Dijkhuizen & Meijer 1997; Dutch Birding 17: 129, plate 11, 1995, 19: 15, plate 16-17, 1997; Birding World 8: 210, 1995).

The first was a male on 3-4 November 1986 at Maasland, Zuid-Holland.

Siberian Stonechat *Saxicola torquata maura* 9,9,3
9 October, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, first-winter or female (P M A van der Wielen); 17 October, De Koog, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, male (T M van der Have, R E van der Vliet, A Wassink); 18-20 October, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, male (A Wassink).

A fourth bird, photographed at camping Stortemelk, Vlieland, Friesland, on 4 October, is still awaiting acceptance.

Pied / Black-eared Wheatear *Oenanthe pleschanka / hispanica* 0,1,0

1992 13 October, *Vlieland*, Friesland, first-winter male (R A van Splunder, W A van Splunder, M O Blijveld).

It was not noted in the previous report that the record referred to a male.

Zitting Cisticola *Cisticola juncidis* -,25,1
9-14 July, Paal, *Hulst*, Zeeland (A Schaftenaar, B de Bruijn, L J A Edelaar et al).

1993 16-21 August, Hellegat, *Terneuzen*, Zeeland, two, singing (A Wieland); 29 June to 10 September, Paal, *Hulst*, Zeeland, up to three, singing (A Wieland; Dutch Birding 15: 237, plate 163, 1993).

River Warbler *Locustella fluviatilis* 7,15,4
28 May to 3 June, Annen, *Anloo*, Drenthe (R Penninx, T Hansen); 11-13 June, *Zeewolde*, Flevoland, sound-recorded, photographed (R F J van Beusekom, J van Beusekom, N Marra); 24 June to 6 July, *Groningen*, Groningen, sound-recorded, photographed (P Elferich et al; Dutch Birding 17: 178, plate 149, 1995); 19 August, Oostvaardersdijk, *Almere*, Flevoland, first-year, trapped, photographed (C M Liebrechts-Haaker, H Liebrechts).

A regular number, in view of recent years' standards. All spring records concerned singing birds.

Aquatic Warbler *Acrocephalus paludicola* -,,-,
1992 25 July, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 19 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland, two; 19 August, *Someren*, Noord-Brabant; 22 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 10 September, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 12 September, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland.

1991 3 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 5 August, Mokkebank, *Nijefurd*, Friesland; 8 August, Mokkebank, *Nijefurd*, Friesland; 9 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland, two; 12 August, Mokkebank, *Nijefurd*, Friesland, 13 August, *Zandvoort*, Noord-Holland; 15 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 16 August, *Elburg*, Gelderland; 16 August, *Vlieland*, Friesland; 21 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 21 August, *Someren*, Noord-Brabant; 29 August, *Zandvoort*, Noord-Holland; 30 August, *Oostburg*, Zeeland; 12 September, *Zandvoort*, Noord-Holland.

1990 27 July, *Lelystad*, Flevoland; 2 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 3 August, Kampereiland, *Kampen*, Overijssel; 4 August, *Elburg*, Gelderland; 4 August, *Zandvoort*, Noord-Holland; 5 August, *Zandvoort*, Noord-Holland; 9 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Fries-

land; 9 August, Mokkebank, *Nijefurd*, Friesland, 11 August, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 11 August, Mokkebank, *Nijefurd*, Friesland; 14 August, *Elburg*, Gelderland; 23 August, *Elburg*, Gelderland, two; 25 August, *Zandvoort*, Noord-Holland.

1989 12 August, *Elburg*, Gelderland; 16 August, *Elburg*, Gelderland, two; 18 August, *Elburg*, Gelderland; 4 September, Makkum, *Wûnseradiel*, Friesland; 20 September, *Someren*, Noord-Brabant.

Sometimes the pursuit of completeness can become a little bit boring. These data originate from the Vogeltrekstation (Dutch ringing office) archives, from the period of 1989-92, when reports of ringed birds were automatically accepted. All records refer to trapped first-year birds. They complete the Aquatic Warbler data until 1 January 1993, when the CDNA stopped considering records of this species.

Booted Warbler *Hippolais caligata* 0,4,2

19 September, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland (A Wassink, J J Brinkman, C Zuyderduyn); 6 October, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed, videoed (A Schaftenaar, H Gebuis et al; Dutch Birding 17: 267, plate 246, 248, 1995).

For the first time, there were two records in one year. Previous records were in October 1982, October 1986, September 1988 and September 1990.

Melodious Warbler *Hippolais polyglotta* 2,16,0

1994 12-18 June, Cotessen, *Vaals*, Limburg, singing, photographed, sound-recorded (F J Schepers, M Berlijn, P Palmen).

1991 31 May to 1 June, Schiermonnikoog, Friesland, singing, sound-recorded (T M van der Have et al).

The 1994 individual was erroneously published in the 1994 report for 14-18 June.

Dartford Warbler *Sylvia undata* 1,0,1

26 November to 3 December, *Westkapelle*, Zeeland, female, photographed (P A Wolf, M Berlijn et al; Wolf 1995; Dutch Birding 17: 271, plate 255, 1995, 18: 45, plate 31, 1996).

This was the second record; the first concerned a male at Hoophuizen, Nunspeet, Gelderland, on 1-3 April 1959. The CDNA would appreciate any information on a singing male appearing on a compact disc with bird sounds by Vogelbescherming Nederland (1995), which apparently was sound-recorded at the Belgian border just in or outside Zeeuws-Vlaanderen near Retranchement, Sluis, Zeeland, in May 1994.

Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* 5,19,5

6 May, Hargen aan Zee, *Schoorl*, Noord-Holland, male, second-year, photographed (S Lagerveld, M Berlijn et al); 6 May, Velsen-Noord, *Velsen*, Noord-Holland, adult male, photographed (D J Moerbeek, M Berlijn, M Guyt et al); 6 May, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, female, photographed (P Geysels, S de Sin, W Verachter; Dutch Birding 17: 126, plate 102, 1995); 27 May, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed (E Nieuwstraten, D Kok, A Wassink); 27

May, Velsen-Noord, *Velsen*, Noord-Holland, female (D J Moerbeek).

The five individuals in 1995 were discovered on only two dates, illustrating that multiple arrivals are almost the rule with this species. The number in 1995 was only equalled by that in 1983.

Sardinian Warbler *Sylvia melanocephala* 0,5,1

8-14 May, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, male (A Wassink).

This bird occurred only a few 100 m away from the locality of the May 1993 record. There are now three records for Groningen and three for Noord-Holland. The CDNA still awaits information on a male singing at Egmond-Binnen, Noord-Holland, from 12 November to 26 December 1995.

Barred Warbler *Sylvia nisoria* -,,-

1992 18 August, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland; 19 August, Mokkebank, *Nijefurd*, Friesland; 22 August, *Harlingen*, Friesland, August; 31 August, Berkheide, *Wassenaar*, Zuid-Holland (Meijer et al 1996); 6 September, *Harlingen*, Friesland; 24 September, *Vlieland*, Friesland; 29 September, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland.

1991 16 August, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland; 22 August, Makkumer Zuidwaard, *Wûnseradiel*, Friesland; 27 August, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland; 28 August; Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland; 1 September, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland; 3 September, *Achtkarspelen*, Friesland; 9 September, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland; 14 September, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland; 28 September, *Vlieland*, Friesland; 29 September, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland.

1990 12 August, *Klundert*, Noord-Brabant; 25 August *Vlieland*, Friesland; 24 October, *Someren*, Noord-Brabant. 1989 31 August, *Hooge en Lage Zwaluwe*, Noord-Brabant; 20 September, *Someren*, Noord-Brabant.

Unless stated otherwise, these data originate from the Vogeltrekstation (Dutch ringing office) archives, from the period of 1989-92, when reports of ringed birds were automatically accepted. All records refer to trapped first-year birds. They complete the Barred Warbler data until 1 January 1993, when the CDNA stopped considering records of this species.

Greenish Warbler *Phylloscopus trochiloides* 6,8,1

3-9 September, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (A W J Meijer, T J C Luijendijk; Dutch Birding 17: 224, plate 203, 1995).

Pallas's Leaf Warbler *Phylloscopus proregulus* 9,47,5

22 October, found dead on 25 October, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, photographed, skin retained by P Spannenburg (P Spannenburg, R E Brouwer); 23 October, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, singing (A van Kleunen, H Zevenhuizen); 26-28 October, De Cocks-

112 Subalpine Warbler / Bardgrasmus *Sylvia cantillans*, second-year male, Hargen aan Zee, Noord-Holland, 6 May 1995 (*René van Rossum*) **113** Booted Warbler / Kleine Spotvogel *Hippolais caligata*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 6 October 1995 (*Hans Gebuis*) **114** Subalpine Warbler / Bardgrasmus *Sylvia cantillans*, adult female, Maasvlakte, Zuid-Holland, 6 May 1995 (*Marten van Dijk*)

dorp, *Texel*, Noord-Holland (H J Lichtenbeld, A Wassink); 2 November, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland (A Wassink); 4-8 November, Ganzenhoek, *Wassenaar*, Zuid-Holland (C Zuyderduyn, B D van der Burg); 7 November, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland (A Wassink, R E Brouwer).

1994 16-17 October, Schorrenweg, *Texel*, Noord-Holland (B Balten, A de Bruin, A Wassink et al).

This species is ever increasing, obviously (partly) due to greater observer awareness. From 1 January 1997 onwards, records will no longer be considered.

Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus* 1,16,1
26 October, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, sound-recorded (R E Brouwer).

Western Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli* 5,9,1
17 September, Maasvlakte *Rotterdam*, Zuid-Holland, calling, photographed (P van Rij, H Gebuis, J van Holten; Dutch Birding 17: 221, plate 210, 1995).
1993 29 April, Retranchement, *Sluis*, Zeeland, singing (A Wieland).

A bird photographed and sound-recorded on 6 May at Groningen, Groningen, is still under consideration; a bird reported at Oosterend, Terschelling, Friesland, on 19-20 augustus 1994 has not yet been submitted.

Siberian Chiffchaff *Phylloscopus collybita tristis* -,5,1
2-11 April, *Schiedam*, Zuid-Holland, photographed, videoed, sound-recorded (B van As, J van Holten et al; Dutch Birding 17: 128, plate 107, 1995).

All prerequisites for acceptance of this subspecies (captured or sound-recorded) were met in this case, plus an extra excellent documentation by video. A bird trapped at Schiermonnikoog, Friesland, on 2 November is still under consideration.

Wallcreeper *Tichodroma muraria* 0,1,0
There are persistent rumours, letters (Ruud Vlek in litt) and even a publication (Ad Valvas, 21 March 1996), that the only record for the Netherlands, a female in Amsterdam, Noord-Holland, from 13 November 1989 to 11 April 1990 and from 27 November 1990 to 5 April 1991 (van de Staaij & Fokker 1991) is referring to one of a number of birds presumably escaped from nearby Schiphol airport, Noord-Holland, a low but unknown number of days before the discovery of the Amsterdam bird. The CDNA considers this record as still referring to a wild bird on the basis of 1 the absence of any documentation (no description and no photograph) of the alleged Schiphol birds, 2 the fact that large numbers of Plumbeous Redstart *Rhyacornis fuliginosus* are imported, which often are labelled with the same Dutch name ('Rotskruiper') as that for Wallcreeper, 3 the fact that Wallcreeper is unknown as a cage bird in the Netherlands and is never offered for sale in Dutch cage bird trade (Leo Heemskerck pers comm), 4 an accepted record at Heist, West-Vlaanderen, Belgium, on 5 November 1989, of a bird flying by (van der Elst et al 1990), and 5 the return of the bird in the winter following on its discovery.

Eurasian Treecreeper *Certhia familiaris* -,70,-
1994 17 October, Ringstation Overdinkel, *Losser*, Overijssel, adult, trapped (L Hassing).

This species is no longer considered from 1 January 1995 onwards.

Isabelline Shrike *Lanius isabellinus* 0,2,1
4 May, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, adult male *L i phoenicuroides*, summer plumage, photographed (H van Oosten, A Wassink, R G Bouwman; Wassink 1996; Dutch Birding 17: 28, plate 110, 1995, 18: 130, plate 133, 1996; Birding World 8: 174, 1995).
1985 18-19 October, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photographed (P Wouters; Wouters 1996; Dutch Birding 18: 132, plate 134-136, 1996).

The 1985 record becomes the first for the Netherlands. The observer realized that his bird was not a Red-backed Shrike *L collurio* only after publication of the Dutch edition of Lars Jonsson's field guide (Jonsson 1994), on the cover of which it is depicted. Presumably, all Dutch records refer to 'Red-tailed Shrike' *L i phoenicuroides*.

Steppe Grey Shrike *Lanius pallidirostris* 0,1,0
1994 4-23 September, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photographed (G Witte, M C Witte, A Wassink et al; van den Berg & Wassink 1994, Wassink 1997).

The record was erroneously published in the 1994 report for 3-22 September.

Woodchat Shrike *Lanius senator* -,36,2
10-20 May, *Den Helder*, Noord-Holland, first-summer female, photographed (R Half, C van der Vliet; Dutch Birding 17: 126, plate 100, 1995); 27 May, *Wassenaar*, Zuid-Holland, adult female (J N J Kooijman).
1993 5 June, Berkheide, *Katwijk* and *Wassenaar*, Zuid-Holland, female, photographed (P Schaap, G van der Bent).
1982 1-2 September, *Geleen*, Limburg, first-year or female, photographed (R Schols).
1980 9 August, *Geleen*, Limburg, female, photographed (R Schols); 11-15 September, *Geleen*, Limburg, adult male, photographed (R Schols).

* **Daurian Jackdaw** *Corvus dauuricus* 0,0,1
1 May, Hargen, *Schoorl*, Noord-Holland (P Veel), 4-6 May, *Katwijk aan Zee*, *Katwijk*, Zuid-Holland, photographed (A W J Meijer et al; Dutch Birding 17: 129, plate 112, 1995; 18: 228, plate 223-225, 1996; Birding World 8: 174, 1195, 9: 34, 1996), 7 May, Ganzenhoek, *Wassenaar*, Zuid-Holland (H Burgers), 7 May, West-duinpark, *Den Haag*, Zuid-Holland, photographed (M Roos; Dutch Birding 18: 228, plaat 222, 1996), 13-15 May, Scheveningen, *Den Haag*, Zuid-Holland (M de Niet et al).

All records refer to one individual, gradually working its way along the Dutch coast (Meijer 1996). The CDNA decided to accept the poorly documented first discovery at Hargen as a sort of 'reversed sequential observation' on the basis of the field sketch (Meijer 1996), clearly illustrating the white indentation in the black breast, which is not shown in field guides.

House Crow *Corvus splendens* 0,3,0

10 April 1994 to at least 31 March 1997, Hoek van Holland, Rotterdam, Zuid-Holland, two, first-summer (H Westerlaken, E B Ebels et al; Ebels & Westerlaken 1996; Dutch Birding 19: 89, plate 87, 1997); 21 November 1994 to 26 December, Renesse, Westerschouwen, Zeeland, adult (J W Vergeer; Ebels & Westerlaken 1996), 19 November, Brouwersdam, Goedereede, Zuid-Holland, adult, photographed, R-M Lafontaine, L Raty et al).

These records were already included in the 1994 report. The Renesse record was erroneously published for Zuid-Holland, not Zeeland, in the 1994 report. The Brouwersdam bird was found after an unsuccessful search at nearby Renesse and undoubtedly concerns the same individual.

Rosy Starling *Sturnus roseus* 21,21,2

16-23 September, Nes, Ameland, Friesland, juvenile, photographed (R Mulder et al; Dutch Birding 17: 224, plate 202, 1995); 17-29 October, 't Horntje, Texel, Noord-Holland, juvenile, photographed (A Schaftenaar, M Berlijn, A Wassink; Dutch Birding 17: 267, plate 247, 1995, 18: 244, plate 234, 1996; Birding World 8: 377, 1995, 9: 32-33, 1996).

The Texel juvenile became so confiding that it could be persuaded to pose upon its field guide illustration for just a few berries. An adult observed at Petten, Noord-Holland, on 15 October is still under consideration.

Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* 42,22,3

15 November, Texel, Noord-Holland, first-winter or female (A Wassink); 21 December, Grave, Noord-Brabant (K Eradus); 24 December, Enschede, Overijssel, first-winter or female (P Knolle, A Poelmans et al).

Since 1984, this species has been recorded annually, with the exception of 1991-93. Influxes coincide with large-scale movements of Mealy Redpoll *C flammea flammea*.

Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera* 37,19,0

1991 15-21 April, Beekbergen, Apeldoorn, Gelderland, female, photographed (E B Ebels, C Derks et al). 1990 11-18 November, Baarn, Utrecht, immature female, photographed (R F J van Beusekom).

The first record was published previously with 21 April as only date (van den Berg et al 1993) and the second with 20 November as last date (van den Berg et al 1992).

Pine Bunting *Emberiza leucocephala* 15,9,0

1994 23-28 October, Texel, Noord-Holland, first-winter female, photographed (A Wassink, N Marra jr, E Boerma).

This record was erroneously published in the 1994 report with 25 October as date of discovery.

Cirl Bunting *Emberiza cirlus* 2,2,1

13 March, Hoogerheide, Woensdrecht, Noord-Brabant, second-year male, found dead, skin retained by

Zoologisch Museum Amsterdam, Amsterdam, Noord-Holland (E Jooose; Prins 1996; Dutch Birding 18: 16-17, plate 11-12, 1995).

This individual was found dead after hitting a window. Examination of the corpse showed no signs of captivity. This record substantiates the belief that this species could occasionally be wintering in the southern parts of the country.

Cretzschmar's Bunting *Emberiza caesia* 1,0,1

1994 7-11 May, Ameland, Friesland, second-year male, filmed (F Klinge, F Buissink; Klinge et al 1997; Dutch Birding 19: 8, plate 12-13, 1997).

Only the second record, and the first this century. It adds another highlight to the already rarity-crowded year of 1994. The few audacious birders who tried to locate this bird missed it by a few 100 m. The first record concerned a first-winter female collected at Overveen, Bloemendaal, Noord-Holland, on 11 October 1859. Only three species remain on the Dutch list without any records in the 20th century: Macqueen's Bustard *Chlamydotis macqueenii* (recorded in 1850), Belted Kingfisher *Ceryle alcyon* (1899) and Siberian Thrush *Zoothera sibirica* (1853 and 1859).

Rustic Bunting *Emberiza rustica* 13,34,4

6 October, Hoek van Holland, Rotterdam, Zuid-Holland, adult male (E Sandberg, T Verburg); 8 October, Noordoosthoek, Vlieland, Friesland, first-winter, photographed (J Scharringa, L Steijn, E B Ebels); 19-20 October, Horsmeertjes, Texel, Noord-Holland (P Knolle, C Derks, M Berlijn); 29 October, Wassenaar, Zuid-Holland (A Remeeus).

1994 16 October, Rottumeroog, Eemsmond, Groningen, female (M R Jonker).

1980 1-2 November, Oosterend, Terschelling, Friesland, adult male, photographed (R Schols, R Foppen, F Schepers).

Little Bunting *Emberiza pusilla* 27,43,6

14-15 April, Breezanddijk, Wûnseradiel, Friesland, photographed (R Mulder et al); 22 September, Texel, Noord-Holland, photographed (A Wassink, E Nieuwstraten); 30 September, Texel, Noord-Holland (A Wassink, M C Witte, G Witte); 5-6 October, West-Terschelling, Terschelling, Friesland, probably first-year, photographed (E A W Ernens, R Keizer); 18 December to 6 February 1996, Katwijk aan Zee, Katwijk, Zuid-Holland, two, first-winter, photographed (M Verdoes, M Berlijn; Dutch Birding 18: 45, plate 32, 1996).

1994 2 October, Schiermonnikoog, Friesland, trapped, photographed (G J Gerritsen, M van der Aa).

The birds in Katwijk represent the first staying in winter.

Yellow-breasted Bunting *Emberiza aureola* 3,5,2

9 September, Noordoosthoek, Vlieland, Friesland, first-winter female (R de Haas, A Nusse); 12 September, Westkapelle, Zeeland, first-winter (M Zekhuis, P A Wolf; Dutch Birding 17: 222, plate 200, 1995; Birding World 9: 34, 1996).

The first year with more than one record. Of all Dutch records, only one refers to an adult male, in July 1977. Two more birds, both reported on 3 September (one on Vlieland and one on Terschelling, Friesland), have not yet been submitted (cf van Dongen et al 1995).

Red-headed Bunting *Emberiza bruniceps* -0,1

2 June, Slikken van de Heen, *Tholen*, Zeeland, male, photographed (P L Meininger; Meininger 1996; Dutch Birding 17: 120, plate 96, 1995, 18: 71, plate 63-64, 1996).

A review of all older records of this species is still in circulation.

Systematic list of records not accepted

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting, those with @-1 by all except one, and the remaining by two or more (with at least two votes against rejection). Most records were rejected when the identification was not fully established (often because of a lack of documentation) or when the bird showed signs of captivity, such as dubious rings, excessive wear or aberrant behaviour. Species for which the CDNA unanimously decided that all records refer to birds of captive origin are indicated with *. This includes records of birds of which all ancestors are assumed to be of captive origin (introduced species of British category C).

1995

Whistling Swan *Cygnus columbianus* 1 January, Broekhuizenvorst, *Broekhuizen*, Limburg (@ CDNA does not believe that this species can be identified in flight). **Lesser Canada Goose** *Branta canadensis* ssp Scheelhoek, *Goedereede*, Zuid-Holland, two (not clear which subspecies was involved); 28 October, Bandpolder, *Dongeradeel*, Friesland, two (* western subspecies *B c minima*, and thus considered escaped). **Black Brant** *Branta nigricans* 28 February, *Vlieland*, Friesland (@ description incomplete). **Steller's Eider** *Polysticta stelleri* 2 December, Brouwersdam, *Westerschouwen*, Zeeland, male (@ description most probably referring to male Hooded Merganser *Lophodytes cucullatus*). **Gyr Falcon** *Falco rusticolus* 18 February, Koudekerkse Inlaag, *Westerschouwen*, Zeeland (most probably falconer's hybrid with Saker *F cherrug* parentage; large falcons always extremely difficult to identify due to risk of escaped hybrids). **Great Knot** *Calidris tenuirostris* 17 September, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland (@ description incomplete; most likely Red Knot *C canutus*). **Long-billed / Short-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus / griseus* 21 March, Breskens, *Oostburg*, Zeeland (flying bird; Bar-tailed Godwit *Limosa lapponica* not fully excluded). **Laughing Gull** *Larus atricilla* 5 May,

Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland (flying bird, seen at dawn, so some essential features such as bill and leg colour, not established; this should be the case with a first record). **Yellow-legged Gull** *Larus cachinans 'omissus'* 5 March, Broekhuizenvorst, *Broekhuizen*, Limburg (@ *L c 'omissus'* is considered a yellow-legged Herring Gull *L argentatus*, cf Wiegant et al 1995). **Iceland Gull** *Larus glaucooides* 21 February, Rutbekerveld, *Enschede*, Overijssel (description incomplete; leucistic large gull not excluded; not every white gull is a Glaucous Gull *L hyperboreus* or Iceland Gull); 1 April, Arcen, *Broekhuizen*, Limburg, two (see previous comment). **Roseate Tern** *Sterna dougallii* 15 April, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland (description incomplete; bird seen too briefly). **Alpine Swift** *Apus melba* 2 May, Breskens, *Oostburg*, Zeeland (@ although seen by many, including CDNA members, seen too briefly for sufficient exclusion of aberrant Common Swift *A apus*). **Grey-headed Woodpecker** *Picus canus* 30 September, Vlaardingen, Zuid-Holland (@ poor description). **Yellow-headed Wagtail** *Motacilla flava lutea* 26 April, *Oldebroek*, Gelderland (@ description incomplete). **Pied / Black-eared Wheatear** *Oenanthe pleschanka / hispanica* 24 May, *Vlieland*, Friesland (@ description incomplete; flying bird). **Black-eared Wheatear** *Oenanthe hispanica* 28 May, Den Burg, *Texel*, Noord-Holland (bird seen by inexperienced birdwatchers; CDNA was perplexed by the submission of a copy of an illustration of the species from a field guide!). **Swainson's Thrush** *Catharus ustulatus* 1 November, Diemerzeedijk, *Amsterdam*, Noord-Holland (@ seen too briefly for positive identification). **Western Bonelli's Warbler** *Phylloscopus bonelli* 14 May, *Vlieland*, Friesland (@ withdrawn by observer). **Eastern Bonelli's Warbler** *Phylloscopus orientalis* 27-28 April, Amsterdam, Noord-Holland (description incomplete). **Siberian Chiffchaff** *Phylloscopus collybita tristis* 18-19 December, Woerden, Zuid-Holland (@ this subspecies will only be accepted if trapped or documented by photograph or sound-recording). **White-cheeked Starling** *Sturnus cineraceus* 4 May, Breskens, *Oostburg*, Zeeland, photographed (* identification accepted but considered escaped; Ebels 1996b, plate 69, Birding World 8: 430, 1995). **Arctic Redpoll** *Carduelis hornemanni* 7 January, *Sondel*, Friesland, photographed (considered Common Redpoll *C flammea*). **Pine Grosbeak** *Pinicola enucleator* 23-24 March, *Beilen*, Drenthe, photographed (@ description incomplete, bird on photograph most probably another species). **Savannah Sparrow** *Passerculus sandwichensis* 6 August, *Julianadorp*, Noord-Holland, photographed (bird on photographs definitely not a Savannah Sparrow but probably a female of an African species of weaver *Ploceus* or widowbird *Euplectes*). **Black-faced Bunting** *Emberiza spodocephala* 14-16 January, Grijpskerke, *Mariekerke*, Zeeland (@ identified long after observation; a number of characters not described).

1994

Lesser Canada Goose *Branta canadensis* ssp 29 January, Workum, *Nijefurd*, Friesland, two (* identifica-

tion accepted but subspecies *minima* regarded escaped). **Spotted Eagle** *Aquila clanga* 11 October, Venlo, Limburg (@ seen very short; other eagles not sufficiently excluded). **Saker** *Falco cherrug* 7-14 October, Bergen op Zoom, Noord-Brabant (essential details not described; hybrid not fully excluded). **Pacific Golden Plover** *Pluvialis fulva* 25 July, Petten, Zijpe, Noord-Holland (description incomplete). **Black-headed Wagtail** *Motacilla flava feldegg* 7 May, IJteren, Meerssen, Limburg, photographed (Grey-headed Wagtail *M f thunbergi* not safely excluded). **Black-eared Wheatear** *Oenanthe hispanica* 16 May, Hoogland, Amersfoort, Utrecht, adult female (bird not seen well enough for positive identification; Northern Wheatear *O oenanthe* not fully excluded, preventing acceptance as Pied / Black-eared Wheatear *O pleschanka / hispanica*). **Pallas's Leaf Warbler** *Phylloscopus proregulus* 20 October, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland (no description). **Eurasian Treecreeper** *Certhia familiaris* 17-19 January, Rozendaal, Gelderland (description incomplete; accidentally published in the 1994 report for 1993). **Central European Eurasian Treecreeper** *Certhia familiaris macrodactyla* 5 November, Vijlen, Wittem, Limburg, two (description incomplete). **Oriental Greenfinch** *Carduelis sinica* 26 September, Zandvoort, Noord-Holland, male, trapped, photographed (* identification accepted but considered escaped; Ebels 1996b, plate 72).

1993

Bulwer's Petrel *Bulweria bulwerii*, last week of November, Europoort, Rotterdam, Zuid-Holland, brought in alive by ship, taken into care, where it died and now in collection of Natuurmuseum Rotterdam, Rotterdam, Zuid-Holland (identification accepted, rejected because proven ship-assisted; Moeliker & Kompanje 1996, plate 226-227). **Whistling Swan** *Cygnus columbianus* 5 and 17 January, Lopik, Utrecht (description too brief). **Short-toed Eagle** *Circaetus gallicus* 20 May, Amsterdam, Noord-Holland (description does not fully exclude Common Buzzard *Buteo buteo* or Honey-buzzard *Pernis apivorus*). **Little Crane** *Porzana parva* 20 August, Lepelaarsplassen, Almere, Flevoland, adult (description incomplete; record was erroneously published in the 1994 report for 25 August). **Iceland Gull** *Larus glaucoïdes* 24 December, Scheveningen, Den Haag, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Roseate Tern** *Sterna dougallii* 13 June, Hellegat, Terneuzen, Zeeland (@ description incomplete).

1992

Eastern Great Egret *Casmerodius albus modestus* 20 May, Oostvaardersplassen, Lelystad (@ nominate *C a albus* may also have variable red legs and a black bill for a very short period during courtship). **Iceland Gull** *Larus glaucoïdes* 17 May, IJmuiden, Velsen, Noord-Holland, second-year (leucistic large gull not excluded).

1989

Pink-backed Pelican *Pelecanus rufescens* 22 September, Lauwersmeer, De Marne, Groningen, immature,

photographed (* identification accepted but considered escaped; Ebels 1996b, plate 67); **European Scops Owl** *Otus scops* spring, also spring 1990 and 1993, Hulst, Zeeland (@ description too fragmented for such a rarity). **Collared Flycatcher** *Ficedula albicollis*, May, Schoonebeek, Drenthe (@ description incomplete; erroneously published in the 1994 report for 1990).

1985

Lazuli Bunting *Passerina amoena* 6 May, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, first-summer male, photographed (* identification accepted but considered escaped; Ebels 1996b, plate 71).

1984

Little Crake *Porzana parva* 4 April, Engbertsdijkvenen, Vriezenveen, Overijssel, adult male (CDNA considers three seconds too brief for identification).

1983

Demoiselle Crane *Anthropoides virgo* 25-31 December, Schimmert, Voerendaal, Limburg, two (@ identification accepted, but pattern of half-grown or half-missing primaries in one wing indicative for captive origin). **Eagle Owl** *Bubo bubo* spring, locality withheld, Limburg, breeding (@ CDNA is not convinced by second-hand description).

Acknowledgements

The authors greatly appreciate the extensive research by Arnold van den Berg into details of records published in a variety of journals. They also wish to thank Max Berlijn, Justin Jansen, Wim van Splunder and Arend Wassink for their detailed comments on the 1994 rarities report.

References

- van den Berg, A B & Bosman, C A W 1995. Lijst van Nederlandse vogels. Santpoort-Zuid.
van den Berg, A B, de By, R A & CDNA 1989, 1991, 1992. Rare birds in the Netherlands in 1988, 1989, 1990. Dutch Birding 11: 151-164; 13: 41-57; 14: 73-90.
van den Berg, A B & Wassink, A 1994. DB Actueel: Steppeklapeker op Texel. Dutch Birding 16: 220.
Blankert, J J & CDNA 1982. Rare birds in the Netherlands in 1980. Dutch Birding 4: 41-49.
Catley, G 1994. Identity of 'lesser golden plover' at Middelburg in September 1991. Dutch Birding 16: 208-210.
Dijkhuizen, J & Meijer, A W J 1997. Perzische Roodborst in Berkheide in juni 1995. Dutch Birding 19: 14-16.
van Dongen, R M, Hofland, R & de Rouw, P W W 1995. Recente meldingen: Nederland, augustus-september 1995. Dutch Birding 17: 219-225.
van Dongen, R M, Eerdmans, J D & van Scheepen, P 1994. Identiteit van 'kleine goudplevier' bij Middelburg in september 1991. Dutch Birding 16: 206-208.

- Driessens, G & Ebels, E B 1996. DB Actueel: Grote Geelpootruiter nieuw voor België en Nederland. Dutch Birding 17: 40.
- Ebels, E B 1996a. DB Actueel: Grote Geelpootruiter duikt weer op in Zeeland. Dutch Birding 17: 88.
- Ebels, E B 1996b. Records of probable escapes in the Netherlands. Dutch Birding 18: 75-78.
- Ebels, E B, Knolle, P & van Muiswinkel, H 1996. Kaspische Geelpootmeeuw bij Geldermalsen in december 1991. Dutch Birding 18: 302-305.
- Ebels, E B & Westerlaken, H 1996. Huiskraaien bij Hoek van Holland sinds april 1994 en bij Renesse sinds november 1994. Dutch Birding 18: 6-10.
- Eigenhuis, K J, Driessens G & Moerbeek, D J 1994. Identiteit van Aziatische Goudplevier bij Middelburg in september 1991. Dutch Birding 16: 69-70.
- ter Ellen, R, Opperman, E & Plomp, M 1996. Videojaaroverzicht 1995. Videocassette. Den Haag.
- van der Elst, D, Lafontaine R-M & Lafontaine, D 1990. Rapport de la Commission d'homologation année 1989. Aves 27: 83-94.
- Evers, P, Swinkels, H & Cuypers, T 1996. Ringsnavelmeeuw in Belgisch-Nederlands plessengebied in januari 1995. Dutch Birding 18: 240-241.
- Garner, M 1997. Identification of Yellow-legged Gulls in Britain. Br Birds 90: 25-62.
- Gilissen, N 1995. DB Actueel: Dwergarend op Hoge Veluwe. Dutch Birding 17: 179-180.
- Goedbloed, J & Spönselee, R 1996. Kleine Topper in winter en voorjaar 1994/95. Dutch Birding 18: 63-68.
- van IJzendoorn, E J, van der Laan, J & CDNA 1996. Herziening Nederlandse Avifaunistische Lijst 1800-1979: tweede fase. Dutch Birding 18: 157-202.
- Jonsson, L 1994. Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Baarn.
- van der Have, T M & Keijl, G O 1995. DB Actueel: Kleine Geelpootruiter bij Petten. Dutch Birding 17: 180.
- Klein, R & Buchheim, A 1997. Die westliche Schwarzmeerküste als Kontaktgebiet zweier Großmöwenformen der *Larus cachinnans*-Gruppe. Vogelwelt 118: 61-70.
- Klein, R & Gruber, D 1997. Die Bestimmung und taxonomische Stellung der in Mitteleuropa auftretenden Weißkopfmöwen *Larus cachinnans*. Limicola 11: 49-75.
- Klinge, F, Buissink, F & Ebels, E B 1997. Bruinkeelortolaan op Ameland in mei 1994. Dutch Birding 19: 8-11.
- van de Laar, H & Ebels, E B 1997. Sperweruil in Brunssum in april 1995. Dutch Birding 19: 12-14.
- van Meerkerk, P 1995. DB Actueel: Forsters Stern bij Kinderdijk. Dutch Birding 17: 40.
- Meininger, P L 1996. Bruinkopgors bij Sint Philipsland in juni 1995. Dutch Birding 18: 69-73.
- Meijer, A W J 1996. Daurische Kauw in Hollandse kuststreek in mei 19945. Dutch Birding 18: 226-231.
- Meijer, A, van Egmond, A, van der Bent, G & van Rossum, R 1996. De vogels van Katwijk. Katwijk.
- Millington, R 1994. Identity of 'lesser golden plover' at Middelburg in September 1991. Dutch Birding 16: 208.
- Moeliker, C W & Kompanje, E J O 1996. Bulwers Stormvogel per schip aangevoerd in Europoort in november 1993. Dutch Birding 18: 231-234.
- Mom, H E & van der Spoel, D 1995. DB Actueel: Bartrams Ruiters op Maasvlakte. Dutch Birding 17: 228.
- van Oosten, H & Ebels, E B 1995. DB Actueel: Opnieuw Izabelklauwier op Texel. Dutch Birding 17: 132.
- Opperman, E, Plomp, M & ter Ellen, R 1997. Dutch Birding videojaaroverzicht 1996. Videocassette. Den Haag.
- Prins, T G 1996. Cirlgors te Hoogerheide in maart 1995. Dutch Birding 18: 16-17.
- Scharringa, C J G & Osieck, E R 1981. Zeldzame vogels in Nederland in 1980. Limosa 55: 127-136.
- Schaftenaar, A 1995. DB Actueel: Bulwers Stormvogel: onverwachte nieuwkomer. Dutch Birding 17: 180.
- Schaftenaar, A 1996. Bulwers Stormvogel op Westplaat in augustus 1995. Dutch Birding 18: 221-226.
- van de Staaij, J W M & Fokker, F 1991. Rotskruiper in Amsterdam in winters van 1989/1990 en 1990/1991. Dutch Birding 13: 135-139.
- Waanders, P I 1996. Havikarend op Vlieland in september 1995. Dutch Birding 18: 122-126.
- Waanders, P I & Ebels, E B 1995. DB Actueel: Havikarend veroorzaakt commotie op Vlieland. Dutch Birding 17: 227.
- Wassink, A 1996. Izabelklauwier op Texel in mei 1995. Dutch Birding 18: 129-131.
- Wassink, A 1997. Steppeklapekster op Texel in september 1994. Dutch Birding 19: 116-121.
- Wiegant, W M, Steinhaus, G H & CDNA 1994-1996. Rare birds in the Netherlands in 1992, 1993, 1994. Dutch Birding 16: 133-147; 17: 89-101; 18: 105-121.
- Wieland, A 1994. DB Actueel: Alpengierzwaluw langs Nummer Eén en Breskens. Dutch Birding 16: 131.
- Wolf, P A 1995. DB Actueel: Provençaalse Grasmus te Westkapelle. Dutch Birding 17: 271-272.
- Wouters, P 1996. Izabelklauwier op Texel in oktober 1985. Dutch Birding 18: 131-133.

Wim M Wiegant, Bornsesteeg 79, 6708 PD Wageningen, Netherlands
Gerard H Steinhaus, Brugakker 11-42, 3704 WC Zeist, Netherlands
CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands

Steppeklapekster op Texel in september 1994

Arend Wassink

Op 4 september 1994 ontdekten Giel Witte en Marco Witte bij 'de tuintjes' van De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, een eerstejaars klapekster *Lanius*. De vogel bevond zich vrijwel steeds langs en op de schapenweiden van polder Sebastopol, iets ten zuidwesten van de vuurtoren. Gedurende de eerste week van zijn verblijf werd de vogel, zij het soms niet zonder aarzeling, gedetermineerd als Kleine Klapekster *L. minor*. Na langdurige discussies was Ruud van Dongen de eerste die de vogel op 11 september determineerde als eerste-winter Steppeklapekster *L. pallidirostris* (cf van den Berg & Wassink 1994). De vogel werd tot en met 23 september waargenomen en kon door vele vogelaars bewonderd worden.

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op veldnotities van Rob Bouwman, Ruud van Dongen en Arend Wassink en op foto's van Arnoud van den Berg.

GROOTTE & BOUW Bleke klapekster met ronde kop, opvallend lange, lichte snavel en stevige poten. Handpenprojectie c 80% van zichtbare gedeelte van tertials. Vleugelpunt net niet tot aan punt van bovenstaartdekveren reikend. Staart vrij rechthoekige, weinig getrapte, relatief korte indruk gevend.

KOP Egaal zandkleurig grijs. Oorstreek donkerbruin, niet scherp begrensd masker vormend. Teugel beige, met van onderrand oog naar snavelbasis bruin, onopvallend streepje. Wangen roomkleurig. Zeer dunne, vuilwitte wenkbrauwstreep, slechts op korte afstand zichtbaar.

BOVENDELEN Mantel en rug zandkleurig grijs, naar stuit toe geleidelijk meer zandkleurig. Stuit en bovenstaartdekveren zandkleurig, opvallend in vlucht. Schouders eveneens zandkleurig met in elk geval aan buitenste schouderveren vuilwitte toppen, van achteren gezien onderbroken V vormend.

ONDERDELEN Kin, keel, borst, buik en onderstaartdekveren roomkleurig. Voorflank en zijborst iets donkerder, meer beige.

VLEUGEL Handpennen zwartbruin met smalle, beigewitte top en witte basis, in zit rechthoekige spiegel en in vlucht vleugelstreep vormend, herinnerend aan Kleine Klapekster. Armpennen zwartbruin met beigewitte top, in vlucht lichte vleugelachterrand te zien gevend. In zit geen 'armspiegel' zichtbaar. Bij gespreide

vleugel aan enkele armpennen echter wel witte basis te zien. Tertials zwartbruin met beigewitte top, voortzetting van lichte vleugelachterrand vormend. In zit lichte toppen van tertials als duidelijke lichte vlek zichtbaar. Duimvleugel zwartbruin met beige zoom. Grote handpendekveren zwartbruin met beigewitte top. Grote armpendekveren met beigewitte toppen, vleugelstreepje boven handpenspiegel vormend. Ook kleinere dekveren, voor zover zichtbaar, met lichte top.

STAART Bovenstaart aan basis bruin, naar punt toe meer zwartbruin. Donkere gedeelte ongeveer halverwege staart breedst, naar basis toe iets smaller wordend en naar staartpunt smalst (zichtbaar bij gespreide staart), dit laatste benadrukt doordat witte staartzijden aan staartpunt breedst. Witte staartzijden door smalle vuilwitte toppen van staartveren met elkaar verbonden. Onderstaart wit of vuilwit, op centrale gedeelte iets donkerder (doorschemerend).

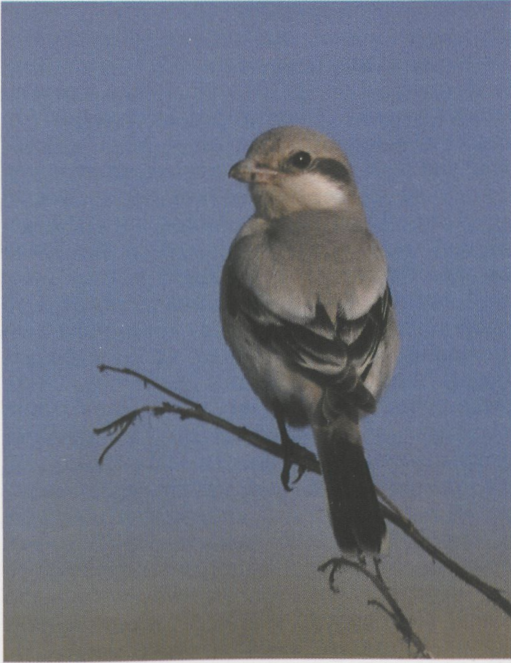
NAAKTE DELEN Oog donker. Snavel duidelijk langer dan hoog, aan basis vleeskleurig, in midden iets grijzer, punt donkerbruin. Donkerbruin van snavelpunt zich voortzettend op bovenrand van bovensnavel en onderrand van ondersnavel. Poot donkerbruin op voorzijde, iets lichter op achterzijde. Voet zwartbruin.

GEDRAG Vanaf paaltjes of favoriete dode struik op insecten jagend, deze in korte glijvlucht, lopend of hippend achtervolgend, in bijna helft van pogingen met succes. Slechts enkele maal, zeer kort, biddend. Vanaf steeds zelfde paaltje soms gedurende langere tijd rondkijkend of zich poetsend. Vlucht vrijwel rechtlijnig, niet golvend.

Determinatie

Op grond van onder meer grootte, structuur en grijze kleur met zwart-witte tekening was de keuze tussen een Kleine Klapekster, Klapekster *L. excubitor*, Zuidelijke Klapekster *L. meridionalis* of Steppeklapekster. De combinatie van vleugelvorm met relatief lange handpenprojectie, relatief korte staart, zandkleurig grijze tot zandkleurige bovendelen, bovenvleugeldekveren en tertials met beigewitte top, ongeschubde roomkleurige onderdelen, overwegend zeer lichte snavel en relatief lange, stevige en bruine poten toont aan dat de vogel van Texel een Steppeklapekster was (Cramp & Perrins 1993, Jonsson 1994, Clement & Worfolk 1995a, Lefranc 1995b).

Kleine Klapekster kon op grond van de volgende kenmerken worden uitgesloten: 1 te korte handpenprojectie (bij Kleine Klapekster langer

115-118 Steppeklapekster / Steppe Grey Shrike *L. pallidirostris*, eerste-winter, De Cocksdoorp, Texel, Noord-Holland, 22 september 1994 (Arnoud B van den Berg)

dan het zichtbare gedeelte van de tertials); 2 te korte vleugel (vleugelpunt steekt bij Kleine Klap-ekster duidelijk voorbij de punt van de bovenstaartdekveren); 3 lichte wenkbrauwstreep (ontbreekt bij Kleine Klap-ekster); 4 te veel wit aan toppen van schouderveren; 5 te lange staart en toch nog te veel getrapt (bovendien paste de kleurverdeling op de staart niet op Kleine Klap-ekster); 6 te lichte en te lange snavel; en 7 te lange poten, bruin in plaats van zwart.

Klap-ekster kon worden uitgesloten op basis van: 1 te lange handpenprojectie (duidelijk korter bij Klap-ekster); 2 overwegend lichte snavel (overwegend donker bij Klap-ekster); 3 lichte teugel (donker bij Klap-ekster); en 4 bruin waas op vleugels, stuit en staart.

Zuidelijke Klap-ekster onderscheidt zich van Klap-ekster door het ontbreken van wit op de binnenvlag van de armpennen, waardoor geen lang-gerekte aaneengesloten wit vleugelveld met dubbele 'spiegel' aanwezig is maar een enkele 'spiegel'; deze is beperkt tot de handpennen en loopt hooguit gerafeld door op de armpennen door het soms wel aanwezige wit op de binnenvlag van de armpennen. Ook ontbreekt (vrijwel) bij onvolwassen vogels en vrouwtjes schubtekening op de onderdelen (Cramp & Perrins 1993, Lefranc 1995). Beide kenmerken deelt Zuidelijke Klap-ekster met Steppeklapekster. Zuidelijke Klap-ekster en Steppeklapekster vertonen verder niet of nauwelijks sexueel dimorfisme, in tegenstelling tot Klap-ekster, waar beide geslachten afhankelijk van de ondersoort meer of minder duidelijk verschillen (Lefranc 1995a). De verschillende ondersoorten van Zuidelijke Klap-ekster vertonen een grote variatie in uiterlijk. Westelijke ondersoorten hebben vergeleken met Klap-ekster en Steppeklapekster donkerder grijze bovendelen en (bij adulte vogels) grijsroze (*L m meridionalis*) of lichtgrijze (*L m algeriensis*) in plaats van (vuil)witte onderdelen. Bij lichtere ondersoorten, zoals *L m lahtora*, is de staart langer dan bij Steppeklapekster. Bij Zuidelijke Klap-ekster zijn de poten zwart en alle ondersoorten hebben een overwegend donkere snavel.

Het niet scherp begrensde donkerbruine masker dat niet doorliep op de teugel, de zandkleurige stuit en bovenstaartdekveren, de overwegend zwartbruine vleugel, de lichte toppen van de dekveren, de beige zoom aan de duimvleugel, de beige tint op de zijborst en voorflank, de voornamelijk (zwart)bruine staart en de vleeskleurige basis aan de snavel geven aan dat de Steppeklapekster van Texel in eerste-winterkleed was (Clement & Worfolk 1995a).

Taxonomie en naamgeving

Klap-ekster werd tot voor kort meestal beschouwd als een polytypische soort met 15-21 ondersoorten, verspreid over het noordelijke halfrond (Noord-Amerika, Noord-Afrika en Eurazië). Op basis van geografische variatie in kleur en tekening van de boven- en onderdelen, tekening van het zwarte masker, hoeveelheid wit op vleugel en staart, formaat, vleugelvorm en mate van sexueel dimorfisme werden de ondersoorten van Klap-ekster meestal ingedeeld in twee groepen: een noordelijke *excubitor*-groep met 7-10 ondersoorten, en een zuidelijke *meridionalis*-groep met 8-11 ondersoorten, inclusief *pallidirostris* (Vaurie 1959, Cramp & Perrins 1993). Deze taxa zijn zeer nauw verwant met Chinese Klap-ekster *L sphenocercus* uit Oost-Azië en Amerikaanse Klap-ekster *L ludovicianus* uit Noord-Amerika (in veel opzichten de Nearctische 'tegenhanger' van de *meridionalis*-groep) (Cramp & Perrins 1993, Lefranc 1995a). De verschillende Klap-ekster-taxa, Chinese Klap-ekster en Amerikaanse Klap-ekster vormen samen met Kleine Klap-ekster en enkele Afrotropische soorten de zogeheten 'klapekster-groep' binnen de klauwieren.

Panow (1983) meende dat de *excubitor*-groep en *meridionalis*-groep betrekking hebben op twee aparte soorten, Klap-ekster en Zuidelijke Klap-ekster, maar zijn opvatting werd aanvankelijk niet door anderen overgenomen. Daar kwam in het begin van de jaren 1990 verandering in toen de verschillende taxa werden bestudeerd in hun contactgebieden in Zuid-Frankrijk en Centraal-Azië (Isenmann & Bouchet 1993, Panov 1995, Panow 1996).

De verspreidingsgebieden van de ondersoort *excubitor* van Klap-ekster en *meridionalis* van Zuidelijke Klap-ekster raken elkaar in Lozère, Frankrijk, maar er is geen sprake van overlap (Isenmann & Bouchet 1993, Brugièrè 1996). In deze regio zijn beide taxa goed te onderscheiden op basis van verschillen in kleed, structuur en gedrag. De ondersoort *excubitor* broedt hier in grasland met verspreide bomen en *meridionalis* in droge woestijnachtige gebieden met struiken. Nesten van *excubitor* worden gebouwd in bomen op een hoogte van 4.5-23 m, die van *meridionalis* worden meestal gebouwd in struiken en bomen op een hoogte van ongeveer 1 m. De broedtijd van *excubitor* en *meridionalis* verschilt eveneens. Isenmann & Bouchet (1993), Isenmann & Lefranc (1994) en Lefranc (1995a) meenden dat op basis van deze verschillen de *excubitor*-groep en de *meridionalis*-groep als

aparte soorten moeten worden beschouwd.

Het verspreidingsgebied van Steppeklapekster (*pallidirostris*) overlapt met dat van de zeer donkere *mollis* uit de *excubitor*-groep in grote delen van Mongolië, en met *funereus*, eveneens uit de *excubitor*-groep, in het Tien-Shangebergte, Kirgizië/China (Panov 1995, Panow 1996). Klapekster broedt in Azië voornamelijk in bossen en Steppeklapekster meestal in droge steppeachtige gebieden. Beide habitats gaan in elkaar over in Mongolië. In deze gebieden blijken *pallidirostris* en *mollis* vaak samen voor te komen zonder te hybridiseren. In het Tien-Shangebergte broedt *funereus* hoog in de bergen terwijl *pallidirostris* in veel lager gelegen woestijngebieden broedt (Panov 1995, Panow 1996). Naast verenkleed en proporties vertonen ook roep en zang van Steppeklapekster en Klapekster grote verschillen (Panow 1996). De overlap van de verspreidingsgebieden van Klapekster en Steppeklapekster in Azië, die pas sinds enkele jaren bekend is (Panov 1995), betekent dat Klapekster en Steppeklapekster niet meer als conspecificiek beschouwd worden (Panov 1995, Panow 1996).

Op grond van de aanwezigheid van enige schubtekening op de onderdelen bij onvolwassen en vrouwtjes *L m meridionalis* is dit taxon (dat voorkomt in Zuid-Frankrijk en op het Iberisch Schiereiland) in het verleden door sommige auteurs ingedeeld bij de noordelijke *excubitor*-groep (bijvoorbeeld Grant & Mackworth-Praed 1952), maar deze opvatting heeft geen navolging gekregen (cf Lefranc 1995a). Op basis van nader onderzoek zou echter wel kunnen blijken dat *meridionalis* aparte monotypische soortstatus verdient. In dat geval zou de 'resterende' zuidelijke groep de wetenschappelijke naam *L elegans* krijgen (Lefranc 1995a) en dienen de Engelse, Nederlandse en anderstalige namen opnieuw aangepast te worden. Zonder deze 'split' heeft de naam *meridionalis* (beschreven in 1820) prioriteit over *elegans* (beschreven in 1831).

In Nederland worden Klapekster en Zuidelijke Klapekster sinds het verschijnen van het artikel van Iseman & Bouchet (1993) als aparte soorten beschouwd. Elders in Europa heeft deze opvatting ook ingang gevonden (zie, onder meer, Eck 1994, Cramp & Perrins in druk, *Birding World* 9: 247-252, 1996). Recent is door de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) besloten *pallidirostris* (Steppeklapekster) te beschouwen als aparte monotypische soort naast Zuidelijke Klapekster (zie Sangster et al 1997 voor motivatie), zodat alles wat vroeger

onder de noemer 'Klapekster' viel nu als drie aparte soorten wordt beschouwd. De British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC) heeft onlangs besloten Klapekster en Zuidelijke Klapekster als aparte soorten te beschouwen maar (nog) niet om *pallidirostris* als aparte soort af te splitsen van Zuidelijke Klapekster (*Ibis* 139: 197-201, 1997).

Verspreiding en voorkomen

Steppeklapekster broedt vanaf de benedenloop van de Wolga, de Kaspische Zee, het oosten en noordoosten van Iran, tot in Afghanistan en de vlakten en heuvels van Turkmenië, Oezbekistan en Kazachstan, noordelijk tot c 48-49°N, en verder in het zuiden van Mongolië, het noorden van Sinkiang, China, en in Binnen-Mongolië, oostelijk tot Ordos, China. De soort is een langeafstandstrekker en overwintert noordelijk tot in Irak, Zuid-Iran, Zuid-Afghanistan, Baluchistan (India), Arabië en de Nijlvallei in Soedan, Ethiopië en Somalië in Oost-Afrika (Cramp & Perrins 1993, Clement & Worfolk 1995a). Er is één geval in Israël, op 20 november 1987, maar de soort 'wordt hier wellicht over het hoofd gezien' (Shirihai 1996). Dwaalgasten zijn verder vastgesteld in Egypte, Noordwest-India en het grensgebied van Kenia en Soedan (Cramp & Perrins 1993, Clement & Worfolk 1995a).

De vogel van Texel betreft het eerste geval van Steppeklapekster voor Nederland. Deze soort werd in Noordwest-Europa tevens vastgesteld in Denemarken (Fakkemose, Langeland, Fyns Amt, 22-23 oktober 1995, en Vest Jylland, 24 november 1995), Groot-Brittannië (in 1956-96 12 gevallen, waarvan 11 in de periode tussen 14 september en 6 december en één op 21-23 april 1992); Noorwegen (Utsira, Rogaland, 5 september 1953 en 16-25 oktober 1976, en Jomfruland, Kragerø, Telemark, 29 oktober tot 6 november 1987); en Zweden (Hamra, Gotland, 30 augustus tot 6 september 1995) (Clement & Worfolk 1995ab, Cox 1996, *Br Birds* 90: 70, 208, 248, 1997; Geir Mobakken in litt, Rolf Christensen in litt). De vijf gevallen in Duitsland die door Clement & Worfolk (1995a) worden genoemd (Hessen, 26 maart 1879; Hessen, 9 februari 1884; Nedersachsen, 7 oktober 1887; Rheinland-Pfalz, december 1893; en één ongedateerd geval) zijn alle foutief; het betreft hier gevallen van de ondersoort *L e homeyeri* van Klapekster (cf Glutz von Blotzheim & Bauer 1993; Peter Barthel in litt).

Zuidelijke Klapekster broedt veel dichter bij Noordwest-Europa dan Steppeklapekster maar is

als dwaalgast extreem zeldzaam, wat misschien mede te wijten is aan het gebrek aan interesse voor de herkenning van deze voormalige ondersoort. Het enige officiële geval komt van Orrevanet, Klepp, Rogaland, Noorwegen, op 5 oktober 1984 (Clement & Worfolk 1995b; Br Birds 85: 461, 1992). De melding op Helgoland, Schleswig-Holstein, Duitsland, in het voorjaar van een onbekend jaar in de 19e eeuw (Gätke 1900) is overgenomen door Cramp & Perrins (1993) op basis van Schüz (1957). Deze melding is niet opgenomen in de lijst van Vauk (1972) en wordt daar slechts 'in de kantlijn' genoemd. In de beschrijving van Gätke (1900) wordt alleen melding gemaakt van het ontbreken van de witte vleugelvlek op de armpennen, van de zeer donkergrijze bovendelen (inclusief stuit en bovenste bovenstaartdekveren) en van de izabel tot roze gekleurde ongebandeerde borst. Deze kenmerken passen op zich goed op *L m meridionalis* maar vanwege het ontbreken van datum, jaar en balg en gezien het summier karakter van de beschrijving staat deze (onder)soort niet op de Duitse lijst (Peter Barthel in litt). Volgens Panow (1996) is deze soort verder vastgesteld in Groot-Brittannië en voormalig Joegoslavië, maar nadere details of referenties worden hierbij niet gegeven. De waarneming van een mannetje te Pett, East Sussex, Engeland, op 2 januari 1911 is van de Britse lijst afgevoerd als één van de beruchte 'Hastings rarities' (Clement & Worfolk 1995a). De waarneming van een mogelijke *L m meridionalis* te Winterton Dunes, Norfolk, Engeland, van 13 juni tot 16 juli 1983 is pas recent ingediend bij de Britse dwaalgastencommissie en betekent, indien aanvaard, het eerste officiële geval van dit taxon voor Groot-Brittannië (Richard Millington in litt). De waarneming van een eerste-winter vrouwtje *L m lahtora* in Toftwood, Norfolk, van 23 augustus tot 24 december 1982 (doodgevonden op de laatste dag), wordt algemeen beschouwd als een ontsnapte vogel (Clement & Worfolk 1995a; Richard Millington in litt).

Summary

STEPPE GREY SHRIKE ON TEXEL IN SEPTEMBER 1994 On 4-23 September 1994, a first-winter Steppe Grey Shrike *Lanius pallidirostris* was observed on Texel, Noord-Holland, the Netherlands. During the first days of its stay, the bird was identified as a first-winter Lesser Grey Shrike *L minor*. The correct identification as Steppe Grey Shrike was based on the wingshape with a relatively long primary projection (compared with Great Grey Shrike *L excubitor*), relatively short tail, mainly sandy-grey to sandy upperparts, beige-white tips to upperwing-coverts and tertials, unbarred underparts,

mainly very light-coloured bill, large and long bill and relatively long, firm brown legs and feet. These characters exclude Lesser Grey Shrike, as well as Great Grey Shrike and Southern Grey Shrike *L meridionalis* (cf Cramp & Perrins 1993, Clement & Worfolk 1995a, Lefranc 1995b).

Based on several recent publications, the *excubitor*-group (Great Grey Shrike, with 7-10 subspecies), the *meridionalis*-group (Southern Grey Shrike, with 7-10 subspecies) and *pallidirostris* (Steppe Grey Shrike, monotypic) are treated as three distinct species by, eg, the Dutch committee on avian systematics (CSNA; Sangster et al 1997), following Isenmann & Bouchet (1993), Panov (1995) and Panow (1996). The British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC) has recently adopted a 'two-way split' (Great Grey Shrike and Southern Grey Shrike), considering *pallidirostris* as belonging to the *meridionalis*-group (Ibis 139: 197-201, 1997).

This observation constituted the first record for the Netherlands. Other European records have been in Britain (12), Denmark (2), Norway (3) and Sweden (1). The five records given by Clement & Worfolk (1995a) for Germany are all erroneous; these records referred to the subspecies *L e homeyeri* of Great Grey Shrike (Glutz von Blotzheim & Bauer 1993; Peter Barthel in litt). All *pallidirostris*-records have been in autumn, from late August to early December, except for one April-record in England. Southern Grey Shrike is much rarer in north-western Europe but possibly overlooked; it has been recorded only at Orrevanet, Rogaland, Norway, on 5 October 1984. A record on Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, published in Cramp & Perrins (1993) and repeated by Clement & Worfolk (1995a), is based on a (too) brief description in Gätke (1900). There is no skin left and officially this record is *not* on the German list. A record of *L m meridionalis* at Pett, East Sussex, England, on 2 January 1911 was struck off the British list as one of the Hastings rarities. There is a report of *L m meridionalis* at Winterton Dunes, Norfolk, England, in June-July 1983, which is currently under consideration. A record of *L m lahtora* at Toftwood, Norfolk, in August-December 1982 is generally considered to refer to an escape.

Verwijzingen

- van den Berg, A B & Wassink, A 1994. DB Actueel: Steppeklapekster op Texel. Dutch Birding 16: 220.
Brugiere, D 1996. A propos des limites d'aires de distribution de la Pie-grièche grise *Lanius excubitor* et de la Pie-grièche méridionale *Lanius meridionalis* dans le sud du Massif Central. Alauda 64: 275.
Clement, P & Worfolk, T 1995a. Southern and eastern Great Grey Shrikes in northwest Europe. Birding World 8: 300-309.
Clement, P & Worfolk, T 1995b. More Great Grey Shrikes. Birding World 8: 429.
Cox, S 1996. The Steppe Grey Shrike in Essex. Birding World 9: 432-433.
Cramp, S & Perrins, C M (redactie) 1993. The birds of the Western Palearctic 7. Oxford.

- Cramp, S & Perrins, C M (redactie) in druk. The birds of the Western Palearctic 10. Oxford.
- Eck, S 1994. Über die Formbildung bei den Raubwürger-Arten (*Lanius excubitor* u.a.). Mitt Ver Sächs Ornithol 7: 265-277.
- Gätke, H 1900. Die Vogelwarte Helgoland. Braunschweig. Heruitgave 1987.
- Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1993. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 13. Wiesbaden.
- Grant, C H B & Mackworth-Praed, C W 1952. On the relationship of the European and African Great Grey Shrikes. Bull Br Ornithol Club 72: 94.
- Isenmann, P & Bouchet, M A 1993. L'aire de distribution française et le statut taxinomique de la Pie-grièche méridionale *Lanius elegans meridionalis*. Alauda 61: 223-227.
- Isenmann, P & Lefranc, N 1994. Le statut taxinomique de la Pie-grièche méridionale *Lanius meridionalis*. Alauda 62: 138.
- Jonsson, L 1994. Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Baarn.
- Lefranc, N 1995a. Le complexe Pie-grièche grise/Pie-grièche méridionale *Lanius (e.) excubitor/L. (e.) meridionalis*: des 'groupes' aux espèces. Ornithos 2: 107-109.
- Lefranc, N 1995b. Identification des Pie-grièches 'grises' de France et du Paléarctique occidental. Ornithos 2: 110-123.
- Panov, E N 1995. Superspecies of shrikes in the former USSR. Proc West Found Vert Zool 6: 26-33.
- Panow, E N 1983. Die Würger der Paläarkt. Gattung *Lanius*. Wittenberg Lutherstadt.
- Panow, E N 1996. Die Würger der Paläarkt. Gattung *Lanius*. Tweede druk. Magdeburg.
- Sangster, G, Hazevoet, C J, van den Berg, A B & Roselaar, C S 1997. Dutch avifaunal list: taxonomic changes in 1977-97. Dutch Birding 19: 21-28.
- Schüz, E 1957. Vom Zug des Raubwürgers in Europa nach den Ringfunden. Beitr Vogelkde 5: 201-206.
- Shirihai, H 1996. The birds of Israel. Londen.
- Vauk, G 1972. Die Vögel Helgolands. Hamburg.
- Vaurie, C 1959. The birds of the Palearctic fauna. Passeriformes. Londen.

Arend Wassink, Texel Birdwatching Center, Vuurtorenweg 94,
1795 LM De Cocksdorp, Texel, Nederland

Lammergieren in Nederland in mei 1997

Op 25 mei 1997 zagen Pieter Doornbos, Rob Goldbach en Paul Marcus omstreeks 14:30 onafhankelijk van elkaar een onvolwassen Lammergier *Gypaetus barbatus* naar het noorden vliegen over Kitsweg en Knardijk, het noordoostelijke deel van de Oostvaardersplassen, Flevoland. De verbazing over deze waarneming was groot, te meer daar in de voorafgaande week in dit gebied twee uit gevangenschap afkomstige Nearctische gieren waren gemeld, waarvan onduidelijk was of dat Roodkopgieren *Cathartes aura* of Zwarte Gieren *Coragyps atratus* betroffen. Algemeen werd aangenomen dat deze roofvogels werden aangetrokken door de kudde zoogdieren die zich in dit deel van de Oostvaardersplassen bevinden.

Enige tijd later werden waarnemingen bekend van onvolwassen Lammergieren op 17 mei boven Villers-la-Ville, Waals-Brabant, België, en naar verluidt eveneens in mei boven Pas-de-Calais, Frankrijk. Bovendien bleek dat op 20 mei een uitgeputte eerste-zomervogel was opgeraapt bij Tinte tussen Brielle en Hellevoetsluis, Zuid-Holland. Dit betekende dat in mei ten minste twee onvolwassen Lammergieren de Lage

Landen hadden bereikt. Tenslotte werd op 26 mei om 09:00-10:00 door de heer Staal tot op c 50 m afstand een onvolwassen vogel op video vastgelegd op een akker langs de Onderduikersweg tussen Bant en Emmeloord, Noordoostpolder, Flevoland. Deze vogel werd gedetermineerd door onder anderen Nico Groen, Wim Jautze, Peer Krijnen en Dirk Meijers aan onder meer het zeer grote formaat en de duidelijk zichtbare baard op de bruinzwarte kop. Het lijkt zeker dat dit dezelfde vogel was als die van de Knardijk de vorige middag. Afgaande op het feit dat de vogel van de Noordoostpolder tot op 20 m was te benaderen voordat hij opvloog, zou men kunnen concluderen dat deze net als die van Tinte inmiddels ernstig verzwakt was.

De vogel van Tinte kwam uiteindelijk terecht bij Jan Louwman in het Wildlife Breeding Centre te Wassenaar, Zuid-Holland. Dankzij onder meer het patroon van een aantal witte, opzettelijk gebleekte vleugelpennen werd duidelijk dat hij afkomstig was van het herintroductieproject in Haute-Savoie, Frankrijk, en de codenaam Republic 9 (BG-259) bezat. De vogel was in februari 1996 in een dierentuin te Oost-Berlijn, Duitsland, uitgebroed en op 12 mei 1996 naar het projectgebied in Haute-Savoie gebracht. Hij werd hier tot en met 11 mei 1997 steeds in het

projectgebied waargenomen, maar op 13 mei werd hij voor het eerst buiten het normale gebied gezien in het noorden van Haute-Savoie. Sindsdien moet hij binnen een week van de Franse Alpen naar Nederland zijn gevlogen. De vogel is in Wassenaar weer spoedig op krachten gekomen en werd begin juni teruggebracht naar Haute-Savoie.

Het patroon van witte pennen van de vogel in Flevoland (witte armpennen in rechter- en witte handpennen in linkervleugel en mogelijk witte staartpennen) kwam volgens PM overeen met dat van Republic 8 (BG-258). Dit kon worden bevestigd door middel van de videobeelden van de vogel in de Noordoostpolder. Republic 8 was even oud als Republic 9, maar werd grootgebracht in Haute-Savoie, niet in Berlijn. Aangezien alle gebleekte vleugel- en staartpennen van jonge vogels na twee jaar geruid zijn, was van meet af aan duidelijk dat het eerste-zomervogels waren.

De herintroducties in voormalige broedgebieden in de Alpen, waar de soort in het begin van de 20e eeuw werd uitgeroeid, zijn mogelijk geweest dankzij fokprogramma's zoals die in het

Wassenaarse Wildlife Breeding Centre. Na de eerste poging in 1986 in het projectgebied van Rauris, Oostenrijk, werden een jaar later voor het eerst exemplaren losgelaten in het massief van Bargy, Haute-Savoie. Enkele jaren later werden nog twee gebieden uitgekozen voor herintroducties, het nationale park nabij de Oostenrijkse grens in Zwitserland en het park van de Argentera op de Franse grens in Italië. Tot en met 1997 werden in Haute-Savoie 60 vogels in vrijheid gesteld, waarvan naar berekening ten minste 20 een geslachtsrijpe leeftijd zullen bereiken. In 1997 kwam het in Haute-Savoie voor het eerst tot een succesvol broedgeval.

In 1996 werden gelijk verdeeld over de vier projectgebieden in de Alpen in totaal acht jonge vogels losgelaten. Het blijft een raadsel waarom de beide vogels van Haute-Savoie een jaar later naar Nederland vlogen. Er zijn geen meldingen van dwaalgasten ten noorden van Zuid-Duitsland, ook niet voor de 19e eeuw; wel is de soort als dwaalgast ver ten noorden van het broedgebied in Azië vastgesteld, in Korea en Mantsjoe-rië (cf Glutz von Blotzheim et al 1971).

Aangezien beide Nederlandse vogels in gevan-

119 Lammergeier / Lammergeier *Gypaetus barbatus*, eerste-zomer (gevonden te Tinte, Zuid-Holland, 20 mei 1997), Wassenaar, Zuid-Holland, mei 1997 (Jan Louwman/Wassenaar Wildlife Breeding Centre)

genschap zijn uitgebroed, komen ze net als de in Duitsland losgelaten en in 1984-88 in Nederland aangetroffen Oehoes *Bubo bubo* (cf de Bruijn 1988) naar de huidige maatstaven waarschijnlijk niet in aanmerking voor plaatsing op de Nederlandse lijst.

Summary

LAMMERGIERS IN THE NETHERLANDS IN MAY 1997 During 20-26 May 1997, two immature Lammergeiers *Gypaetus barbatus* occurred in the Netherlands. On 20 May, a first-summer was picked up exhausted at Tinte between Brielle and Hellevoetsluis, Zuid-Holland. On 25 May, another immature was seen at 14:30 above Kitsweg and Knardijk, Oostvaardersplassen, Flevoland. The next morning, the latter bird was videoed in a field along Onderduikersweg between Bant and Emmeloord, Noordoostpolder, Flevoland. The exhausted bird of 20 May was taken into care at the Wildlife Breeding Centre in Wassenaar, Zuid-Holland. It appeared to have come from a re-introduction site in Haute-Savoie, France. Thanks to its artificially bleached white remiges it could be identified as Republic 9 (BG-259), which had been raised in captivity in eastern Berlin, Germany, in February 1996, and released in Haute-Savoie on 12 May 1996. This individual remained at this re-introduction site in the French Alps until 11 May 1997. On 13 May, however, it was seen for the

first time north of the project site in Haute-Savoie. From that day on, it must have flown from the French Alps to the Netherlands in less than one week. In early June, the bird had recovered at the Wassenaar centre and was brought back to Haute-Savoie for release.

The Flevoland individual also had bleached white remiges and was identified as Republic 8 (BG-258). It was the same age as Republic 9 but it had been raised in captivity in Haute-Savoie.

In addition, an immature was reported flying over Villers-la-Ville, Waals-Brabant, Belgium, on 17 May and there is also a report of one flying past Pas-de-Calais, north-western France, in mid-May. Presumably, these birds were the same individuals as those found in the Netherlands.

These constituted the first sightings of this species for the Netherlands and also the first to be recorded north of southern Germany, where a small number of vagrants have occurred. Since both birds were raised in captivity, they are unlikely to be accepted on the Dutch list.

Verwijzingen

de Bruijn, O 1988. Ringvondst van een Oehoe *Bubo bubo* in Twente. *Limosa* 61: 190-192.

Glutz von Blotzheim, U N, Bauer, K M & Bezzel, E 1971. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 4. Frankfurt am Main.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland

Rob Goldbach, Hollandseweg 159, 6705 BC Wageningen, Nederland

Jan Louwman, Wassenaar Wildlife Breeding Centre, Raaphorstlaan 28, 2245 BJ Wassenaar, Nederland

Paul Marcus, Cornelis Lelylaan 113-1, 1065 CN Amsterdam, Nederland

Recensies

P J HIGGINS & S J J F DAVIES (EDITORS) 1996. *Handbook of Australian, New Zealand & Antarctic birds. Volume 3: snipe to pigeons*. Oxford University Press, Walton Street, Oxford OX2 6DP, UK. 1028 pp. ISBN 0-19-553070-5. GBP 125.00.

This third volume in the series provides details of 129 species. It covers snipe, migratory waders and shorebirds, pratincoles, skuas, gulls and terns, and pigeons and doves. Of these, only 57 breed in the region, the remaining species are mostly migrants and vagrants from Asia or North America. Because 70 of the featured species also belong to the Western Palearctic avifauna and include several species that were not or only marginally covered by BWP, this volume should be of spe-

cial interest to an European audience, especially to the ever-increasing legion of shorebird aficionados.

As in previous volumes, the amount of information presented is overwhelming. For instance, the account of South Polar Skua *Catharacta maccormicki* spans an impressive 26 pages, with no less than 7.5 pages devoted entirely to social behaviour and social organization. There is even a full page on various hybrid sandpipers, as well as three colour illustrations of the infamous 'Cox's Sandpiper'. In books like this, it is essential that the text is well-organized and that information is easily accessible. This new volume delivers magnificently. Numerous subheadings in virtually all sections of the species accounts and the inclusion of references after each order, family and species make HANZAB more

user-friendly than most other handbooks.

The only major problem with the book is the section on geographic variation which is a wastebasket for several unrelated pieces of information, some of which have little to do with geographic variation. In addition to the customary discussion of subspecies limits, we read about relationships above the level of species, reports of interspecific hybridization, the appearance of hybrids and variation that is not geographic (eg, the appearance of morphs of Long-tailed Skua *Stercorarius longicaudus*). Information on geographic variation itself is restricted to certain morphological characters (plumages, biometry) and omits information on vocalizations and behaviour – a major error.

Most sections are well-researched and is based on extensive coverage of the literature. As can be expected from a mammoth project like HANZAB, it is not perfect. The account on Olog's Gull *Larus atlanticus* omits newly discovered breeding localities and range extensions described in Collar et al (*Threatened birds of the Americas*, 1992). Typos are few and are mainly found in the authorship and original citations of specific and subspecific names. Some errors, however, are irritating. The specific name of Western Sandpiper is *Calidris mauri*, not *C semipalmatus* (p 213). Lesser Black-backed Gull *L fuscus* is said to be monotypic but the text clearly indicates that this statement is an error rather than a new taxonomic insight. Least Tern *Sterna antillarum* is considered to be specifically distinct from Little Tern *S albigrons* but the distribution map of Little Tern still includes the breeding range of Least Tern.

These matters aside, this important and attractive volume is a gold mine of information and deserves a place in the libraries of globally oriented birders and professional ornithologists or anyone with an interest in shorebirds or Australian ornithology. GEORGE SANGSTER

DEREK A SCOTT & PAUL M ROSE 1996. *Atlas of Anatidae populations in Africa and Western Eurasia*. Wetlands International, Marijkeweg 11, 6700 CA Wageningen, Netherlands. Distributed in the Netherlands by Natuur en Boek, Bankastraat 10, 2585 EN Den Haag. 336 pp. ISBN 1-900442-09-4, NLG 40.00 (paperback); ISBN 1-900442-10-8, NLG 60.00 (hardback).

This attractive and well produced atlas provides an overview of the present knowledge of population data of 61 species of swans, geese and ducks (excluding vagrant and introduced species, cf table 2) occurring in Africa and western Eurasia, in relation to the network of wetlands necessary for the survival of these mostly highly migratory species. Each species text features the following sections: subspecies recognized, distribution, movements, population limits, population size, habitat/ecology, conservation status, network of key sites, and protection status of key sites. Information on population trends is available from table 1 in chapter 2. Annex 2, at the end of the book, presents all key sites for Anatidae in Africa and western Eurasia, listed for each country in alphabetical order. For anyone interest-

ed or working in the field of protection and conservation of swans, geese and ducks this book is an indispensable source of information. ANDRÉ J VAN LOON

JEAN-CHARLES TOMBAL (coördinator) 1996. *Les oiseaux de la région Nord-Pas-de-Calais – Effectifs et distribution des espèces nicheuses: période 1985-1995*. Speciaal nummer van Le Héron (29: 1-336). Groupe Ornithologique Nord, 38 rue de la Nation, 59296 Avesnes-le-Sec, Frankrijk. 336 pp. ISBN 2-9510339-0-7. FRF 250.00.

Dit is een regionale broedvogelatlas van de regio Nord-Pas-de-Calais in Noord-Frankrijk. Dat in deze regio, die gebukt gaat onder een zware jachtdruk en waar jagers grote invloed hebben, blijkbaar toch een behoorlijke groep mensen vogels ook buiten de dinertafel waarderen en tijd steken in veldwerk en de gegevens vastleggen in boekvorm, is verheugend. In afwijking van wat meestal gebruikelijk is worden de soortteksten niet in avifaunistische volgorde gepresenteerd, maar worden de soorten ingedeeld naar het habitatype en de nestplaatskeuze en wijze van nestbouw binnen die habitat. Dit is een verrassende keuze en lijkt vooral bedoeld om het geïnteresseerde maar minder goed ingevoerde Franse lekenpubliek te bereiken door erop te wijzen dat verschillende habitats een verschillende vogelbevolking herbergen, en daarmee het belang aan te geven van de bescherming van de verschillende habitats. Het maakt het rechtstreeks opzoeken van tekst en kaart van een bepaalde soort wat lastig, maar een soortenindex met Franse namen en wetenschappelijke namen (per familie in 'klassieke' avifaunistische volgorde) ondervangt dit bezwaar. ANDRÉ J VAN LOON

PETER STEYN 1997. *Breeding birds of southern Africa*. Christopher Helm/A&C Black, 35 Bedford Row, London WC1R 4JH, UK. 240 pp. ISBN 0-7136-4765-5. GBP 40.00.

This book is not an atlas of breeding birds, as the title may suggest, but a book on the breeding habits of southern African birds. It was originally published in 1996 in South Africa by Fernwood Press under the title *Nesting birds – the breeding habits of southern African birds*, but for the European market it was renamed as *Breeding birds of southern Africa*.

For the various groups of birds (of course, not every single species could be treated) that breed in southern Africa (a map of the region involved is present), nests (site, shape, materials, etc), eggs, chicks and the behaviour of parents and young during the breeding season are presented and discussed. It is richly illustrated with high-quality photographs. An extensive bibliography, which is split up according to the same division into the main bird groups as the text, gives further access to the literature on the subject. A spectacular book, very good value for money. ANDRÉ J VAN LOON

Other recent publications / andere recente uitgaven

DEREK RATCLIFFE 1997. *The Raven*. T & AD Poyser Ltd, 24-28 Oval Road, London NW1 7DX, UK. 326 pp. ISBN 0-85661-090-9. GBP 25.00.

JEFF WATSON 1997. *The Golden Eagle*. T & AD Poyser Ltd, 24-28 Oval Road, London NW1 7DX, UK. 374 pp. ISBN 0-85661-099-2. GBP 29.95.

Twee nieuwe delen in de bekende serie vogelmonografieën van de Poyser-uitgeverij over respectievelijk Raaf *Corvus corax* en Steenarend *Aquila chrysaetos*.

DON TAYLOR, JEFFERY WHEATLEY & DAVID BURGESS 1997. *Where to watch birds in Kent, Surrey & Sussex*. Third

edition. Christopher Helm/A&C Black, 35 Bedford Row, London WC1R 4JH, UK. 300 pp. ISBN 0-7136-4544-X. GBP 12.99.

DAVID NORMAN & VIC TUCKER 1997. *Where to watch birds in Devon & Cornwall, including the Isles of Scilly & Lundy*. Third edition. Christopher Helm/A&C Black, 35 Bedford Row, London WC1R 4JH, UK. 341 pp. ISBN 0-7136-4293-9. GBP 12.99.

Twee geheel herziene en uitgebreide edities in de thans geheel Groot-Brittannië en Ierland omvattende Engelse serie 'Where to watch birds in ...'. Onmisbaar indien men in de behandelde regio's met succes wil vogelskijken.

Masters of Mystery

SWAROVSKI
OPTIK

Solutions of first round

The solutions of mystery photographs I-IV of the first round (Dutch Birding 19: 80-82, 1997) appear below.

I The first mystery photograph shows a dark-legged *Calidris* sandpiper, which is in winter plumage because of the rather uniform brownish-grey upperparts. The small size, the slender structure, the short bill and the short dark legs eliminate all other sandpipers except Semipalmated *C pusilla* and Western Sandpiper *C mauri*, Red-necked *C ruficollis* and Little Stint *C minuta* and White-rumped *C fuscicollis* and Baird's Sandpiper *C bairdii*. The bird looks long-winged, suggesting White-rumped or Baird's. Note, however, that the primaries are largely exposed because of the worn and partially missing tertials and that the wing-tip falls close to the visible tail-tip. This eliminates both White-rumped and Baird's, in which the wings clearly project further beyond the tail.

Western can be ruled out since this species has paler grey upperparts with only thin dark shaft streaks and a longer and thicker bill than the mystery bird. So we are left with Semipalmated (plate 122), Red-necked (plate 121) and Little (plate 120). The separation of these three stints in winter plumage is often very difficult, mainly due to considerable individual variation in all three.

Nonetheless, the following features shown by the mystery bird should lead to the correct identification.

1 The upperparts of the mystery bird are brownish-grey with darker centres to the scapulars. The brownish tinge to the upperparts is seen in the winter plumages of both Semipalmated and Little, while the upperparts of Red-necked are normally slightly paler grey without any brown. The rather broad dark centres to the scapulars are typical for Little and eliminate Semipalmated which has, like Western, only thin dark feather-shafts on the scapulars. The scapulars of Red-necked are usually also less extensively dark-centred than those of Little, resulting in more uniform upperparts, but sometimes Red-necked shows fairly broad dark scapular centres. The pattern of the scapulars is in fact similar to that of first-winter Little, which has broader centres to the scapulars than adult Little. The worn and brownish wing-coverts also indicate a first-winter. 2 The breast pattern is typical for Little: the greyish streaks starting at the sides of the breast can just be seen to join across the centre of the breast. A complete breast-band is regularly seen in winter Little, but apparently never in winter Red-necked (and Semipalmated). 3 The attenuated rear-end might suggest Red-necked, which is often marginally longer-winged than Little, but this is of little value on a lone individual. The fine-tipped, though rather short bill is

atypical for Red-necked. Red-necked shows on average a slightly shorter, broader-based and blunter-tipped bill, compared with the longer and finer-tipped bill of Little, but there is much variation. 4 The face pattern points towards Little. In winter Red-necked, the face pattern usually differs from that of Little by showing a prominent dark lore extending through the eye onto the ear-coverts. In Little, the dark lore does not extend beyond the eye and the ear-coverts are paler, as shown by the mystery bird.

The combination of these features identifies the bird as a Little Stint. It was photographed at Eilat, Israel, on 19 January 1993 by Leo Boon. A photograph of another first-winter Little Stint at Eilat appears as plate 120.

This bird proved to be not very difficult, with 53% of the entrants identifying it correctly. Incorrect solutions included Red-necked Stint (16%), Sanderling *C alba* (9%), Semipalmated (9%), Baird's (9%) and White-rumped Sandpiper (5%).

II Nearly all entrants identified the dabbling duck in this photograph as either Wigeon *Mareca penelope* or American Wigeon *M americana*, based on the pointed tail, unmarked brownish flanks and contrasting whitish belly. It is a 'female-type' because of the whitish undertail-coverts with dark spots (though part of the undertail-coverts looks blackish due to the light conditions). The quite rich rufous-brown flanks identify the bird as American Wigeon, as these should have been darker and less rufous in Wigeon. The tail is on average slightly longer in adult American Wigeon, but this is not a reliable identification feature, certainly not without direct comparison.

This adult female American Wigeon was photographed in Texas, USA, on 27 February 1982 by Arnoud van den Berg and was identified correctly by 67% of the entrants.

III The bird in this photograph is clearly a bunting of the genus *Emberiza*. At first glance, the bird looks superficially like an Ortolan Bunting *E hortulana* or Cretzschmar's Bunting *E caesia* because of the rather plain head and the clear eye-ring and submoustachial stripe. However, the mystery bird lacks white in the outer tail-feathers, shows a faint supercilium and has a yellowish tinge to the underparts. These features rule out Ortolan and Cretzschmar's.

The only *Emberiza* species with little or no white in the outer tail-feathers are Chestnut Bunting *E rutila*, Red-headed Bunting *E bruniceps*

and Black-headed Bunting *E melanocephala*. The pale tertial edges of the mystery bird show the wedge into the dark tertial centres typical for most *Emberiza* buntings, but Red-headed and Black-headed show a tertial pattern reminiscent of American sparrows (consisting of pale tertial edges of even width). So, based on tail and tertial pattern alone, this bird should be a Chestnut Bunting. Identification as Chestnut Bunting can be confirmed by the combination of a deep chestnut unstreaked rump and lower back, faint malar stripe and supercilium, indistinct wingbars, olive-brown tinged mantle and yellowish underparts with only some indistinct streaking.

Chestnut Buntings can often easily be identified by the presence of rufous on the head and/or breast, but the mystery bird does not show this. All males (including first-winters) have at least some rufous on head and breast. Adult females usually have some rufous on the side of the crown, but first-winter females and some adult females lack rufous on the head or breast. Therefore, the mystery bird must be a female. The tail-feathers of the mystery bird are pointed which might suggest a first-winter, but in Chestnut Bunting adults also have rather pointed tail-feathers. Consequently, ageing of Chestnut Buntings based on the shape of the tail-feathers is nearly impossible (in contrast to most other *Emberiza* species).

This Chestnut Bunting female was photographed in Hong Kong, China, in November by Jari Peltomäki. The bird was identified correctly by only 29% of the entrants. Other species mentioned were Ortolan Bunting (34%), Cretzschmar's Bunting (16%), Black-headed Bunting (10%), Yellowhammer *E citrinella* (8%) and Cinereous Bunting *E cineracea* (3%).

IV The fourth mystery photograph shows one of the larger *Larus* gulls, and can be aged as a first-year by the grey-brown coloration of the mantle. The quite pale overall appearance and the lack of black in the wing-tip suggest Iceland Gull *L glaucoides* or Glaucous Gull *L hyperboreus*. The massive structure of the bird with heavy chest and bulky impression is in favour of Glaucous and does not fit Iceland. Size and structure of the bill are hard to judge, but it appears to be all-black. This is never the case in first-year Glaucous, which shows a pale bill with a sharply demarcated black tip (plate 124). Glaucous-winged Gull *L glaucescens*, an extremely rare straggler to the Western Palearctic from western North America, resembles Glau-

120 Little Stint / Kleine Strandloper *Calidris minuta*, first-winter, Eilat, Israel, 15 January 1993 (Leo J R Boon/Cursorius) **121** Red-necked Stint / Roodkeelstrandloper *Calidris ruficollis*, winter plumage, Mai Po, Hong Kong, China, April 1988 (Ray Tipper) **122** Semipalmated Sandpiper / Grijze Strandloper *Calidris pusilla*, winter plumage, Fort Meyers Beach, Florida, USA, February 1997 (Kevin Karlson)

cus (including its heavy appearance), but shows an all-black bill in first-years (plate 126). The visible primaries of the mystery bird are uniform pale grey-brown with a complete pale fringe to each feather and are about as dark as the rest of the wing. This is typical for first-year Glaucous-winged, which has a closed wing-tip as dark as or slightly darker than the rest of the wing, whereas the wing-tip is distinctly whiter than the rest of the wing in nominate Iceland *L g glaucoides* and in Glaucous. The pattern of the rest of the wing and the tail also matches that of Glaucous-winged: the tertials and outer greater coverts are mainly uniform pale grey-brown with only some indistinct marbling near the tip of the feathers (obviously barred in Glaucous); the inner greater coverts and the other wing-coverts show a pattern of pale fringes and bars, but are less distinctly barred than in most Glaucous; the tail-feathers are uniform pale grey-brown with a pale fringe to at least the outer tail-feather (barred and marbled in Glaucous). The dirty smudge over especially the underparts also fits Glaucous-winged.

Separation of first-year Glaucous-winged from

123 Glaucous-winged Gull / Beringmeeuw *Larus glaucescens*, first-winter, Santa Barbara, California, USA, 6 January 1983 (Arnoud B van den Berg)

124 Glaucous Gull / Grote Burgemeester *Larus hyperboreus*, first-winter, Stellendam, Zuid-Holland, Netherlands, 27 January 1987 (Arie de Knijff)

125 Thayer's Gull / Thayers Meeuw *Larus (glaucoides) thayeri*, first-winter, Ventura, California, USA, December 1995 (Don Desjardin)

126 Glaucous-winged Gull / Beringmeeuw *Larus glaucescens*, first-winter, Bodega Bay, California, USA, November 1996 (Peter de Knijff)

first-year Thayer's Gull *L (g) thayeri* can cause more confusion than generally assumed. The primary pattern of the closed wing shown by the mystery bird shows some resemblance with that of first-year Thayer's (plate 125), but on Thayer's the closed wing-tip is distinctly darker than the rest of the wing and the pale fringe is often broader and more obvious on the tip of the primaries (resulting in whitish crescents on the primary-tips). Furthermore, Thayer's is smaller and less heavily built compared with Glaucous-winged. In Thayer's, the bill (also all-black in first-year plumages) is rather slender and the crown is more rounded. Glaucous-winged tends to be 'rougher'-looking due to a longer, deeper and thicker bill (with often some thickening towards the tip) combined with a larger head and sloping forehead.

The coloration of the closed wing-tip of first-year Kumlien's Gull *L g kumlieni* can resemble that of first-year Glaucous-winged. However, Kumlien's can be ruled out by its size and structure (identical to nominate Iceland), generally less uniform tertials and at least some barring on the tail-feathers.

Western Gull *L occidentalis* is another species from western North America, but has not yet been recorded in the Western Palearctic (and is, therefore, not a possible candidate in this competition). First-year Western Gull superficially looks like a very dark first-year Glaucous-winged with nearly black outer primaries. Though Western can be ruled out quite easily based on the absence of black in the wing-tip, Glaucous-winged x Western hybrids are much more difficult to eliminate. In fact, the identification of Glaucous-winged is complicated by regular hybridization in North America of Glaucous-winged with Glaucous, American Herring Gull *L argentatus smithsonianus* and especially Western Gull. Glaucous-winged x Western hybrids occur commonly in the overlap zone between the breeding areas of the two. These hybrids can show every intergradation between their parents and, as is normally the case in hybrids, are usually detected by showing mixed characters. According to the rules of this competition, hybrids do not have to be ruled out, but the wing-tip of the mystery bird would have been

darker if it were a Glaucous-winged x Western hybrid.

This first-winter Glaucous-winged Gull was photographed at Santa Barbara, California, USA, on 6 January 1983 by Arnoud van den Berg. Another photograph of the same bird, now showing its bill well, appears as plate 123. There are two recent sightings of Glaucous-winged Gull in the Western Palearctic: a third-winter photographed on Hierro, Canary Islands, on 7-10 February 1992 (Birding World 9: 237, 1996) and an adult photographed at Essaouira, Morocco, on 31 January 1995 (Dutch Birding 17: 79, plate 60, 1995). The bird from the Canary Islands has been accepted recently by the Spanish rarities committee (Ricard Gutiérrez pers comm). Additionally, there is a recovery of a bird ringed as pullus on Vancouver Island, British Columbia, Canada, on 27 July 1969, and recovered at Lake Zürich, Switzerland, in early November 1969 (only ring found), but apparently rejected as an alleged airplane-assisted arrival (cf Dutch Birding 8: 41, 1986; 17: 79, 1995).

The bird was identified correctly by 26% of the entrants. Other species mentioned included Iceland Gull (44%, of which 14% for Kumlien's Gull), Thayer's Gull (25%) and Glaucous Gull (3%).

Twelve entrants identified three of the four mystery birds correctly but only four entrants achieved a 100% score. These are Dave Mc Adams (Germany), Sander Lagerveld (Netherlands), Pat Lonergan (France) and Rik Winters (Netherlands). They are the winners of the first round and a copy of the video *Dutch Birding videojaaroverzicht 1996* will be sent to all four of them. The overall winner at the end of the competition will receive a pair of Swarovski 8x20B Century binoculars, donated by Swarovski Benelux. The four mystery photographs of the second round will appear in the next issue of Dutch Birding.

Our special thanks go to Peter de Knijff for his welcome information on the identification of Glaucous-winged Gull and to Ricard Gutiérrez for his information on the Canary Islands record of Glaucous-winged Gull.

Diederik Kok, Blazer 9, 3448 WD Woerden, Netherlands
Nijs van Duwendijk, Guldenhoeve 34, 3451 TG Vleuten, Netherlands

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic (WP) in **May-June 1997** and focuses on north-western Europe. Information covering earlier reports is included as well, while a number of June reports will be incorporated in the next issue. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by the rarities committee of the relevant country. Observers are requested to submit records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

On 13 June, at sea off Kizilirmak delta, 28 **Black-throated Divers** *Gavia arctica*, including an adult, were counted, suggesting that the Turkish Black Sea coast is more important for this species in summer than previously supposed. In Spain, 12 adult **Great Northern Divers** *G immer* remained present through May at Playa de Baldaio, Coruña. During the first half of May, up to eight **White-billed Divers** *G adamsii* per day were flying past at several seawatch sites in Norway and, on 17 May, 20 were counted at Hamningberg, Finnmark. In Finland, up to 43 were reported migrating during May. An adult **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* stayed from 24 May to 8 June at Dock Acres Gravel Pit, Lancashire, England; presumably, the same bird was seen on Shelton Lake, Yorkshire, from 14 June. On 26 June, a twitchable **Cape Verde Petrel** (Fea's Petrel) *Pterodroma feae* was seen close inshore at several points in Norfolk, England, constituting one of the earliest records ever in the British Isles. In 1996, a record population of 52 pairs of **Bermuda Petrel** *P cahow* raised 26 juveniles. On a round-trip to Gomeira, Canary Islands, 22 **Bulwer's Petrels** *Bulweria bulwerii* were noted on 19 May. Reportedly, on 7-8 June, more than 70 **Yelkouan Shearwaters** *Puffinus yelkouan* were seen in the Atlantic off Ria de A Coruña, Galicia, north-western Spain (it is not known how they were identified from Manx Shearwater *P puffinus*, which was also seen; cf Birdwatch nr 61: 26-30, 1997). On 1 June, a **Wilson's Storm-petrel** *Oceanites oceanicus* was observed 60 miles north-west of Unst, Shetland, Scotland. The colony of **Northern Gannet** *Morus bassanus* on Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, first established in 1991-92, increased to 12 pairs. On 1 May, the first nesting colony for Norway of 12 pairs of **Continental Great Cormorant** *Phalacrocorax carbo sinensis* was found at Øra, Fredrikstad, Østfold. The sixth **Shag** *Stictocorax aristotelis* for Finland was recorded on 10 May at Pyhärinta. In Poland, two single **White Pelicans** *Pelecanus onocrotalus* were seen in the first half of May. The sixth for Senné fish-ponds, Slovakia, was a solitary individual from 30 May to 1 June. The ninth **Dalmatian Pelican** *P crispus* for Hungary was present at Körmödspuszta on 2-5 June. Up to eight **Pink-backed Pelicans** *P rufescens* stayed at least during 6-13 May

at Abu Simbel, Egypt, where 33 had been reported on 27-29 April.

A few **Western Reef Egrets** *Egretta gularis* were reported from Spain, including one on 3 May at the beach of Marismas del Odiel, Huelva. The first breeding of **Great White Egret** *Casmerodius albus* for Spain occurred on Buda island, Ebro delta, where a nest with three eggs was found. In eastern Slovakia, 53 nests were counted near Senné (where also more than 50 nests of **Eurasian Spoonbill** *Platalea leucorodia* were found). In Egypt, up to 45 **Yellow-billed Storks** *Mycteria ibis* were reported from late April to May at Abu Simbel. During this spring's cold and wet weather along their eastern flyway, **White Storks** *Ciconia ciconia* arrived alarmingly late or even not at all at breeding sites in northern Europe. There are reports of many birds having succumbed during April-May in Turkey. On 12 May, only c 60% of White Storks had arrived in north-eastern Europe. On 16 May, 70% of the Estonia breeding population was still missing. In Denmark, where the species is now thought to be close to extinction, only three breeding pairs appeared to be present on 25 June of which just two had nestlings (at Ribe townhall, Syd Jylland, and at Velcs in Thy, Nord Jylland). For up-to-date news about White Storks, see the internet homepage of Edwin Donath (<http://home.t-online.de/home/edwin.donath/stoerche/html>). In February, five adult **Bald Ibises** *Geronticus eremita* were seen in Massawa, Eritrea; these could concern the wandering offspring of the extinct breeding colony of Birecik, Turkey.

In February, a flock of 13 700 **Lesser White-fronted Geese** *Anser erythropus* has been reported at East Dongting Lake, China. In Sweden, reports of **Ross's Goose** *A rossii* came from Ottenby, Öland, on 7-11 May, Gammelsbyören, Gotland, on 8-10 May, Ronneby, Blekinge, on 12 May and Stockviken, Gotland, on 14 May. **Ruddy Shelducks** *Tadorna ferruginea* bred at Barranco de la Torre, Fuerteventura, where five young were seen on 16 May. In the Netherlands, a pair raised young in May at IJmuiden, Noord-Holland. The second **Black Duck** *Anas rubripes* for Sweden stayed from 28 May at Villanäss near Umeå, Västerbotten; the first was in Skåne on 17-19 November 1972. In Iceland, one was reported at Sandgerdi on 3 May. The long-staying male at Great Pool, Tresco, Scilly, England, remained the entire period. A census of **Marbled Duck** *Marmaronetta angustirostris* during October 1996 in Spain resulted in 352 individuals, of which 283 were in El Hondo NP, Alicante. The second **Ring-necked Duck** *Aythya collaris* for Finland was a male at Piikkiö-Kuusisto on 9-11 May. A male **Lesser Scaup** *A affinis* was seen on 10 May at Gransha Lake, Londonderry, Northern Ireland, and another on 25 May at Zonhoven,

127 Yellow-billed Storks / Afrikaanse Nimmerzatten *Mycteria ibis*, Abu Simbel, Egypt, 9 May 1997 (François Hupet)

128 Semipalmated Plover / Amerikaanse Bontbekplevier *Charadrius semipalmatus*, Dawlish Warren, Devon, England, June 1997 (Steve Young/Birdwatch)

129 Ivory Gull / Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, first-summer, Sankt-Peter Ording, Schleswig-Holstein, Germany, 24 May 1997 (Detlef Gruber)

130 Ivory Gull / Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, first-summer, Sankt-Peter Ording, Schleswig-Holstein, Germany, 24 May 1997 (Felix Heintzenberg)

Limburg, Belgium. In England, a pair stayed near Helston, Cornwall, from at least 21 June onwards. If accepted, an adult male **Spectacled Eider** *Somateria fischeri* flying past Mortensnes, Nesseby, Finnmark, on 15 June will be the third for Norway. Previous records concerned an adult male shot at Vardø harbour, Finnmark, on 12 December 1933 (now in Zoological Museum at Bergen) and a sighting of two males and a female at the same place on 23-24 February 1988. Summer records of **Surf Scoters** *Melanitta perspicillata* included two adult males at Bjerkvik, Nordland, on 7-9 June and one at Blåvands Huk, Vest Jylland, from 20 June onwards.

During 20-26 May, two first-summer **Lammergeiers** *Gypaetus barbatus* were encountered in the Netherlands; they appeared to come from the re-introduction site in Haute-Savoie in the French Alps, where one of them had last been seen on 13 May. Probably, an individual seen above Waals-Brabant, Belgium, on 17 May was one of the two Dutch birds. No less than four nesting pairs of introduced **Monk Vultures** *Aegypius monachus* were present in the Cévennes, Lozère, France, but none produced young. Also in the Cévennes, two breeding pairs of **Egyptian Vultures** *Neophron percnopterus* occurred this year. An adult flying past Membach, Limburg, on 31 May 1993 has been accepted as the first for Belgium (Aves 33: 173, 1996). In Switzerland, an adult was circling above Villeneuve, Grangettes, Vaud, on 18 May. Remarkably, one of the two **Short-toed Eagles** *Circaetus gallicus* holding a territory at Hoge Veluwe, Gelderland, the Netherlands, in summer 1996 had returned to the very same area on 1 June, where it stayed the rest of the month. It was not until 29 June before it became certain that both birds were present. On 2 June, a Short-toed was briefly joined by a **Griffon Vulture** *Gyps fulvus* flying past high to the south-west; if accepted, the latter will be the sixth record (11th individual) for the Netherlands. Up to 30 **Pallid Harriers** *Circus macrourus* were migrating through Finland during 9-11 May. If accepted, a **Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus* seen at Umeå, Västerbotten, on 6 May was the sixth for Sweden, one at Kotka on 31 May was the second for Finland and, in Norway, one was reported on 5 June at Hemne, Sør-Trøndelag. In Lorraine, north-eastern France, a **Lesser Spotted Eagle** *Aquila pomarina* was seen on 21 June in the same area where one was reported last year. Only 11 out of 21 pairs of **Imperial Eagle** *A heliaca* in eastern Slovakia had eggs or young during this spring. If accepted, a **Bonelli's Eagle** *Hieraetus fasciatus* at Bredjama on 16 June will be the first for Slovenia. With the death of a female **Osprey** *Pandion haliaetus*, drowned in fishing nets on 28 April 1997, the species' Portugal breeding population became extinct (there were still 14 pairs in 1950, eight in 1970, and just two in 1980). A **Lesser Kestrel** *Falco naumanni* stayed in Finland during 9-11 May and another male was briefly seen in Småland, Sweden, on 24-25 May. If accepted, an adult female **Amur Falcon** *F amurensis* at Straits of Messina, Sicily, Italy, on 4 May could be the second for Europe after a previous report in this region in 1995. A

pale morph **Eleonora's Falcon** *F eleonorae* was present at Alby, Öland, on 10 May. In Belgium, reportedly, one flew northward past Zeebrugge, West-Vlaanderen, on 6 June. A total of 33 **Caucasian Black Grouse** *Tetrao mlokosiewiczi*, including two females, were counted on 11-12 June at three sites near Sivrikaya, north-eastern Turkey (cf Dutch Birding 9: 179-180, 1987); fears that the species may be declining in this area due to indiscriminate hunting (10-20 birds were killed last autumn) seem unfounded. Two male **Little Crakes** *Porzana parva* were singing at Çenge Gölü near Ercek Gölü, eastern Turkey, on 8-9 June. The first **Lesser Moorhen** *Gallinula angulata* for Egypt and the WP was an adult male reported on 6 May at 7 km north of Abu Simbel. Using satellite technology, one individual of the group of c 10 **Siberian White Cranes** *Grus leucogeranus* wintering in Iran for the last 10 years has been tracked to its presumed breeding grounds; it appeared to fly along the European shores of the Caspian Sea to the Volga delta, where it stayed for half a month before it continued north-westward to an area just east of the Ural mountains, north-west of Tyumen.

From late April into July, a first-summer **Semipalmated Plover** *Charadrius semipalmatus* stayed at the beach of Dawlish Warren, Devon, England; it was not identified with certainty before mid-June, when the bird's call was heard. It constituted the second record for Britain; the first was a juvenile on St Agnes, Scilly, from 9 October to 9 November 1978. In the Netherlands, a **Spur-winged Lapwing** *Vanellus spinosus* was present on 17-22 May between Naardermeer and Ankeveense Plassen, Noord-Holland. Although this south-east European migrant is considered to be a potential first, it should be noted that previous Dutch reports were related to a release of several individuals 10 years ago; the same applies to previous reports in Britain and Germany. Remarkably, however, the Dutch bird turned up on 3-9 June at Stodmarsh, Kent, England, where possibly the very same bird had also been seen by two birders in the late afternoon of 30 April. On 13-14 June, it had moved to Rye, East Sussex, and from 15 June onwards, it stayed at Dungeness, Kent. The bird could be recognized thanks to short outermost primaries in the right wing and missing secondaries in the left wing. The third **White-tailed Lapwing** *V leucurus* for western Turkey was seen at Miletus Marsh, Menderes delta, on 3 April. The third for Finland stayed during 9-11 May at Parikkala. The second for Poland was seen near Wladyslawowo on 18 May (the first was on 30 April 1975; cf Dutch Birding 7: 79-84, 1985). The second for Sweden was an adult on 22-24 June at Turkiesjön north of Ramnäs, Västmanland (the first was on 10 May 1975). The third **Semipalmated Sandpiper** *Calidris pusilla* for Spain was an adult on 7-9 June at Cal Roc, Llobregat, Catalonia. The first **White-rumped Sandpiper** *C fuscicollis* for Hungary was an adult summer during 17-24 May in Kiskunság. Others were reported on 20 May flying north past Llobregat delta, Catalonia, Spain; on 25-26 May at Bessin, Hiddensee, Mecklenburg-Vorpommern, Germany; and on 27-30

May at Ulvshale, Møn, Denmark. In northern France, an adult **Baird's Sandpiper** *C bairdii* stayed at Platier d'Oye, Pas-de-Calais, from 10 May until at least 2 June. The 10th **Broad-billed Sandpiper** *Limicola falcinellus* for Spain was an adult at Llobregat delta on 16 May. The third **Long-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus* for Italy was one at Macchiatonda, Rome, on 11 May. The second to fourth **Icelandic Black-tailed Godwits** *Limosa limosa islandica* for Denmark were seen on 5-7 May in Jylland. On 12-14 May, a **Lesser Yellowlegs** *Tringa flavipes* was present at Fen Drayton Gravel Pit, Cambridgeshire, England; on 14-17 May, the seventh for Sweden was at Sundbosjön and Frötunaviken, Uppland; from 20 May to 2 June, one stayed at Orreosen, Klepp, Rogaland, Norway; on 4-7 June, the third for Denmark (and the first twitchable) was seen at Arup Vejle, Thisted, Nord Jylland. The **Terek Sandpiper** *Xenus cinereus* present since early March in the Camargue, Bouches-du-Rhône, France, remained into July. An adult summer **Spotted Sandpiper** *Actitis macularia* on Utsira, Rogaland, on 28 May was the first for Norway.

A first-summer **Mediterranean Gull** *Larus melanocephalus* ringed at Volkerakmeer, Zuid-Holland, Netherlands, on 28 May 1996 was seen at Llobregat delta, Catalonia, on 7 May. The first **Laughing Gull** *L atricilla* for Finland was found on Kemjö, Västernärjärd, on 1 May and rediscovered on 4 May in Dragsfjärd, Taalintehdas, where it stayed into July. Finland's first **Franklin's Gull** *L pipixcan* was an adult summer reported on 31 May at Oulu, where also a first **Bonaparte's Gull** *L philadelphia* had been reported on 12 May. In Germany, up to seven **Slender-billed Gulls** *L genei*, including two displaying pairs, were present during mid-May in the western part of Bodensee, Baden-Württemberg, and one was staying at Chiemsee, Bayern, on 17-18 May. In Switzerland, at least six were seen at Fanel, Bern, from 3 May onwards, three were near Cudrefin, Vaud, on 11 May and, reportedly, up to 20 were seen at Grangettes, Vaud, on 14 May. The first **American Herring Gull** *L argentatus smithsonianus* for Iceland was a first-summer at Sandgerdi on 13 May. If accepted, a **Black-tailed Gull** *L crassirostris* staying on Sable Island, Nova Scotia, from 9 May will be the first for Canada. An adult summer **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* was first seen on 2 May at Tynemouth, Tyneside, and from 4 May into June at several sites in Northumberland, England. In Iceland, adults were reported from Husavik on 24-25 May and from Seltjarnarnes on 30 May and 7-8 June. The third **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* for the Netherlands was a first-summer seen at the beach between Egmond and Bergen, Noord-Holland, on 17 May where it may have been present for over a week feeding on a beached dead Common Porpoise *Phocoena phocoena*. The same individual was discovered on 21 May at Sankt-Peter Ording, Schleswig-Holstein, Germany, where it stayed until 24 May; it was later seen further to the north-east on 25 May at Westerhever, on 26 May at Nordstrand, on 3 June on Habel and on 6 June on

Langeness, where it was found dead on 9 June. In Albufera de Valencia, Spain, two mixed pairs of **Lesser Crested Tern** *Sterna bengalensis* x Sandwiche Tern *S sandvicensis* were breeding, at least one producing a chick. On 3 May, a female ('Elsie') had returned for its 14th summer to Inner Farne, Northumberland, England, where it incubated an egg on 30 May and a hybrid chick hatched on 18 June. A first-winter **Common Tern** *S hirundo* ringed as a chick in Finland on 30 June 1996 was trapped at Gippssland Lakes, eastern Victoria, Australia, on 24 January 1997. It must have flown at least 26 000 km, on average more than 200 km a day, covering a larger distance than that known for any Arctic Tern *S paradisaea*, and establishing a world record (Sula 11: 33-34, 1997). In Ireland, the long-staying Galway **Forster's Tern** *S forsteri* was seen again at Oughterard on 15 June. In the Netherlands, a **Bridled** *S anaethetus* or, more likely, **Sooty Tern** *S fuscata* flew past De Cocksdorp, Texel, on 23 June. Numbers of **Whiskered Tern** *Chlidonias hybridus* were higher than usual in north-western Europe; in the Netherlands, for instance, a flock of up to 12 stayed at Foxholstermeer near Hoogezand, Groningen, on 19-21 May. An unprecedented influx of several 1000s **White-winged Black Terns** *C leucopterus* occurred during 13-15 May in north-western Germany, south-western Sweden, south-eastern Denmark and, to a lesser extent, north-eastern Netherlands. Probably, all birds left their breeding grounds at Biebrza marshes, Poland, in early May because of prevailing low water levels in that area, and started to search for new areas into the north-west. The largest numbers were seen in northern and south-eastern Germany, totalling up to 4000 individuals on 13-14 May (a paper is being prepared for Limicola). During 13-15 May, a total of nearly 2500 was counted in southern Sweden, where small flocks remained during the rest of the month. The following numbers give a detailed account of the Swedish situation: 504 were reported on 13 May including 502 at 11 Skåne localities of which 262 at Krankesjön; 1793 on 14 May including 1372 in Skåne of which 370 (the largest flock ever) at Ringsjön; at least 960 on 15 May. In Denmark, where only 49 records were known until 1997, the invasion comprised c 2500 individuals: on 13 May, 449 individuals were reported from 14 sites in Sjælland and on Bornholm, and on 14 May, 1231 were seen at 47 sites, including 180 at Sjælso, Copenhagen, and 149 at Olene, Bornholm; until 22 May, 25 to 40 were seen daily. In June, the first breeding of this species for Denmark was reported near the German border. In the Netherlands, the first unprecedented flock of 32 was discovered in the evening of 13 May at Amsterdamse Veld, Bargerveen, Drenthe, and numbers remained relatively low on 14 May, when the largest flock comprised 19 at Vlinderbalg, Lauwersmeer, Groningen; the largest numbers totalling more than 300 were seen on 15 May, with more than 200 at Vlinderbalg and 42 at Eemshaven, Groningen; on 16 May, c 150 individuals were seen, with up to 90 at Vlinderbalg, while from 17 May onwards, only a few were reported, ranging from two to six daily. In early

June, it was rumoured that a new large colony was found in western Poland.

The first **Namaqua Dove** *Oena capensis* for Canary Islands stayed at Golf del Sur, Tenerife, on 19-22 May. The first breeding for Egypt outside the Gebel Elba area was discovered near Aswan on 30 April. The breeding **Eagle Owls** *Bubo bubo* at Sint-Pietersberg, Maastricht, Limburg, raised this species' first well-documented four chicks for the Netherlands. In Denmark, after an absence of exactly 100 years, the first nest was found in 1984 in southern Jylland, where the species has increased since to at least 25 pairs in 1996. If accepted, a **Pallid Swift** *Apus pallidus* flying above Antwerp railway station, Antwerpen, on 13 May will be the first or second for Belgium. The first **White-rumped Swift** *A caffer* for Catalonia, Spain, was seen at Llobregat delta on 20 May. A **Little Swift** *A affinis* stayed at Foreland, Isle of Wight, for seven hours on 5 May 1997 constituting the 10th for Britain and the first twitchable. On 29-30 May, another was seen on Fetlar, Shetland. On 5 June, the 12th for Britain was found at Hengistbury Head, Dorset, while yet another was reported the next day at Colchester, Essex, and on 10 June in Northamptonshire. The fifth for the Canary Islands flew about at Golf del Sur, Tenerife, on 19-22 May. The first **Blue-cheeked Bee-eater** *Merops persicus* for Scotland was present in Shetland from 20 June into July. It was a good spring in England for (c 80) **European Bee-eaters** *M apiaster*, including a flock of 18 twitchable at Fullbrook, Oxfordshire, on 17-22 May. In Norway, a **European Roller** *Coracias garrulus* was present at Spind, Farsund, Vest-Agder, on 19-29 May. Others stayed at Kobbelgården, Møn, Denmark, on 22-26 May, at Lochaber Loch, Dumfries, Scotland, on 3-20 June and at Giessen, Hessen, Germany, on 9-10 June. In the Netherlands, the first twitchable since 1982 was present near Ermelo, Gelderland, on 13-15 June. The fifth **Abyssinian Roller** *C abyssinicus* for Egypt was photographed on 4-7 May at Abu Simbel. A calling male **Middle Spotted Woodpecker** *Dendrocopos medius* was present during 3-10 May at Vogelenzang, Noord-Holland, constituting the first record this century for the Dutch North Sea provinces. In central and southern Limburg, 10 territories were discovered, including at least two nests at Posterholt, Ambt Montfort, with one and four fledglings, constituting the first successful breeding since 1962 for the Netherlands.

On Öland, a **Calandra Lark** *Melanocorypha calandra* together with Sky Larks *Alauda arvensis* flew past Ottenby on 11 May. On 17-18 May, the sixth for Britain stayed at Langness Point, Isle of Man. The third **Crag Martin** *Ptyonoprogne rupestris* for Denmark was present at the Kalvebod Brygge in central Copenhagen on 13 June; previous records were on 8 May 1988 and on 10-12 November 1990. It was a very good spring for **Red-rumped Swallows** *Hirundo daurica* in Skagen, Denmark, with five to eight records. If accepted, a **Richard's Pipit** *Anthus richardi* on Reynivellir, Sudur-veit, on 11 May will be the first for Iceland. In Poland,

new breeding sites of **Citrine Wagtails** *Motacilla citreola* were found in May. At Paimio, Finland, two rare wagtail species, a female Citrine Wagtail and a male showing strong characters of **Black-headed Wagtail** *M (flava) feldegg*, raised six young during May-June. The first **Rufous-tailed Scrub-robin** *Cercotrichas galactotes* for Catalonia in eight years stayed at Llobregat delta on 20-23 May. In Finland, up to 33 territories of **Red-flanked Bluetail** *Tarsiger cyanurus* became known until 30 June. A male **Winchat** *Saxicola rubetra* paired with a female **Common Stonechat** *S torquata* raised three young at Siilinjärvi, Finland. The seventh **Isabelline Wheatear** *Oenanthe isabellina* for Finland was present at Längelmäki on 8 May and the eighth was at Virolahti on 20 June. On 10 May, a female **Pied Wheatear** *O pleschanka* was reported at Kruikebeke, Oost-Vlaanderen. The fourth for Denmark was a male at Skagen on 15 May. A male **Western Black-eared Wheatear** *O hispanica hispanica* was seen on St Agnes, Scilly, on 5-6 May. The fourth for Ireland was a male on Great Saltee Island, Wexford, on 22 May. On 2 May, a male 'Black-eared' was reported at Meissendorf, Niedersachsen, Germany, and the first for Slovakia was a male on 2 May at Streda nad Bodrogom near the Hungarian border. An adult **Veery** *Catharus fuscescens* trapped on 14 May on Lundy, Devon, was the fourth for Britain (and the second for Lundy). In Norway, a **Dusky Thrush** *Turdus naumanni eunomus* was reported on 16-17 June at Lukvik, Nordland.

The second and third **River Warblers** *Locustella fluviatilis* for Belgium since 35 years were singing from 23 May and 31 May, respectively. In the Netherlands, during May-June, two singing birds were found in Flevo-land, one in Overijssel and one at Ooypolder, Gelderland. The second **Moustached Warbler** *Acrocephalus melanogon* for eastern Slovakia was trapped on 16 April at Senné fish-ponds. In eastern Turkey, 12 to 16 **Paddyfield Warblers** *A agricola* were found at Çenge Gölü near Ercek Gölü during early June. A singing **Booted Warbler** *Hippolais caligata* found at Bygd-siljum, Västerbotten, on 13-21 June was the sixth for Sweden. In Finland, six individuals were recorded during June. In the Camargue, Bouches-du-Rhône, France, an influx of **Icterine Warblers** *H icterina* occurred in the second week of May with, eg, seven individuals in a single bush at Salin de Giraud on 14 May; in other years, this species is rare here, and not even annual. The first **Marmora's Warbler** *Sylvia sarda* for Belgium was a male at Knokke-Heist, West-Vlaanderen, on 3-12 May. A **Spectacled Warbler** *S conspicillata* discovered on 26 April at Landguard, Suffolk, England, stayed until 2 May. On Utsira, Rogaland, **Subalpine Warblers** *S cantillans* were found on 8, 10, 17 and 20 May and 1 June. Between 28 May and 14 June, this species was also recorded four times on Helgoland. The third **Sardinian Warbler** *S melanocephala* for Denmark was a female discovered on Rømø, Syd Jylland, on 4 May and the fourth was a male in Skagen in the fourth week of May. Reportedly, a **Green Warbler** *Phylloscopus nitidus* was trapped on 8 June on Helgoland without being

131 White Pelican / Roze Pelikaan *Pelecanus onocrotalus*, Senné fish-ponds, Slovakia, 1 June 1997 (Alex Wieland) **132** Dalmatian Pelican / Kroeskoppeliikan *Pelecanus crispus*, Körmösdpuszta, Hungary, 3 June 1997 (János Oláh) **133** American Herring Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus argentatus smithsonianus*, first-summer, Sandgerdi, Iceland, 13 May 1997 (Anthony McGeehan) **134** Laughing Gull / Lachmeeuw *Larus atricilla*, Kemiö, Västanfjärd, Finland, 1 May 1997 (Harry J Lehto) **135** Marmora's Warbler / Sardijnse Grasmus *Sylvia sarda*, Knokke-Heist, West-Vlaanderen, Belgium, 7 May 1997 (Johan Buckens) **136** Surf Scoters / Brilzee-eenden *Melanitta perspicillata*, adult males, Bjerkvik, Nordland, Norway, 7 June 1997 (Ronald de Lañge)

measured. A **Greenish Warbler** *P trochiloides* was singing near Aviemore, Highland, Scotland, in the third week of May; on 15 June, singles were reported from northern Wales and Cumbria, England. In Germany, three reports came from both Helgoland and Hiddensee during 7-10 June. Also in Scotland, an **Arctic Warbler** *P borealis* stayed at Tiree, Highland, from 30 April to 1 May. A **Pallas's Leaf Warbler** *P proregulus* was seen at Kirkkonummi, Rönnskär, Finland, on 11 May. In Denmark, one was singing on Møn in early May and another was trapped on Christiansø, Bornholm, on 8 May. On 22-23 May, one was present at Greifswalder Oie, Mecklenburg-Vorpommern, Germany. The first **Yellow-browed Warbler** *P inornatus* for Slovakia was trapped at Senné fish-ponds on 4 May. In Finland, one was trapped at Korpo, Jurmo, on 13 May. If accepted, a **Dusky Warbler** *P fuscatus* on Helgoland on 13 May will be the first in spring for Germany. The second **Eastern Bonelli's Warbler** *P orientalis* for Finland was seen at Pyhtää, Ristisaari, from 2 June into July and the third at Houtskär, Jungfruskär, on 5-6 June. The first **Iberian Chiffchaff** *P brehmii* for Denmark was singing from 30 May to 13 June at Fällesskoven, Stevns, south-eastern Sjælland, and the second from 22 June at Svanninge Bakker, Fåborg, southern Fyn. Another was singing at Knokke, West-Vlaanderen, from early May onwards. In Scotland, a first-summer male **Collared Flycatcher** *Ficedula albicollis* was present at Ethie Mains, Angus, from 31 May into June.

In Norway, **Isabelline Shrikes** *Lanius isabellinus* were seen at Mølen, Larvik, Vestfold, on 28 May and at Jomfruland, Kragerø, Telemark, on 29 May. The second **Daurian Jackdaw** *Corvus dauricus* for the Netherlands occurred during the same part of May as the first individual two years ago (which might have been the same bird), showing a similar north-to-south movement along the Noord-Holland coast, being seen for an hour at Amsteldiepdiijk, Wieringen and Anna Paulowna on 8 May, at Donkere Duinen, Den Helder, on 9 May and the early morning of 10 May, and at Egmond aan Zee, Egmond, from the midmorning of 10 May to the early morning of 11 May. A **Great Tit** *Parus major* singing on 23-25 April at Las Peñitas was the first for Fuerteventura and the second for Canary Islands. The long-staying (from 14 July 1996) male **Spanish Sparrow** *Passer hispaniolensis* at Waterside Village, Cumbria, England, remained singing throughout the period. The first for the Netherlands was discovered on 4 May in the garden of the Texel Birdwatching Center at De Cocksdorp, where it stayed until 15 May. In Turkey, up to 20 **Mongolian Finches** *Bucanetes mongolicus* were commencing breeding at the usual site near Dogubayazit, Upper Aras, on 7-8 June with one near Van on 9 June being more unusual. If accepted, a female **Trumpeter Finch** *B githagineus* on 2 June at Aflandshage, Øst Sjælland, will be the second for Denmark (the first was in 1982 on Christiansø, Bornholm). In Norway, **Long-tailed Rosefinches** *Uragus sibiricus* were trapped at Mølen, Larvik,

Vestfold, on 9-10 May (second-year male) and at Kvinesdal, Vest-Agder, on 10-11 May. In the Netherlands, a male stayed on 31 May at Blocq van Kuffeler, Flevoland, and on 3 and 15 June one was singing on Terschelling, Friesland. For the first time for Ireland, three **Common Rosefinches** *Carpodacus erythrinus* were seen together, including two second-year males, one of which was singing, at Malin Beg, Donegal, on 27 May.

The sixth **Common Yellowthroat** *Geothlypis trichas* for the WP and the second for Shetland was a female photographed at Baltasound, Unst, during 16-23 May. If accepted, a male **Black-faced Bunting** *Emberiza spodocephala* on 10 May at Helsinki will be the second for Finland. The fifth **Rock Bunting** *E cia* for Sweden was a second-year male at Ottenby, Öland, on 6-11 May. Single **Cinereous Buntings** *E cineracea* at Dogubayazit on 8 June and Assos on 14 June constituted northerly range extensions at the western and eastern limits of the species' Turkish range. On Utsira, a male **Red-headed Bunting** *E bruniceps* remained on 8-14 May; in Ireland, one was seen on Great Saltee Island on 15 May; and on Helgoland, one was found on 14 June. On 4-22 May, an extremely confiding male **Black-headed Bunting** *E melanocephala* stayed at the Texel ferry harbour in Den Helder, Noord-Holland. Other males were reported in Vendée, France, on 19 May, in Spain during late May, in Denmark at Mandø, Vest Jylland, on 5 June, and on Helgoland a male on 1 June and a female on 8-9 June.

For a number of reports, publications in Birding World, Birdwatch, Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift, Limicola, Ornithos, Vår Fågelvärld, Winging It and World Birdwatch were consulted. News from Britain was kindly supplied by Birdline (0891-700-222 or 0891-700-242) and Rare Bird News (0881-888-111). I wish to thank Peter Adriaens, Mindy Baha el Din, Peter Barthel (Germany), Arjan Brinkman, Alain Chappuis, Rolf Christensen, Erik Christophersen, Tony Clarke (Canarian Nature Tours), Andrea Corso, Fred Cottaar, Pierre-André Crochet, Stefan Danko, Eric Dempsey, Vincent Dielen, Jochen Dierschke, Paul Doherty (Bird Images), Edwin Donath, Joris Driessen, Nils van Duivendijk, Enno Ebels, Goncalo Elias, Juan José Ramos Encalado, Olivier Eyletten (Egypt), Annika Forsten, Peter Fraser, Steve Gantlett, Rob Goldbach, Andrew Grieve, Grupo Naturalista Habitat (Galicia), Morten Günther, Ricard Gutiérrez, Erik Hirschfeld, François Hupet, Erling Jirle, Adrian Jordi, Yves Kaiser, Aidan Kelly, Guy Kirwan (OSME), Yann Kolbeinsson (Iceland), Harry Lehto, Henry Lehto, Nils Helge Lorentzen, Jan Louwman, Erik Maassen, Dave McAdams, Pierre Le Maréchal, Blake Maybank, Anthony McGeehan, Richard Millington, Dominic Mitchell, Pauline van Ommen, Gerald Oreel, Bram Piot, René Pop, Stefan Aki Ragnarsson, Jacques Ruinaard, Mervyn Roos, Gerd Rotzoll, John Ryan, Bob Scott, Hadoram Shirihai (Israel), Keith Vinicombe and Alex Wieland (Slovakia) for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de periode **april-mei 1997**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.

Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres.

Nederland

DUIKERS TOT VALKEN Op 18 april werd een **IJsduiker** *Gavia immer* gemeld bij Neeltje Jans, Zeeland. De eerste **Dikbekfuut** *Podilymbus podiceps* voor Nederland bracht van 19 tot 21 april een kortstondig bezoek aan het Alkmaarder Meer te Akersloot, Noord-Holland. Een **Grauwe Pijlstormvogel** *Puffinus griseus* vloog op 15 april langs Camperduin, Noord-Holland, en een **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* werd op 6 april gezien bij Den Oever, Noord-Holland. Meldingen van **Kuifaalscholvers** *Stictocorax aristotelis* kwamen alleen van Neeltje Jans: twee op 17 april, één op 9 mei en vijf op 27 mei. Op 18 mei werd een **Woudaap** *Ixobrychus minutus* gezien in het Weegje ten westen van Gouda, Zuid-Holland. **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* werden gezien op 13 april bij Ritthem, Zeeland, op 19 april bij Koudekerke, Zeeland, op 3 mei bij Delft, Zuid-Holland, op 16 mei bij Woensdrecht, Noord-Brabant, op 18 mei langs de Hollandse Kade in de Nieuwkoopse Plassen, Zuid-Holland, en op 31 mei bij Breskens, Zeeland. **Koereigers** *Bubulcus ibis* werden opvallend vaak gemeld: op 1 en 2 mei bij Onderdijk, Noord-Holland, op 3 mei bij Naarden, Noord-Holland, op 8 mei op Texel, Noord-Holland, op 12 mei één bij Diemen, Noord-Holland, en vier (!) langsvliegend bij Grevenbicht, Limburg, van 18 tot 26 mei bij de Blocq van Kuffeler, Flevoland, op 22 mei bij Lekkerkerk, Zuid-Holland, en op 25 mei ten westen van Zoutkamp, Groningen. De exemplaren van Grevenbicht zijn wellicht dezelfde die eerder in België waren waargenomen. Na een waarneming op 13 april op de Slikken van Flakkee, Zuid-Holland, werden vanaf 24 april her en der al weer 18 **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* gemeld. Opvallend is het wederom verschijnen van vier exemplaren in het Quackjeswater, Zuid-Holland, waar de soort vorig jaar tot broeden kwam. Er werden geen **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* gemeld uit Flevoland; wel waren er waarnemingen op 2 april bij Tienhoven, Utrecht, op 5 mei bij het Zwarte

Meer, Overijssel, op 22 mei in de Lauwersmeer, Groningen, en op 25 mei bij Meers, Limburg. Ter illustratie van de doortrek van een andere schaarse reiger-soort, **Purperreiger** *Ardea purpurea*, volgen enkele getallen van Breskens: op 9 april en 3 mei zes en op 17 mei zeven. Overtrekkende **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* werden waargenomen op 4 mei bij Ameide, Zuid-Holland, op 10 mei bij Meppel, Overijssel, op 13 mei bij Raalte, Overijssel, op 15 mei in de Lauwersmeer en op 25 mei bij Vlissingen, Zeeland. Een **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* werd op 26 mei gezien bij Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland. **Dwergganzen** *Anser erythropus* werden nog gezien op 25 april in de Bandpolder, Friesland, en op 23 mei tussen 10 Kolganzen *A albifrons* in de Jan Durkzspolder bij Oudega, Smallingerland, Friesland. **Witbuikrotganzen** *Branta hrota* verbleven nog tot eind mei op Texel, van 9 tot 11 mei twee op Wieringen, Noord-Holland, op 12 mei drie bij Paesens, Friesland, op 14 mei vier op Terschelling, Friesland, en op 15 mei één in de Bandpolder. **Zwarte Rotganzen** *B nigricans* werden opgemerkt op 1 mei in de Bandpolder, van 3 tot 18 mei op Texel en tot 20 mei twee op Terschelling. **Roodhalsganzen** *B ruficollis* zaten van 10 tot 19 april (twee) bij de Hellegatsplaten, Zuid-Holland, op 12 april in de Workumerwaard, Friesland, op 25 april en 1 mei in de Bandpolder, op 5 en 29 mei op Texel, op 11 mei bij Westerland, Noord-Holland, en op 24 mei bij het Balgzand, Noord-Holland. Vanaf 31 mei zwom een mannetje **Amerikaanse Smient** *Mareca americana* in de Jan Durkzspolder. Een fraai mannetje **Blauwvleugeltaling** *Anas discors* verbleef op 26 en 27 april en van 7 tot 10 mei bij vogelhut De Grauwe Gans in de Oostvaardersplassen, Flevoland. Van 19 tot 25 mei verbleef er ook een mannetje in Rustenburg bij Heerhugowaard, Noord-Holland. **Witoogenden** *Aythya nyroca* werden gemeld op 3 april (twee) op het Ringselven bij Budel-Dorplein, Noord-Brabant, op 6 en 7 april in de Aalkeetbuitenpolder, Zuid-Holland, en op 29 april op de Malpievennen, Noord-Brabant. Verspreid over de gehele periode werden c 45 **Zwarte Vrouwen** *Milvus migrans* gezien. Tot 10 mei werden ook nog eens 40 **Rode Vrouwen** *M milvus* opgemerkt, met als grootste aantal een groep van vijf op 18 april bij Vijlen, Limburg. Zonderling was het verschijnen van verschillende soorten gieren in ons land. Een eerste-zomer **Lammergier** *Gypaetus barbatus* werd op 20 mei levend opgeraapt bij Tinte, Hellevoetsluis, Zuid-Holland, terwijl een andere in Flevoland op 25 mei over de Kitsweg en de Knardijk vloog en op 26 mei op video werd vastgelegd tussen Bant en Emmeloord. De vogels bleken afkomstig van een herintroductieproject in Haute-Savoie, Frankrijk. Op 9 mei werd een adulte **Aasgier** *Neophron percnopterus* gemeld ten noorden van Noordpolderzijl, Groningen, terwijl een onvolwassen vogel gezien zou zijn op 20 mei bij de Ooster-

137 Vale Gier / Griffon Vulture *Gyps fulvus*, Hoge Veluwe, Gelderland, 2 juni 1997 (Lucien Davids) 138 Blauwvleugeltaling / Blue-winged Teal *Anas discors*, mannetje, Oostvaardersplassen, Knardijk, Flevoland, 11 mei 1997 (Jan den Hertog) 139 Kortteenleeuwerik / Short-toed Lark *Calandrella brachydactyla*, Grevenbicht, Limburg, 30 april 1997 (Ran Schols) 140 Zwarte Rotgans / Black Brant *Branta nigricans*, Terschelling, Friesland, 25 april 1997 (Theo Bakker/Cursorius) 141 Witvleugelsterns / White-winged Black Terns *Chlidonias leucopterus*, Amsterdamse Veld, Drenthe, 13 mei 1997 (Theo Bakker/Cursorius)

142 Daurische Kauw / Daurian Jackdaw *Corvus dauuricus*, Van Ewijcksluis, Noord-Holland, 8 mei 1997 (Ruud E Brouwer)
 143 Middelste Bonte Specht / Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius*, Vogelenzang, Noord-Holland, 3 mei 1997 (Marc Guyt)
 144 Griel / Stone-curlew *Burhinus oedicnemus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 18 mei 1997 (Peter van Rij) 145 Sporenkievit / Spur-winged Lapwing *Vanellus spinosus*, Naardermeer, Noord-Holland, 19 mei 1997 (Ruud E Brouwer) 146 Spaanse Mus / Spanish Sparrow *Passer hispaniolensis*, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, mei 1997 (Rob G Bouwman) 147 Noordse Nachtegaal / Thrush Nightingale *Luscinia luscinia*, Rottumeroog, Groningen, 20 mei 1997 (Koen van Dijken/Cursorius)

Recente meldingen

scheludedam, Zeeland, en op 25 mei bij Goes, Zeeland. Ten slotte vloog een **Vale Gier** *Gyps fulvus* op 2 juni over de Deelense Was op de Hoge Veluwe, Gelderland. Op deze laatste plek verbleef wonderlijk genoeg vanaf 1 juni, net als vorig jaar, weer een **Slangenarend** *Circaetus gallicus*, zo te zien de 'donkere' vogel uit 1996 (deze zou ook reeds eind mei gezien zijn). Pas veel later zou duidelijk worden dat beide vogels waren teruggekeerd. Al op 19 april bleek een exemplaar boven de Deurnese Peel, Noord-Brabant, waargenomen te zijn, en op 27 mei was er een melding van de Hoog Buurlose Heide, Gelderland. Vanaf 21 april werden c 20 **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus* her en der waargenomen. **Dwergarenden** *Hieraaetus pennatus* werden geclaimd op 10 mei bij Nieuwegein, Utrecht, en op 11 mei bij IJmuiden, Noord-Holland. Het aantal doortrekkende **Visarenden** *Pandion haliaetus* dat gemeld werd bedroeg 45 met het merendeel tussen 26 april en 10 mei. Vanaf 23 april leverden gunstige winden ten minste 25 **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* op. Er was een piek in de eerste decade van mei, met onder meer acht op 4 mei in de Eemshaven, Groningen.

RALLEN TOT ALKEN Roepende **Kleinste Waterhoenders** *Porzana pusilla* verbleven van 16 tot 20 mei in de Aalkeetbuitenpolder, van 18 tot 19 mei in de Blauwe Kamer bij Rhenen, Utrecht, en op 18 mei bij de Oude Waal in de Ooypolder, Gelderland. Tot 15 april werden c 60 doortrekkende **Kraanvogels** *Grus grus* gemeld. Daarna waren exemplaren kort ter plaatse op 13 en 14 april drie bij Katwijk, Zuid-Holland, op 25 en 26 april twee tussen Tienhoven en Hollandse Rading, Utrecht, en van eind april tot 14 mei één op het Fochtelooërveen, Friesland. Een merkwaardig geval is dat van een over zee langsvliegende **Grote Trap** *Otis tarda* op 1 mei bij Den Helder, Noord-Holland. **Stelkluten** *Himantopus himantopus* verbleven op 24 april (drie) op Neeltje Jans, op 26 april bij Hardegarijp, Friesland, op 29 en 30 april bij Durgerdam, Noord-Holland, van 12 tot 15 mei twee in de Lauwersmeer, van 14 tot 17 mei bij de Blocq van Kuffeler, op 14 mei twee op Terschelling en vanaf 28 mei twee op het Rammegors, Zeeland. **Grielen** *Burhinus oediacnemus* werden opgemerkt op 16 mei op Terschelling en op 18 mei op de Maasvlakte, Zuid-Holland. Er werden in totaal c 70 **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* geteld. Reeds op 8 april vlogen er zeven langs Breskens, maar de hoofdmacht vertoonde zich tussen 19 april en 24 mei met op 8 mei 11 in de Lauwersmeer, tussen 8 en 16 mei maximaal 15 op Texel en op 10 en 11 mei 11 bij Kimsward, Friesland. Van 17 tot 22 mei was er een hernieuwde poging van een **Sporenkievit** *Vanellus spinosus* om op de Nederlandse lijst te komen. Een exemplaar had hiervoor een plek uitgekozen ten zuiden van het Naardermeer, Noord-Holland. Op 3 juni dook deze vogel op in Stodmarsh, Kent, Engeland, waar hij mogelijk ook op 30 april was gezien. Een adulte **Grote Grijs Snip** *Limnodromus scolopaceus* verbleef van 25 april tot 1 mei in de Bandpolder. De grootste groepen **IJslandse Grutto** *Limosa limosa islandica* waren 106 op

2 april bij het Beusichemse Veer bij Wijk bij Duurstede, Utrecht, 184 in één groep en nog eens 120 meer verspreid op Texel op 13 april, en 80 op 23 april op het Paulinaschor bij Terneuzen, Zeeland; 12 bij Markelo, Overijssel, op 20 april waren de meest oostelijke ooit. Er werden 14 **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* aangetroffen, nagenoeg alle in april. Lang pleisterende exemplaren verbleven van 13 tot 30 april bij Tienhoven, met op 20 april twee vogels, en van 23 april tot 1 mei bij de Stichtse Brug, Flevoland. **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* werden gezien op 3 mei op Texel, op 15 mei in de Eemshaven, op 16 mei in de Bandpolder en op 31 mei in de Bijland, Gelderland. **Baltische Mantelmeeuwen** *Larus fuscus fuscus* werden gemeld op 4 april bij Weurt, Gelderland, en op 12 april bij Camperduin en bij Rhenen (twee). Op 6 april bleek een **Kleine Burgemeester** *L. glaucooides* zich op te houden op het Leikeven bij de vuilstort bij Tilburg, Noord-Brabant, en op 15 mei werd een eerste-zomer **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* gezien op Rottumeroog, Groningen. Op 17 mei, een dag met prima strandweer, werd de goegemeente opgeschrikt door een welhaast onwaarschijnlijke melding van een eerste-zomer **Ivoormeeuw** *Pagophila eburnea* op het strand tussen Bergen aan Zee en Egmond aan Zee, Noord-Holland. Deze vogel zou daar al vanaf 10 mei aanwezig zijn geweest. Hetzelfde exemplaar werd vanaf 21 mei op diverse plaatsen in Schleswig-Holstein, Duitsland, gezien en legde daar op 9 juni het loodje. Er werden c acht **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* doorgegeven. **Reuzensterns** *Sterna caspia* werden slechts van twee plekken gemeld: op 14 april (twee) en 27 april bij de Steile Bank, Friesland, en op 6 en 29 mei bij de Ventjagersplaten, Zuid-Holland. **Witwangsterns** *Chlidonia hybridus* waren wat algemener dan in andere jaren: van 15 tot 19 mei bij de Hellegatsplaten, vanaf 16 mei bij de Oesterdam, Zeeland, op 19 mei bij Heenvliet, Zuid-Holland, van 19 tot 30 mei maximaal 12 (!) bij het Foxholstermeer, Groningen, en op 24 en 25 mei twee bij Kerkbuurt, Noord-Holland. Ongekend was de invasie van **Witvleugelsterns** *C. leucopterus* van 13 tot 17 mei, voornamelijk in het noordoosten van het land, met topaantallen van c 200 in de Lauwersmeer, 42 in de Eemshaven, 32 in het Amsterdamse Veld, Drenthe, 26 op het Hondshalstermeer, Groningen, en 11 in de Jan Durkszpolder. In deze dagen werden in Denemarken, Duitsland en Zuid-Zweden vele 1000en exemplaren gezien. In de gehele periode werden er in Nederland 350 à 400 geteld. Een nagekomen melding betreft een **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* die op 14 maart bij Terschelling op zee zwom.

UILEN TOT GORZEN Een schijnbaar ongeringde **Oehoe** *Bubo bubo* zat rond 27 mei in Nispen, Noord-Brabant. De Maastrichtse Oehoes hebben het tot een geslaagd broedgeval gebracht (vier jongen). **Bijeneters** *Merops apiaster* waren eind april twee dagen bij Lelystad, Flevoland, van 8 tot 10 mei op Vlieland, Friesland, op 11 mei langsvliëgend te Groningen, Groningen, op 14 mei bij Hoorn op Terschelling, op 15 mei twee langsvliëgend te Valkenisse, Zeeland, op 17 mei langs Bres-

148 Roodkopklauwier / Woodchat Shrike *Lanius senator*, Hornhuizen, Groningen, 25 mei 1997 (Roef Mulder)

149 Zwartkopgors / Black-headed Bunting *Emberiza melanocephala*, Den Helder, Noord-Holland, 5 mei 1997 (René Pop)

150 Zwartkopgors / Black-headed Bunting *Emberiza melanocephala*, Den Helder, Noord-Holland, 5 mei 1997 (René Pop) 151 Krekelzanger / River Warbler *Locustella fluviatilis*, Pampushout, Flevoland, 29 mei 1997 (Peter van Rij) 152 Spaanse Mus / Spanish Sparrow *Passer hispaniolensis*, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, mei 1997 (Rob G Bouwman)

153 Morinelplevier / Dotterel *Charadrius morinellus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 14 mei 1997 (Theodoor Muusse)

kens en op 18 mei twee kort ter plaatse bij Apeldoorn, Gelderland. Op 15 mei werd een **Scharrelaar** *Coracias garrulus* gemeld bij de Horsmeertjes op Texel en op 17 mei in de Deurnese Peel. Maar liefst 14 **Hoppen** *Upupa epops* sierden het land tussen 9 april en 29 mei, maar waren zelden langer dan een dag aanwezig. Behalve **Middelste Bonte Spechten** *Dendrocopos medius* in Midden- en Zuid-Limburg (met in totaal 10 territoria en zeker twee geslaagde broedgevallen) werd het exemplaar van Rhenen nog op 6 mei gezien. Een grote verrassing vormde de vogel die van 3 tot 10 mei aanwezig was bij Vogelenzang, Noord-Holland (het eerste geval voor deze provincie). Er was sprake van een oogst aan **Kortteenleeuweriken** *Calandrella brachydactyla*: op 30 april bij Grevenbicht, op 2 mei bij Breskens en overvliegend bij Tienhoven, en op 20 mei bij Den Helder. Een wederkerend verschijnsel zijn de **Grote Piepers** *Anthus richardi* in het voorjaar: op 2 en 8 april en 3 mei langs Breskens, op 20 en 21 april bij Gorsseel, Gelderland, op 26 april bij Oosterend op Terschelling en op 10 mei in de Eemshaven. Van de 16 gemelde langstreckende **Duinpiepers** *A campestris* werden er maar liefst zeven bij Breskens genoteerd. 'Slechts' 14 **Roodkeelpiepers** *A cervinus* werden gemeld tussen 21 april en 17 mei, waarvan vijf bij Breskens en drie in de Eemshaven. Een **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus* werd op 15 mei op video gezet bij Medemblik, Noord-Holland. **Noordse Nachtegalen** *Luscinia luscinia* werden gehoord op 6 mei ten noordwesten van Groede, Zeeland, op 17 en 18 mei bij de

Oude Waal, op 20 mei op Rottumeroog, en op 31 mei in de Lauwersmeer. Op 17 april werd een **Roodsterblauwborst** *L svecica svecica* waargenomen in de zee-reep bij Formerum op Terschelling. **Krekelzangers** *Locustella fluviatilis* zongen vanaf 18 mei in de Pam-pushout, Flevoland, en op 19 mei bij de Oude Waal. Ook zou vanaf 14 mei in het Horsterwold, Flevoland, een exemplaar hebben zitten zingen. Op 15 en 16 mei zong een **Orpheusspotvogel** *Hippolais polyglotta* bij Vlaardingen. Niet veel mensen hebben de **Baardgrasmus** *Sylvia cantillans* gezien die van 17 tot 19 mei bij Egmond aan Zee verbleef. Een **Noordse Boszanger** *Phylloscopus borealis* werd naar verluidt op 14 mei betrappt op het eiland Griend, Friesland. Een onvolwassen **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* zong op 28 en 29 mei in de tuintjes bij De Cocksdorp op Texel. Een mannetje **Withalsvliegenvanger** *F albicollis* werd op 3 mei gemeld te Doldersum, Drenthe. **Roodkopklauwieren** *Lanius senator* verbleven op 11 mei bij Enschede, Overijssel, op 15 mei bij Breskens, op 25 mei ten noorden van Hornhuizen, Groningen, en op 31 mei op de Terletse Heide, Gelderland. De tweede **Daurische Kauw** *Corvus dauuricus* voor Nederland verscheen in Noord-Holland op vrijwel dezelfde dagen als twee jaar eerder en leek ook nog eens dezelfde route te willen afleggen: op 8 mei bij het Amstelmeer, Noord-Holland, op 9 en 10 mei bij Den Helder en op 10 en 11 mei bij Egmond aan Zee. Twee adulte **Roze Spreeuwen** *Sturnus roseus* verbleven op 9 mei te Noordwijk aan Zee, Zuid-Holland. De eerste **Spaanse**

Recente meldingen

Mus *Passer hispaniolensis* voor Nederland werd op 4 mei ontdekt in de tuin van het Texel Birdwatching Center in De Cocksdorp op Texel. In de dagen daarna tot 15 mei werd de koffieomzet aldaar aardig opgeschroefd door de aanwezigheid van deze vogel. Op 8 en 9 april werden een mannetje en vrouwtje **Langstaartroodmus** *Uragus sibiricus* gezien bij 't Horntje op Texel, en op 31 mei een mannetje bij de Blocq van Kuffeler. Een **Vale Woestijnvink** *Rhodospiza obsolata* werd op 2 mei gemeld op Vlieland. Tussen 27 april en

18 mei werden c 20 **Ortolanen** *Emberiza hortulana* op trek waargenomen. **Dwerggorzen** *E pusilla* werden gevonden op 2 mei in de tuintjes op Texel en op 16 mei bij Bakkersdam te Petten, Noord-Holland. Over het zeer tamme mannetje **Zwartkopgors** *E melanocephala* dat van 5 tot 22 mei bij Den Helder verbleef kan nog vermeld worden dat er misschien wat zaken gladgestreken dienen te worden wil deze vogel de Nederlandse lijst bereiken.

Ruud M van Dongen, Taalstraat 162, 5261 BJ Vught, Nederland
Remco Hofland, Koningstraat 23A, 2316 CC Leiden, Nederland
Peter W W de Rouw, Schoolstraat 3-bis, 3581 PM Utrecht, Nederland

België

AALSCHOLVERS TOT VALKEN Er werden **Kuifaalscholvers** *Stictocorbo aristotelis* waargenomen te Oostende, West-Vlaanderen, op 12 april en 1 mei en te Nieuwpoort, West-Vlaanderen, op 28 april. Op 19 april verbleven twee **Woudapen** *Ixobrychus minutus* te Willebroek, Antwerpen. Bij Gent, Oost-Vlaanderen, werd op 23 april een **Kwak** *Nycticorax nycticorax* gezien; overigens waren er alleen waarnemingen uit de kuststreek, die waarschijnlijk betrekking hadden op verwilderde Zwin-vogels. Op 5 mei verbleef een **Koereiger** *Bubulcus ibis* in het Molsbroek te Lokeren, Oost-Vlaanderen. Op 10 mei werd er één gezien te Stuivekenskerke, West-Vlaanderen, en op 11 mei zouden er vier hebben gezeten te Rotem-Elen, Limburg. De beste plaatsen voor **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* waren uiteraard het Zwin te Knokke, West-Vlaanderen, met maximaal vier pleisterende vogels op 19 mei en Dudzele-Zeebrugge, West-Vlaanderen, met één van 8 tot 22

mei. Verder waren er trekwaarnemingen te Brecht, Antwerpen (drie); Diepenbeek, Limburg; Dudzele-Zeebrugge (twee); Genappe, Waals-Brabant; Kallo-Doel, Oost-Vlaanderen (twee); Rotem-Elen (twee); Tienen, Vlaams-Brabant (drie); en Zandvoorde, West-Vlaanderen (negen). Van 26 april tot ten minste 29 mei verbleef een **Grote Zilverreiger** *Casmerodius albus* te Ampsin-Neuville, Liège. Er werden in totaal 26 trekende **Purperreigers** *Ardea purpurea* opgemerkt. Buiten het broedgebied waren er waarnemingen van **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* te Angre, Hainaut, op 4 april; te Wilsele, Vlaams-Brabant, op 29 april; in de Uitkerkse Polder, West-Vlaanderen, op 1 mei; te Harelbeke, West-Vlaanderen, op 3 mei (twee); en te Tienen op 24 mei. Er werden in totaal 80 **Ooievaars** *C ciconia* gemeld, van grote groepen was echter geen sprake. Een mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas crecca carolinensis* verbleef te Genappe op 5 april. Een mannetje **Blauwvleugeltaling** *A discors* liet zich op 25 en 26 april uitstekend bekijken bij Retie, Antwerpen. Tot 23 april zwommen er nog één à twee **Krooneenden** *Netta rufi-*

154 Grijsze Gors / Rock Bunting *Emberiza cia*,
Remouchamps, Liège, 12 april 1997
(Patrick Beirens)

155 Citroenkwikstaart / Citrine Wagtail *Motacilla citreola*, mannetje, Kessenich, Limburg, 12 mei 1997
(Filip De Ruwe)

na op Blokkersdijk, Antwerpen, en op 13 april zat er één in het Mechels Broek, Antwerpen. Het mannetje **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* van Blokkersdijk bleef aanwezig tot 22 april en de vogel van het Mechels Broek werd onregelmatig gezien tot 11 april. Op 6 april zwom er bovendien een derde mannetje bij Pommeroeul, Hainaut. Het mannetje **Witoegeend** *A nyroca* van Pulle, Antwerpen, werd op 1 april voor het laatst gezien. Op 25 mei vertoefde een mannetje **Kleine Topper** *A affinis* bij Zonhoven, Limburg. Het vermoeden dat het hier om een ontsnapt exemplaar ging werd sterker toen de vogel werd teruggezien in juni, nu in rui naar eclipskleed. Het vrouwtje **Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* verplaatste zich langs Mechelen (19 april) en Kruikebeke, Oost-Vlaanderen (7 mei), terug noordwaarts. Op 16 en 17 mei zwom een mannetje **Rosse Stelkstaart** *Oxyura jamaicensis* bij Retie. Op 18 mei trok een groep van 32 **Wespendieven** *Pernis apivorus* over Tienen; het dagtotaal van Longchamps, Namur, lag toen op 48 exemplaren. Er werden in totaal 58 **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* en 30 **Rode Wouwen** *M milvus* geteld. Op 17 mei trok een onvolwassen **Lammergier** *Gypaetus barbatus* over Villers-la-Ville, Waals-Brabant; wellicht was dit één van de twee vogels die van 20 tot 26 mei in Nederland werden gezien. Op 6 april trok een adult mannetje **Steppiekendief** *Circus macrourus* over Geel-Laren, Antwerpen, en op 22 april vloog een onvolwassen vrouwtje over Baarle-Drongen, Oost-Vlaanderen. Er werden 32 **Grauwe Kiekendieven** *C pygargus* waargenomen. Op 8 april vloog een rosse **Steppebuizerd** *Buteo buteo vulpinus* over Angre. Op 17 mei werd een adulte **Arendbuizerd** *B rufinus* gedetermineerd te Tienen. Tot 1 april zat de ontsnapte adulte **Steppearend** *Aquila nipalensis* nog te Antwerpen-Linkeroever, Antwerpen, en op 17 mei vloog deze vogel over Kallo-Melsele, Oost-Vlaanderen. Een adulte **Dwergarend** *Hieraaetus pennatus* van de lichte vorm trok op 14 mei over Angre. Een ongedetermineerde **arend** *Aquila* – waarschijnlijk een ontsnapte kooivogel – zat op 21 april in een tuin te Blanden, Vlaams-Brabant. April en mei leverden 56 **Visarenden** *Pandion haliaetus* op. Er werden **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* waargenomen te Brecht (vier); Bredene, West-Vlaanderen; De Panne, West-Vlaanderen; Geel; Genappe; Harchies-Hensies, Hainaut (twee); Knokke; Mechelen; Melle, Oost-Vlaanderen; Rijkevorsel, Antwerpen; Zandvoorde; Zeebrugge (twee); en Zwijnaarde, Oost-Vlaanderen. Naast twee broedgevallen waren er 24 waarnemingen van **Slechtvalken** *F peregrinus*.

RALLEN TOT GORZEN Op 26 april werd kortstondig een mannetje **Klein Waterhoen** *Porzana parva* waargenomen te Lier en op 27 april zat een vrouwtje te Antwerpen-De Kuifeend. In de eerste decade van april trokken nog **Kraanvogels** *Grus grus* over Deurle, Oost-Vlaanderen (30); Knokke (11); Virton, Luxembourg (twee); Wenduine, West-Vlaanderen (zeven); en Zandvoorde; het betroffen dus vooral kustwaarnemingen. Van 2 tot 6 april pleisterden er vijf te Dudzele-Zeebrugge. Op 15 april verbleef een **Steltkluit** *Himantopus*

himantopus op Blokkersdijk, waarschijnlijk dezelfde werd op 23 april te Kallo-Doel gezien. Telkens twee exemplaren bevonden zich vanaf 24 april te Dudzele-Zeebrugge; van 3 tot 10 mei te Longchamps; en op 19 mei te Fontenoy, Hainaut. Op 24 april werden twee **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* waargenomen te Dudzele-Zeebrugge. Er werden in totaal 44 **Temmincks Strandlopers** *Calidris temminckii* gemeld met als maximum zeven te Kessenich, Limburg, op 12 mei. Op 6 mei werd kortstondig een **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* waargenomen bij Gent. De claim van een adult-winter **Steltstrandloper** *Micropalama himantopus* te Quévy, Hainaut, op 25 april was voorzien van een rake maar te oppervlakkige beschrijving om aanvaarding mogelijk te maken. De 22 waarnemingen van **IJslandse Grutto's** *Limosa limosa islandica* tonen nogmaals aan dat steeds meer vogelaars vertrouwd raken met dit voordien nauwelijks herkende taxon. Op 19 april liep een **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* te Dudzele-Zeebrugge en op 7 en 17 mei waren er respectievelijk één en twee aanwezig in de Uitkerkse Polders. Op 6 april vloog een **Grauwe Franjepoot** *Phalaropus lobatus* langs Oostende en op 19 april werd hier een langsvliegende, adulte **Ringsnavelmeeuw** *Larus delawarensis* opgemerkt. Op 16 april en 1 mei werd er telkens één **Kleine Burgemeester** *L glaucoides* waargenomen te Oostende en op 23 april zat er één te Nieuwpoort. **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* verbleven op 3 april te Zeebrugge; op 27 april bij Brochem, Antwerpen; en op 1 mei te Bredene. De aanwezigheid van mogelijke hybriden **Grote Burgemeester x Zilvermeeuw** *L hyperboreus x argentatus* te Zeebrugge op 2 april, te Oostende op 6 april en bij Nieuwpoort op 24 april maakt de ontleding van deze gegevens moeilijk. Op 26 april vloog een eerste-zomer **Ross' Meeuw** *Rhodostethia rosea* op relatief korte afstand langs Oostende. Op 27 mei verbleef een **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* te Dudzele-Zeebrugge, en op 3 mei één en op 19 mei vier te Longchamps; langsvliegende exemplaren werden waargenomen te Oostende-Bredene op 19 mei; te Gent op 22 mei; en te Oostende op 25 mei. De enige twee **Reuzensterns** *Sterna caspia* werden op 13 april waargenomen te Harelbeke-De Gavers. **Witwangsterns** *Chlidonias hybridus* werden gezien te Obourg, Hainaut, op 25 april; te Scholen, Limburg (twee) op 3 mei; te Nazareth op 11 mei; te Zandvoorde (12) op 19 mei; te Antwerpen-stort (zeven) op 19 mei; en te Tienen (twee) op 24 mei. **Witvleugelsterns** *C leucopterus* werden gezien te Diepenbeek op 2 mei, op Blokkersdijk op 15 mei en te Antwerpen-stort (acht) op 15 mei. Van 16 april tot 10 juni verbleef een **Oehoe** *Bubo bubo* te Tildonk, Vlaams-Brabant, welke zich voedde met verwilderde duiven; vermoedelijk overleed hij door het eten van een vergiftigde duif. De nog recentere waarneming te Essen-centrum, Antwerpen, in juni versterkt het vermoeden dat het steeds gaat om door privé-verzamelaars losgelaten vogels. Op 13 mei vloog gedurende 20 minuten een **Vale Gierzwaluw** *Apus pallidus* boven het station Antwerpen-Centraal. Ook de **Alpengierzwaluw** *A melba* te Duffel, Antwerpen, op 29 mei bleef gedu-

Recente meldingen

rende slechts 10 minuten ter plaatse. Op 19 mei trokken twee **Bijeneters** *Merops apiaster* langs Doel. Er zaten **Hoppen** *Upupa epops* te Baagim, Oost-Vlaanderen, op 25 april; te Deurne, Antwerpen, op 19 mei; te Kallo-Verrebroek, Oost-Vlaanderen, op 24 mei; en op Blokkesdijk op 26 mei. Er werden in totaal negen **Draaihalzen** *Jynx torquilla* opgemerkt. Verrassend was de zeer westelijke waarneming van een roepend mannetje **Grijskopspecht** *Picus canus* te Bernissart, Hainaut, op 15 mei.

LEEUWERIKEN TOT GORZEN Behalve de Nederlandse **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla*, die op 15 mei de grens te Booien, Limburg, overstak, waren er nog waarnemingen te Mechelen op 10 mei; te Antwerpen op 14 mei; en te Knokke-Zwin op 31 mei. De laatste **Strandleeuwerik** *Eremophila alpestris* verbleef op 24 april te Nieuwpoort. De eerste twitchbare **Roodstuitzwaluw** *Hirundo daurica* voor België foerageerde op 20 april te Neerijse, Vlaams-Brabant, en op 28 april zou er één gezien zijn bij Nismes, Namur. Op 25 april verbleven twee **Grote Piepers** *Anthus richardi* te Dudzele-Zeebrugge; op 26 april één te Brecht; op 27 april één te Genk, Limburg; en op 30 april twee te Oostmalle, Antwerpen. Er werden in totaal negen **Duinpiepers** *A campestris* en evenveel **Roodkeelpiepers** *A cervinus* waargenomen. Een mannetje **Balkankwikstaart** *Motacilla flava feldegg* dat in de avond van 12 mei te Kluizen, Oost-Vlaanderen, werd ontdekt, vertrok reeds vroeg op 13 mei. Een van de meest welkome waarnemingen van de periode was die van een mannetje **Citroenkwikstaart** *M citreola* te Kessenich, dichtbij de Nederlandse grens onder Thorn, Limburg, op 12 mei. Op 27 mei verbleef een mannetje **Roodsterblauwborst** *Luscinia svecica svecica* te Antwerpen-De Kuifeend. Een vrouwtje **Bonte Tapuit** *Oenanthe pleschanka*, dat op 11 mei werd waargenomen bij Kruibeke, was reeds snel na de ontdekking vertrokken. Er waren meer dan 100 **Beflijsters** *Turdus torquatus* met als maximum 18 te Knokke-Zwin op 25 april. Op 8 mei verbleef een **Graszanger** *Cisticola juncidis* kortstondig te Lier-Anderstad. Het duurde 35 jaar vooraleer er in België een nieuwe, twitchbare **Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* opdook, namelijk bij Kaulille, Limburg, van 23 tot 31 mei. Vanaf 31 mei zong een andere te Melsen-Schelderode, Oost-Vlaanderen. De waarneming van een **Waterrietzanger** *Acrocephalus paludicola* te Zwijnaarde op 19 en 20 april mag voor

het voorjaar best bijzonder genoemd worden. Op 19 mei zong een **Orpheusspotvogel** *Hippolais polyglotta* in de Zwinbosjes te Knokke. Op 1 mei werd in Park 58 te Knokke een mannetje **Baardgrasmus** *Sylvia cantilans* aangetroffen dat aanwezig bleef tot 11 mei. Tijdens een poging om de vogel te filmen werd hier op 3 mei tevens een **Sardinijs Grasmus** *S sarda* ontdekt, welke zich tot 12 mei redelijk goed liet bekijken. Op 16 mei was er een vondst van een mannetje **Baardgrasmus** als hoogspanningsslachtoffer te Riemst-Millen, Limburg; hij stierf een dag later. Van 1 tot ten minste 31 mei zong een **Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus brehmii* bij Knokke. Er werden **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* waargenomen te Antwerpen-Linkeroever (twee); **Harchies** (twee); **Kallo** (drie); **Kruibeke** (drie); **Lier** (twee); **Mechelen**; **Pulle**; **Schulen**; en **Tienen** (drie). **Grauwe Klauwieren** *Lanius collurio* werden waargenomen te Antwerpen-Linkeroever; **Daknam**, Oost-Vlaanderen; **Doel**; **Lier**; **Melsen**; **Pommeroeul**; **Schelderode**; en **Zoutleeuw**, Vlaams-Brabant. Van 4 tot 8 mei verbleef een vrouwtje **Roodkopklauwier** *L senator* te Zeebrugge. Op de laatste dag rukte de vogel zich los uit de klauwen van een **Torenvalk** *F tinnunculus* maar werd daarna niet meer teuggezien. Op 9 april vloog een **Raaf** *Corvus corax* over Knokke. **Roodmussen** *Carpodacus erythrinus* waren aanwezig te Willebroek (één à twee) op 12 mei; te Knokke-Zwin van 19 tot 28 mei; en te Deurne en Melsen op 28 mei. **Ijsgorzen** *Calcarius lapponicus* trokken op 8 april langs Bredene en op 2 mei langs Oostende. Het vrouwtje **Grijze Gors** *Emberiza cia*, dat op 2 april werd ontdekt bij Remouchamps, Liège, bleef tot 21 april en betekende het eerste twitchbare geval. Op 3 mei verbleef een **Ortolaan** *E hortulana* bij Wintham, Antwerpen, op 4 mei twee te Heist, West-Vlaanderen, en op 10 mei één te Brecht. Op 17 mei werd, weliswaar door een niet-vogelaar, vrijwel zeker een mannetje **Zwartkopgors** *E melanocephala* waargenomen in een tuin te Peer, Limburg.

Deze waarnemingslijst kwam tot stand met medewerking van Yves Baptiste (De Gavers), Luc Bekaert (Oost-Vlaanderen), Peter Collaerts (Tienen), Frank Descheemaeker (Mergus), Hugues Dufourny (Hainornitho), Koen Leysen (Limburg), Dirk Symens (Vlavo) en Willy Verschueren (Groenlink). Ook de hulp van al diegenen die (hun) waarnemingen inspraken op de Belgische Dutch Birding-vogellijst (03-4880194) was hier onontbeerlijk.

Gerald Driessens, Pastoriestraat 16, 2500 Lier, België

DB Actueel

Claudia Wilds Claudia P Wilds, aged 65, died on 8 June 1997 in Washington DC, USA.

She was born and grew up in Massachusetts, where she received a master's degree in education from Harvard University, and did graduate study in linguistics and educational statistics. On moving to Washington in 1958 she conducted foreign language training at the State Department and worked for the Center for Applied Linguistics until 1972.

Around that time, at age 40, Claudia became an avid birder. Soon she ran the Washington area rare bird line, better known as the 'Voice of the Naturalist', which she continued for 12 years. During that time she made many foreign birding trips, often with fellow ornithological late-developer Phoebe Snetsinger. Meanwhile she had become an acknowledged identification expert, particularly on waders, gulls and terns. As such she attended the now historic 4th International Identification Meeting at Eilat, Israel, in November 1986. She was a board member of the Virginia Society of Ornithology and a member of the Maryland and DC Records Committee. Through her personal determination to set up internationally standardized rules for Rare Bird Committees, she was one of the moving spirits behind the meetings at Texel, Netherlands, in October 1991 and Helgoland, Germany, in October 1993.

Not surprising for a linguist, Claudia loved writing and editing. Her successful book *Finding birds in the national capital area* (1983) received its revised edition in 1992. She cooperated with others on the three-volume *The Audubon Society master guide to birding* (1983) and played an important role in bringing to fruition the National Geographic Society *Field guide to the birds of North America* (1983). She wrote identification papers for various journals, such as *Birding* and *Wilson Bulletin* and was associate editor of *Birding* and identification consultant for *Birding World* and *Limicola*.

Sadly, she could not complete an identification guide on her favourite group, terns and skimmers, on which work was started in 1992. During her illness she ensured that others took over and it is expected that publication will follow in due course.

Having first met Claudia only as comparatively recently as 1991, and not having lived in the same country, it is difficult to say more than a casual word about her as a person. Probably the quality for which she was most admired was her unceasing perseverance in researching anything she put into print very thoroughly, not stopping until she was absolutely certain that it was perfect.

She will be missed by many birding friends in a large number of countries. TED HOOGENDOORN

Crossbills on the Web The recent announcement by Jeff Groth that the Common Crossbill *Loxia curvirostra* in North America represents a complex of no less than eight valid species (cf *Dutch Birding* 18: 29-32, 1996)

has received widespread attention from the ornithological community. His recently opened website (<http://research.amnh.org/ornithology/crossbills/>) provides much background information about crossbill biology and diversity in general and his own studies of crossbill taxonomy in particular. Groth addresses a number of potential misconceptions and is keen to point out that the newly recognized species of crossbill are delimited on the basis of the traditional Biological Species Concept, have overlapping breeding distributions and are diagnosed by a combination of characters. For seven species information is presented about breeding distribution (including a crude map), ecology and habitat, natural history and vocalizations (including many sonograms). Perhaps the most attractive feature of this site is that vocalizations of these forms can be heard by a simple click on the mouse. GEORGE SANGSTER

Eastern Palearctic Hoopoes in Europe It is generally assumed that Hoopoes *Upupa epops* observed outside their breeding areas in Europe belong to the pale subspecies *U e epops* breeding in Europe, North Africa, east to Central Asia and northern India. A study of Hoopoes by Per Ericson now suggests that in autumn the dark eastern Palearctic *U e saturata* regularly occurs in Sweden, and presumably elsewhere in north-western Europe (Ericson, P G P 1997. Swedish records of the eastern Palearctic Hoopoe subspecies *Upupa epops saturata*. *Bull Br Ornithol Club* 117: 19-25). Using modern optical techniques to quantify colours, Ericson established that the difference in coloration of typical *U e epops* and *U e saturata* is significant and that there is no evidence for individuals resembling *U e saturata* to occur within the range of *U e epops*. Hoopoes collected in Sweden in spring were found to represent *U e epops* whereas those collected in autumn and winter belonged to both *U e epops* and *U e saturata*. These findings strongly suggest that *U e saturata* is being overlooked in north-western Europe and that for any Hoopoe encountered in autumn or winter the possibility of *U e saturata* should be considered. GEORGE SANGSTER

Newly described bird species A new and very distinctive species of sunbird has been discovered in an isolated mountain range in eastern Mindanao, Philippines. In the January 1997 issue of *The Auk*, Robert Kennedy and co-workers named the new species Lina's Sunbird *Aethopyga linaraborae* (Kennedy, R S, Gonzales, P C & Miranda, H C 1997. New *Aethopyga* sunbirds (Aves: Nectariniidae) from the island of Mindanao, Philippines. *Auk* 114: 1-10). The bird was first discovered in 1993 and is now known from three mountains where it occurs commonly in mossy forest above 1200 m. As often is the case when a new bird species is diagnosed, several previously collected specimens of this species

were located in zoological musea in the USA.

Another new species, Red-shouldered Vanga *Calicalicus rufocarpalis*, was described in March 1997 by Steven Goodman and co-workers on the basis of two female specimens collected in 1948 in the Toliara region in southwestern Madagascar (Goodman, S M, Hawkins, A F A & Domergue, C A 1997. A new species of vanga (Vangidae, *Calicalicus*) from southwestern Madagascar. Bull Br Ornithol Club 117: 5-10). This bird, close in appearance to the widespread Red-tailed Vanga *C madagascariensis*, has not yet been observed in the wild, despite recent fieldwork in the area. However, a male bird photographed near Toliara may well represent Red-shouldered Vanga. Although the new species is presumably rare, it probably has a broader geographic range than currently known. The relevant region in southwestern Madagascar is ornithologically poorly known and may yield further surprises.

Despite two centuries of extensive collecting the supply of undescribed bird species does not seem exhausted. No less than 85 new species have been described since 1980, including eight in 1995 and six in 1996. In terms of new species, 1997 is set to become the most productive year of the past four decades: descriptions of no less than seven new species will be published in July, and publication of at least two others is scheduled for later this year. GEORGE SANGSTER

The number of birds The magnitude of biodiversity is usually expressed in terms of species richness. This, of course, is only one of many components of diversity; others, such as the number of individuals or biomass, may also enable useful (or imaginative) comparisons. In what appears to be the first attempt to seriously estimate the global number of birds, Kevin Gaston and Tim Blackburn have used four methods to extrapolate information from small areas to the entire globe (Gaston, K J & Blackburn, T M 1997. How many birds are there? Biodiv Conserv 6: 615-625). These methods, though widely different, all suggested a global bird population of between 200 billion and 400 billion individuals (1 billion = 10^9). To put this seemingly huge number in perspective, Gaston and Blackburn point out that the estimated number of birds annually killed as a result of the destruction of rainforest is at least 144 million and that each year no less than 1 billion migratory birds are hunted or trapped in Mediterranean countries. Also, the number of birds per head of the global human population is a mere 40-80. In northern countries, this ratio is even less. In Britain, for instance, there may be only 2-4 birds per head of the human population. As noted by Gaston and Blackburn, the uneven distribution of birds across the planet places the burden of responsibility for conservation disproportionately on developing countries, ie, those least able to meet it. GEORGE SANGSTER

Daurische Kauw in Noord-Hollandse kuststreek Op Hemelvaartsdag, donderdag 8 mei 1997, reden Ruud Brouwer en Rob Halfv rond 18:00 tijdens nat, windiger

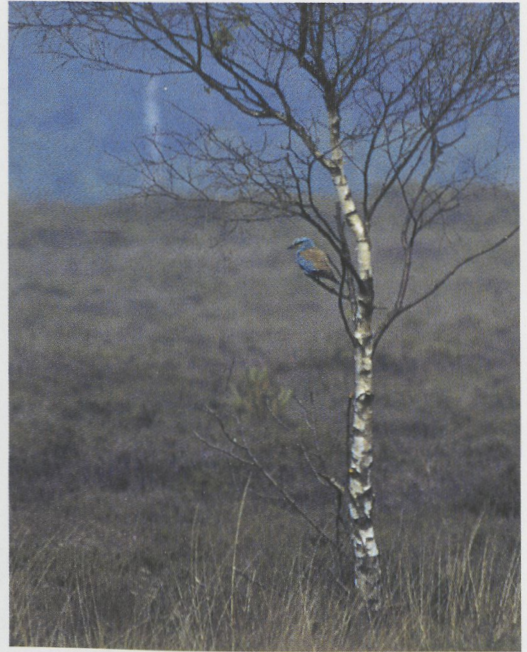
en niet bepaald voorjaarsachtig weer over de Amstediepdijs bij Wieringen, Noord-Holland. Vanuit de auto merkten zij tussen enkele Kauwen *Corvus monedula* een verdacht bontgekleurd exemplaar op. Op hetzelfde moment zagen zij dat een andere auto met drie vogelaars al was gestopt om de vogel te bekijken; Alexander Buhr, Karen Hartog en Willie Leurs waren uit de andere richting aan komen rijden toen WL opeens de 'bonte kauw' zag lopen. De vogel werd uitvoerig bekeken en het bleek inderdaad, zoals gelijk geopperd, om een adulte Daurische Kauw *C dauuricus* te gaan. RB besloot om zo snel mogelijk een aantal foto's te maken, terwijl de anderen de belangrijkste kenmerken noteerden, zoals het formaat, de verdeling van zwart en wit en de donkere iris. In staat van grote opwinding (het ging tenslotte om de tweede Daurische Kauw voor Nederland en de vijfde of zesde voor het West-Palearticische gebied) werd het nieuws per telefoon en semafoon verspreid. Na c 20 min verdween het groepje kauwen richting het dorp Van Ewijcksluis, Noord-Holland. Om 18:50 werd de vogel hier teruggevonden langs de Balgweg en tot c 19:10 door zeker 20 vogelaars gezien. Hierna vloog hij met Kauwen op en verdween in westelijke richting, om die avond niet meer te worden gezien. In de namiddag van vrijdag 9 mei ontdekte Nico Harder de vogel op een met stro bedekt bollenperceel ten zuiden van de Donkere Duinen bij Den Helder, Noord-Holland, c 15 km van Van Ewijcksluis. Ruim 40 opgeluchte vogelaars konden de vogel hier tot 19:30 bekijken. De volgende ochtend werd hij er in alle vroegte nog kortstondig gezien, om rond 06:15 in zuidelijke richting te verdwijnen. Later die ochtend, om 08:15, herontdekte Kees Scharringa de vogel, ditmaal c 30 km zuidelijker in de Wimmerduinen bij Egmond aan Zee, Noord-Holland. RB kreeg dit nieuws rond het middaguur te horen en dit stelde vervolgens 60-80 vogelaars in staat later die dag de vogel ter plaatse te bekijken. In de vroege ochtend van zondag 11 mei werd hij hier nog gezien maar sindsdien ontbreekt ieder spoor.

Deze waarneming betrof de tweede Daurische Kauw voor Nederland. Het gedrag en de tijd van het jaar komen sterk overeen met de eerste vogel, die tussen 1 en 15 mei 1995 op vijf verschillende plekken langs de kust van Noord- en Zuid-Holland werd gezien en eveneens in zuidelijke richting opschoof (Dutch Birding 18: 226-231, 1996). Men kan slechts speculeren of het in beide jaren om dezelfde zou kunnen gaan. RUUD E BROUWER, ROB HALFF & WILLIE LEURS

Scharrelaar eindelijk weer twitchbaar Op vrijdag 13 juni 1997 belde mevrouw H M Killian uit Vlaardingen, Zuid-Holland, naar Vogelbescherming Nederland. Zij belde omdat ze die ochtend tijdens een fietstochtje vanuit haar buitenhuisje in Ermelo, Gelderland, 'een kleurrijke ontsnapte volièrevogel of iets dergelijks' had gezien op de Ermelose Heide ten zuidoosten van Ermelo. Aan de hand van een vogelboek dacht ze dat het om een Scharrelaar *Coracias garrulus* ging. Menig hart bij Vogelbescherming begon sneller te kloppen. Aanvullende informatie werd gevraagd. De grootte van

156 Daurische Kauw / Daurian Jackdaw
Corvus dauricus, Den Helder, Noord-Holland,
9 mei 1997 (Eric Kooops/Cursorius)

157 Scharrelaar / European Roller
Coracias garrulus, Ermelo, Gelderland,
15 juni 1997 (Marc Guyt)

een Vlaamse Gaai *Garrulus glandarius*, de kastanjebruine rug en helderblauwe vleugels bij het opvliegen deden vermoeden dat het er daadwerkelijk een zou kunnen zijn. Met mevrouw Killian werd afgesproken dat zij zou gaan kijken of de vogel nog aanwezig was. Vooralsnog werd de melding als 'vrij zeker' via de semafoon doorgegeven. Toen zij om 16:20 terugbelde met goed nieuws, besloten Harvey van Diek en Gerard Steinhaus direct poolshoogte te gaan nemen. Mevrouw Killian zou op hen wachten. Om 17:15 op de met mevrouw Killian afgesproken plek aangekomen, werd de vogel snel teruggevonden in een berk. Het was inderdaad een Scharrelaar! GS piepte de soort nu als 'zeker' door en het wachten was op andere vogelaars, waarvan de eersten in de stromende regen arriveerden. Om 18:15, toen de regen was opgehouden, vloog de vogel in zuidelijke richting en in snel tempo over de bomen weg. Daarbij vielen de blauwe vleugels, de zwarte vleugelpunten en de Kievit *Vanellus*-achtige vlucht op. Rond 19:30 werd de vogel even teruggevon-

den door Klaas Eigenhuis en Dick Groenendijk op c. 1.5 km van de oorspronkelijke plek, maar hij bleef daar zo kort dat veel vogelaars te laat kwamen aangerend. Om 21:00 werd de vogel verrassend maar liefst 7 km naar het zuidoosten op het Houtdorperveld teruggevonden door Carl Derks en Bert Pieterse. Hier konden de in de wijde omtrek aanwezige vogelaars alnog de vogel bekijken. Hij bleef hier overnachten en dook de volgende ochtend om 07:00 weer op. De uren en dagen erna was de vogel doorgaans op de oude plek waar te nemen, zittend in een kale berk. Op zondag 15 juni werd hij om 17:30 voor het laatst waargenomen. Het betrof de eerste twitchbare Scharrelaar sinds de twee vogels in Flevoland in mei 1982. In de tussenliggende jaren zijn er weliswaar enkele waarnemingen geweest, maar deze betroffen langsvliegende, niet doorgegeven of bewust stilgehouden vogels. Het bekendste voorbeeld uit de laatste categorie is het exemplaar dat op 4-7 juni 1994 nabij Zaamslag, Zeeland, verbleef. H M KILLIAN & HARVEY VAN DIEK

Aankondigingen & verzoeken

Birdwatch Artist of the Year Awards 1997 Following last year's highly successful launch, *Birdwatch* magazine announced in the May 1997 issue the Birdwatch Artist of the Year Awards 1997, organized in association with HarperCollins Publishers and Swarovski Optik. There is a range of prizes on offer, totalling GBP 2850, including a cash prize of GBP 1000 for the overall winner, and for each category winner GBP 200 worth of HarperCollins books and a pair of Swarovski SLC MKIII 8x30 binoculars.

There are four categories: colour, black & white, bird identification and Young Artist of the Year. The overall Birdwatch Artist of the Year 1997 will be selected from the winners of these categories.

Full details of the competition, together with a registration form for entrants, were published in the May 1997 issue of *Birdwatch*. If you missed this issue, the registration form will be published again in the magazine later this summer. Entrants should return their registration forms as soon as possible to: Birdwatch Artist of the Year 1997, Bow House, 153-159 Bow Road, London E3 2SE, UK. Entries should be sent by 31 November 1997 to Birdwatch Artist of the Year, c/o HarperCollins Publishers, 77-85 Fulham Palace Road, London W6 8JB, UK.

Gruppo Ornitologico Sardo In spring 1997, the Gruppo Ornitologico Sardo (GOS) has been founded in Cagliari, Sardinia, Italy, to act as a meeting and co-ordination point for people interested in ornithology and expert birdwatchers in Sardinia. The group aims at co-operating actively with all Italian and foreign ornithological groups and associations. The GOS intends to carry out the following activities: planning and realizing studies and monitoring of Sardinian birds; updating the check-list of Sardinian birds; giving informative, logistic and technical support to researchers and birdwatchers visiting the island; publishing a regional annual Bird Report; and taking up the organization and completion of the first Atlas Project of Wintering Birds in Sardinia starting in the winter of 1997/98.

Every ornithologist or birdwatcher visiting Sardinia is asked to help and to submit their records of birds in

order to realize a complete as possible Bird Report and Atlas of Wintering Birds. Please state the sites where birds have been seen (if you cannot state precisely, give a site description and the name of the nearest village) and the number of individuals (estimated with terms like 'abundant', 'many', 'some', etc). All contributors will be acknowledged. Send your records or write for more information to: Gruppo Ornitologico Sardo, c/o LIPU, Via Cilea 79, 09045 Quartu Sant'Elena (Cagliari), Italy, telephone/fax +39-70837458.

Influx of White-winged Black Terns During May 1997, an enormous influx of White-winged Black Terns *Chlidonias leucopterus* took place, mainly in the eastern parts of central Europe, but also reaching southern Scandinavia. Several 1000s of birds were counted in Germany, including flocks of up to 900 individuals. Some birds started to breed, eg, in Denmark, northern and eastern Germany and Poland. It seems useful to analyse this phenomenon for the whole of Europe. There should be enough data available to reconstruct the migration routes of these huge flocks. The German rarities committee and Limicola are preparing an analysis of the influx. Any information about White-winged Black Terns in your country (also about 'just average numbers') is most welcome and should be sent to: Peter Barthel, Über dem Salzgraben 11, 37574 Einbeck-Drüber, Germany, fax +49-556182289.

Limosa In het meest recente nummer van *Limosa* (70 (2), 1997) staan de volgende artikelen: De Strandplevier *Charadrius alexandrinus* als broedvogel in Nederland in de 20e eeuw; Populatiesamenstelling van overwinterende Kauwen *Corvus monedula* in Noord-Friesland; Oeverlopers *Actitis hypoleucos* profiteren van natuurontwikkeling; Grutto's *Limosa limosa* in de zomer van 1993 vroeg op de slaapplek: aanwijzing voor een slecht broedseizoen; Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus* als prooi van Havik *Accipiter gentilis* in het binnenland. Voor informatie zij verwezen naar *Limosa*, L Hellenberghof 32, 2202 XT Noordwijk, Nederland.

Corrigendum

In de aankondiging van het boekje *Voorjaarstrek bij Breskens 1996* (Dutch Birding 19: 76, 1997) is het adres van Peter Meininger per vergissing weggevalen. Het boekje is te bestellen door het overmaken van NLG 8.00 op giro 76442 tnv P L Meininger te Vlissingen,

gen, ovv 'Breskens', of door het zenden van NLG 10.00 of BEF 200 in een enveloppe naar Peter Meininger, Lisztlaan 5, 4384 KM Vlissingen, Nederland. REDACTIE

Doorslaggevende argumenten.

De nieuwe SLC's 50:

7x50 B • 8x50 B • 10x50 WB

- Fasengecorrigeerd dakkant-prismasysteem, breedband-spiegel alsook SWAROTOP® en SWARODUR® multi-lagen-coatings voor een helder, kontrastrijk en briljant beeld.
- Close focus vanaf 5 m.
- Zachte, glijvaste, schok- en geluiddempende ommanteling.
- Waterdicht en met stikstof gevuld.
- Hoog gebruikskomfort door centrale scherpstelling en dioptrie-instelling.
- Indraaibare oogkleppen voor brillendragers.

- Groothoekoculair (10x50) voor een nog breder gezichtsveld.
- Aansluiting voor statief.

Bijkomende inlichtingen bekomt U bij Uw handelaar of bij

NV TYROLIT BELGIUM
Afd. SWAROVSKI OPTIK
Bollinckxstraat 43
B-1070 Brussel

☎ 076 / 520 77 71 · Fax 076 / 520 87 17
(Nederlandse nummers)

SWAROVSKI

OPTIK

MET DE OGEN VAN EEN HAVIK

Belize:

Lamanai Outpost Lodge

Outstanding year round birding on the scenic New River Lagoon. Over 300 species in five diverse habitats. Truly a magical place in the midst of ancient Maya civilization. Packages, tours, guides, and checklists available. Comfortable accommodations.

Visit us at: www.belizenet.com/lamanai.html
 phone/fax: +501 2 33578
 email: lamanai@btl.net

North Sea Pelagic

Breaking new waves!

12-14 Sept. 1997

Aberdeen - Vlissingen

Price only £155 per person.

Limited number of places available

Falsterbo - Sweden

29 Aug. - 3 Sept.

The best of Scandinavian migration

Öland - Sweden

9 - 13 Oct.

Siberian Strays

Ibis Excursions

Jeff Price, Ganløseparken 46, Ganløse,
 3660 Stenløse, Denmark.

Tel: (+45) 48195940. Fax: (+45) 48195945

DUTCH BIRDING

Tweemaandelijks tijdschrift voor elke fervente vogelaar

Schrijf voor informatie naar:

Dutch Birding
 Postbus 75611
 1070 AP Amsterdam

P.O. Box 737, 9700 AS Groningen
 The Netherlands
 Phone +31 50 527 4993
 Fax +31 50 527 2668
 e mail lb.Huysman@net.HCC.nl
 Internet: <http://www.mebweb.nl/DBTRS>

- More than 1100 travel reports available in Dutch, English and German
- **DBTRS™ Quick Service** = order before 11am GMT (phone, fax or Email), pay by Mastercard, reports will be mailed to you the same day at no extra cost
- **Special Offer!** catalogue no. 4 + 3 supplements + 20 free pages. Voor Nederland maak f 10,- over op Postbank 55.96.995 t.n.v. Stichting Natuurschool o.v.v. 'DBTRS Aktie'. Please send us a Eurocheque for Dfl 10,- or Dfl 10,-/US\$6 in cash
- Now also complete, updated catalogue + ordering via Internet
- Please send us your own travel reports and receive free reports from our catalogue in return. Stuur ons uw eigen reisverslagen en u ontvangt gratis verslagen uit onze catalogus

DBTRS™ is the official main supplier of travel reports to the **HANDBOOK OF THE BIRDS OF THE WORLD**

Sri Lanka A Birder's Paradise

Combine birding with a cultural experience.

Contact the local specialists, with years of experience in guided birding tours. We are handling many well-known international ornithologists and bird tour operators.

We also offer individual arrangements.

Please write to:

A. Baur & Co., (Travel) Ltd.
 P.O. Box 11
 Colombo 1
 Sri Lanka

Tel : 320551-6/448822/448087
 Fax : 0094-1-448493

Europe's premier *monthly* magazine
for keen birders

BIRDING WORLD

*Topical, lively and informative –
and now in full colour*

- ★ Identification ★ News ★ Rarities
- ★ Conservation ★ Europe & Worldwide
- ★ Prize Quizbirds

"at the top of the market for serious birders" – *BTO News*
"essential reading" – *Birding*

Write now for a **FREE** sample issue.

– or just subscribe now. For the next 12 issues, send £42
(major credit card nos. with expiry date accepted) to: **Birding World,**
Stonerunner, Coast Road, Cley next the sea, Holt, Norfolk NR25 7RZ, UK

MEBWEB
Ser vices

EASY DOES IT!

Dutch Birding
Natuur en Boek
Dutch Birding Travel Report Service

AND NEW!

Birder's email

'the Bird Connection'

NEW ADDRESS

<http://www.mebweb.nl/BirdConnection>

FOR DETAILS CONTACT:

MEBWEB

p/a Marc Guyt, J.W. Frisodreef 17
2224 BC Katwijk, Tel.: +31 7140 73317

email: contact@mebweb.nl

het Vogeljaar

Het tijdschrift 'het Vogeljaar' verschijnt zes maal per jaar en houdt haar lezers al ruim 40 jaar op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van vogelstudie en vogelbescherming.

'het Vogeljaar' wordt als het meest informatieve vogeltijdschrift in de Benelux beschouwd.

Omdat het geen commercieel blad is kan de abonnementsprijs uiterst laag worden gehouden.

Door overmaking van f 25,- op postbanknummer **964 472** ten name van 'het Vogeljaar' Boterbloemstraat 20, 5321 RR Hedel (073 - 5991967), onder vermelding van '**nieuwe abonnee**' ontvangt u als welkomstgeschenk onze nieuwe veertien-daagse Vogelkalender, waarvan u na gebruik een vogelboekje overhoudt.

OUDE NUMMERS

DE VOLGENDE NUMMERS ZIJN NOG LEVERBAAR:

Vol. 2:1	1980	NLG 5,00
Vol. 12:4	1990	NLG 5,00
Vol. 12:5	1990	NLG 5,00
Vol. 13:1	1991	NLG 7,00
Vol. 13:2	1991	NLG 7,00
Vol. 13:3	1991	NLG 7,00
Vol. 13:4	1991	NLG 7,00
Vol. 13:5	1991	NLG 7,00
Vol. 14:3	1992	NLG 7,00
Vol. 14:4	1992	NLG 7,00
Vol. 14:6	1992	NLG 7,00
Vol. 15:1	1993	NLG 7,00
Vol. 15:2	1993	NLG 7,00
Vol. 15:3	1993	NLG 7,00
Vol. 15:4	1993	NLG 7,00
Vol. 15:5	1993	NLG 7,00
Vol. 15:6	1993	NLG 7,00
Vol. 16:1	1994	NLG 7,00
Vol. 16:2	1994	NLG 7,00
Vol. 16:3	1994	NLG 7,00
Vol. 16:4	1994	NLG 7,00
Vol. 16:5	1994	NLG 7,00
Vol. 16:6	1994	NLG 7,00
Vol. 17:1	1995	NLG 7,00
Vol. 17:2	1995	NLG 7,00
Vol. 17:3	1995	NLG 7,00
Vol. 17:4	1995	NLG 7,00
Vol. 17:5	1995	NLG 7,00
Vol. 17:6	1995	NLG 7,00
Vol. 18:1	1996	NLG 7,00
Vol. 18:2	1996	NLG 7,00
Vol. 18:3	1996	NLG 7,00
Vol. 18:4	1996	NLG 7,00
Vol. 18:5	1996	NLG 7,00
Vol. 18:6	1996	NLG 7,00

Prijzen exclusief porto

SPECIALE AANBIEDING VOOR NIEUWE LEDEN:

Voor het bedrag van NLG 150,- zenden wij u **franco** alle leverbare oude nummers en indexen. Tevens ontvangt u het boek "Vogels, nieuw in Nederland".

In dit boek staan artikelen over eerste waarnemingen voor Nederland, verschenen in de eerste 10 jaargangen van "Dutch Birding" (oorspronkelijke prijs NLG 34,90).

Desgewenst kunt u gebruik maken van de bijgesloten acceptgiro.

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (tel +31-235378024, fax +31-235376749)
e-mail Arnoud.vandenBerg@inter.nl.net

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (tel / fax +31-302961335, e-mail ebels@worldaccess.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (tel / fax +31-206997585)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (tel +31-223690141, fax +31-223690142)

EDITORIAL BOARD Ferdy Hieselaar, Graham Holloway, Peter Meininger and George Sangster

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel (Germany), Gerald Driessens (Belgium), Klaas Eigenhuis (Netherlands), Dick Forsman (Finland), Ted Hoogendoorn (Netherlands), Lars Jonsson (Sweden), Anthony McGeehan (Northern Ireland), Killian Mullarney (Ireland), Gerald Oreel (Netherlands), Kees Roselaar (Netherlands), Frank Rozendaal (Netherlands), Hadoram Shiri-hai (Israel), Gunter De Smet (Belgium), Lars Svensson (Sweden) and Peter Symens (Belgium)

EDITORIAL ASSISTANTS Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Nils van Duivendijk, Remco Hofland, Diederik Kok, Hans van der Meulen, Peter de Rouw and Roland van der Vliet

PRODUCTION AND LAY-OUT André van Loon and René van Rossum

ADVERTISING Peter Meijer (tel +31-348431905, fax +31-348420394,
e-mail meijerpc@worldonline.nl)

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 1997 is: NLG 60.00 (Netherlands), BEF 1250.00 (Belgium), NLG 67.50 (other countries inside Europe) and NLG 72.50 (countries outside Europe, airmail).

A subscription can be entered preferably by sending a Eurocheque, with the amount payable in Dutch guilders, to: Dutch Birding (subscriptions), c/o Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Netherlands. Payment may also be made by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send your credit card type and account number, indicating the expiry date and appending a signature. (Note: this latter method of payment is not applicable to subscribers resident in the Netherlands and Belgium.) British and Irish subscribers can pay by Sterling cheque (GBP 26.00) or Eurocheque (GBP 26.00 or NLG 67.50). The subscription starts upon receipt of payment.

Dutch Birding is a bimonthly journal with issues in February, April, June, August, October and December. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The Dutch, English and scientific bird names follow: the *Checklist of birds of the Netherlands* by A B van den Berg & C A W Bosman (1996, Santpoort-Zuid); *The 'British Birds' list of English names of Western Palearctic birds* by British Birds (1993, Blunham); the list compiled by C S Roselaar in the Dutch edition of *The illustrated encyclopedia of birds of the world* by C M Perrins (1991, Weert); and *Distribution and taxonomy of birds of the world* by C G Sibley & B L Monroe Jr (1990, New Haven).

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editors.

Dutch Birding Association

BOARD Theo Admiraal (treasurer), Gijsbert van der Bent (president, tel +31-714024547), Peter Meijer, Marc Plomp and Chris Quispel (secretary, tel +31-715124825); also the editors of Dutch Birding have one seat in the board

BOARD ASSISTANTS Jeannette Admiraal, Gerald Driessens, Ron van den Enden, Hans Gebuis, Leo Heemskerk, Remco Hofland, Paul Knolle, Ger Meesters, Arnold Meijer, Kees Tiemstra and Arnold Veen

DUTCH BIRDING TRAVEL REPORT SERVICE (DBTRS) Ib Huysman, Postbus 737, 9700 AS Groningen, Netherlands, tel +31-505274993, fax +31-505272668,
internet <http://www.mebweb.nl/DBTRS>

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Max Berlijn, Ruud van Beusekom, Karel Mauer, Jan van der Laan (chairman, tel +31-206834522), Kees Roselaar, Jelle Scharringa (secretary, tel +31-302523801), Gerard Steinhaus and Wim Wiegant (archivist)

The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithological Union.

The CSNA is the subcommittee of the CDNA on taxonomy, nomenclature and status of Dutch (sub)species and consists of Arnoud van den Berg, Cornelis Hazevoet, Kees Roselaar and George Sangster (secretary, tel / fax +31-715143790).

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Postbus 116
2080 AC Santpoort-Zuid
Netherlands
fax +31-235376749

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 1007
1780 EA Julianadorp
Netherlands

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

Financial matters & payments:
c/o Jeannette Admiraal
Iepenlaan 11
1901 ST Castricum
Netherlands

Circulation & subscription information:

Ron van den Enden
c/o Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Postbus 45
2080 AA Santpoort-Zuid
Netherlands

© 1997 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Steens Schiedam BV, Postbus 59, 3100 AB Schiedam, Netherlands

INTERNET

<http://www.mebweb.nl/DutchBirding>

Artikelen

- 97 Rare birds in the Netherlands in 1995 *Wim M Wiegant, Gerard H Steinhaus & CDNA*
116 Steppeklapekster op Texel in september 1994 *Arend Wassink*
121 Lammergieren in Nederland in mei 1997 *Arnoud B van den Berg, Rob Goldbach, Jan Louwman & Paul Marcus*

Recensies

- 123 *Handbook of Australian, New Zealand & Antarctic birds. Volume 3: snipe to pigeons* by P J Higgins & S J J F Davies (editors) *George Sangster*
124 *Atlas of Anatidae populations in Africa and Western Eurasia* by Derek A Scott & Paul M Rose *André J van Loon*
124 *Les oiseaux de la région Nord-Pas-de-Calais – Effectifs et distribution des espèces nicheuses: période 1985-1995* door Jean-Charles Tombal (coördinator) *André J van Loon*
124 *Breeding birds of southern Africa* by Peter Steyn *André J van Loon*
125 Other recent publications / andere recente uitgaven

Masters of Mystery

- 125 Solutions of first round

WP reports

- 131 WP reports: May-June 1997 *Arnoud B van den Berg*

Recente meldingen

- 139 Nederland: april-mei 1997 *Ruud M van Dongen, Remco Hofland & Peter W de Rouw*
146 België: april-mei 1997 *Gerald Driessens*

DB Actueel

- 149 Claudia Wilds; Crossbills on the Web; Eastern Palearctic Hoopoes in Europe; Newly described bird species; The number of birds; Daurische Kauw in Noord-Hollandse kuststreek; Scharrelaar eindelijk weer twitchbaar

Aankondigingen & verzoeken

- 152 Birdwatch Artist of the Year Awards 1997; Gruppo Ornitologico Sardo; Influx of White-winged Black Terns; Limosa

Corrigendum

- 152

Voorplaat / front cover

Pacifische Parelduiker / Pacific Diver *Gavia pacifica*, Churchill, Manitoba, Canada, juni 1996 (*Chris Schenk*)

Abstracted / indexed in

Auk, Ecological Abstracts, Emu, GEOBASE (Geo Abstracts Database), Ibis, Ornithologische Schriftenschaue, Wildlife Review, Zoological Record